

VIDES PĀRSKATS

*Izstrādāts stratēģiskā ietekmes
uz vidi novērtējuma ietvaros*

**DOBELES NOVADA
TERITORIJAS PLĀNOJUMAM
2013.–2025.GADAM**

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	4
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	5
TERMINU SKAIDROJUMS	6
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
1.1. Plānošanas dokumenta mērķi un īss satura izklāsts	7
1.2. Plānošanas dokumenta saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	7
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	10
2.1. SIVN procedūra un iesaistītās institūcijas	10
2.2. Metodes un pamatprincipi	11
2.3. Sabiedrības līdzdalība un rezultāti	11
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	12
3.1. Teritorijas vispārējs apraksts	12
3.2. Virszemes un pazemes ūdeņi	14
3.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte	14
3.2.2. Pazemes ūdeņu kvalitāte	17
3.3. Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana	19
3.3.1. Ūdensapgāde un dzeramā ūdens kvalitāte	19
3.3.2. Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	19
3.3.3. Pasākumi ūdenssaimniecības attīstībai	21
3.4. Atmosfēras gaisa kvalitāte	22
3.5. Troksnis	24
3.6. Atkritumu apsaimniekošana	25
3.6.1. Sadzīves atkritumi	25
3.6.2. Bīstamie atkritumi	26
3.7. Riska teritorijas un objekti	28
3.7.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	28
3.7.2. Rūpnieciskā riska teritorijas	28
3.7.3. Ekoloģiskā riska teritorijas	30
3.8. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	31
4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	33
4.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	33
4.2. Mikroliegumi	37
4.3. Aizsargājami koki	37
4.4. Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas	38
4.5. Ainaviski vērtīgas teritorijas	38
4.6. Kultūrvēsturisko pieminekļu teritorijas	39
4.7. Lauku un mežu teritorijas	40
4.8. Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	43
4.9. Attīstības centri un apbūves teritorijas	46
4.10. Alternatīvās enerģijas attīstības teritorijas	48
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	50
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI	51
6.1. Starptautiskie un nacionālie ilgtspējīgas attīstības mērķi	51
6.2. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	51
6.3. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	53
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	57
7.1. Plānošanas dokumenta risinājumi un to ietekmes	57
7.2. Tiešās un netiešās ietekmes	59
7.3. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes	61

7.4. Summārās (kumulatīvās) ietekmes	61
8. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKŅU NOVĒRŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI.....	63
9. ALTERNĀTĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	66
10. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	67
11. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKĒS NOVĒRTĒJUMS.....	68
12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI.....	69
13. KOPSAVILKUMS	70
14. IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI	72
PIELIKUMI	74
1.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja lēmums par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu	
2.pielikums. Pārskats par sabiedrības līdzdalību	
3.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja atzinums	

IEVADS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) veikts un Vides pārskats izstrādāts Dobeles novada teritorijas plānojumam 2013.–2025.gadam (turpmāk tekstā – Dobeles novada teritorijas plānojums).

Dobeles novada administratīvās teritorijas plānojums ir pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka teritorijas esošo un plānoto (atļauto) izmantošanu un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumus ar perspektīvu līdz 2025.gadam.

Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Dobeles novada domes 24.02.2011. lēmumu „*Par Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi*” (protokola Nr.49/3). Tā izstrāde saistīta ar 2009.gada jūlijā notikušo administratīvi teritoriālo reformu, kā rezultātā tika izveidots Dobeles novads, kuru veido teritoriālās vienības, apvienojot vienpadsmit (Dobeles pilsēta, Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaunbērzes, Krimūnu, Naudītes, Penkules un Zebrenes pagasts) teritoriālās vienības ar atšķirīgiem teritoriju plānojumiem un prasībām būvniecībai un teritorijas izmantošanai.

SIVN veikts saskaņā ar likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (1998) 4. un 5.panta VI nodaļu, 23.03.2004. MK noteikumiem Nr.157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā – VPVB) 06.12.2011. pieņemto lēmumu Nr.84 „*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.

SIVN procedūras ietvaros sagatavots Vides pārskats, kas balstās uz Dobeles novada teritorijas plānojuma *Paskaidrojuma rakstā* apkopoto informāciju, TIAN piedāvātajiem teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumiem un Grafisko daļu.

Vides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumenta plānoto darbību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Pielikumos pievienoti dokumenti, kas apliecina SIVN procedūras ievērošanu.

Izstrādātais Vides pārskats ir dokuments, kurā kompleksi vērtēta Dobeles novada teritorijas plānojuma ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši integrētas plānošanas dokumentā. Ja vides aspektus nav iespējams iestrādāt pašos plānošanas dokumentos, Dobeles novada pašvaldībai un attiecīgajām institūcijām ir jāpanāk, lai tie tiku ievēroti pirms katras paredzētās darbības uzsākšanas.

Vides pārskats izstrādāts Eiropas Sociālā fonda finansētā projekta „Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” ietvaros, projekta Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/089.

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija
AS – akciju sabiedrība
ES – Eiropas Savienība
EK – Eiropas Kopiena
h – stunda
ha – hektārs
HES – hidroelektrostacija
km – kilometrs
km² – kvadrātkilometrs
kV – kilovolts
l – litrs
LR – Latvijas Republika
LVĢMC – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
m – metrs
mm – milimetrs
MK – Ministru kabinets
m³ – kubikmetrs
MW – megavati
NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
Natura 2000 – Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls
Nr.p.k. – numurs pēc kārtas
PM₁₀, PM_{2,5} – daļiņu izmēri piesārņojuma noteikšanai
PMPL – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
t – tonna
t.i. – tas ir
t.sk. – tai skaitā
tūkst. – tūkstotis
u.c. – un citi
u.tml. – un tamlīdzīgi
utt. – un tā tālāk
VA – valsts aģentūra
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS – valsts akciju sabiedrība
VSIA – valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs

TERMINU SKAIDROJUMS

Ietekme uz vidi – paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību.

Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūcijas lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību, nodrošināt zinātniskos pētījumus un saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Natura 2000 teritorija – Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma, kas Latvijā izveidots uz jau esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bāzes, tām pievienojot 122 jaunas teritorijas. Tas nozīmē, ka katra ES dalībvalsts veido savu teritoriju sistēmu, kas ir visas „lielās” sistēmas daļa.

Paredzētā darbība – aprīkojuma, iekārtas un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, projekta īstenošana, būvniecība, dabas resursu ieguve vai izmantošana, cilvēka darbības neskartu vai mazpārveidotu teritoriju un ainavu ietekmēšana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi.

Sabiedriskā apspriešana – ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums – ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentam, kura īstenošana var būtiski ietekmēt vidi, arī Vides pārskata sagatavošana, apspriešana, sabiedrības iesaistīšana Vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšana, Vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un tā izmantošana lēmumu pieņemšanai, kā arī informācijas sniegšana par pieņemto lēmumu likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā.

Teritorijas plānojums – vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai.

Vides pārskats – atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā, uz kuru attiecas likuma nosacījumi, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

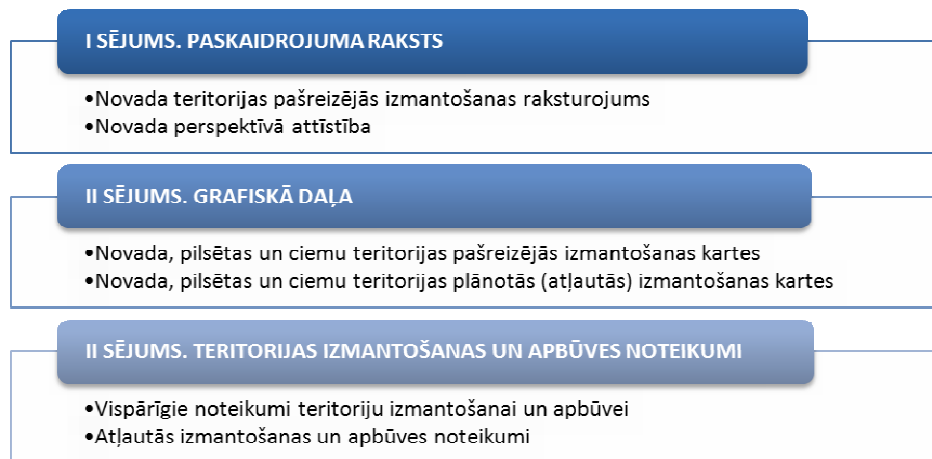
1.1. Plānošanas dokumenta mērķi un īss saturs izklāsts

Dobeles novada teritorijas plānojums ir izstrādāts saskaņā ar likumu „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011), 06.10.2009. MK noteikumiem Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (spēkā līdz 19.10.2012.), pēc 19.12.2012. – 16.10.2012. MK noteikumiem Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, Dobeles novada domes 24.02.2011. lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi” (protokola Nr.49/3), ar 26.04.2012. grozījumiem, un apstiprināto darba uzdevumu, ievērojot teritorijas izmantošanas, vides aizsardzības un citus tiesību aktus, kas regulē zemes izmantošanu un apsaimniekošanu. Plānošanas dokumentu izstrādāja Dobeles novada pašvaldība, savukārt Grafiskās daļas tehnisko sagatavošanu veica SIA „Metrum”.

Tā izstrādes mērķis ir radīt plānošanas dokumentu kopumu ilgtspējīgas, līdzsvarotas un daudzpusīgas attīstības veicināšanai Dobeles novadā, paredzot teritorijas racionālu izmantošanu un nosakot vienotu teritorijas izmantošanas un būvniecības kārtību tajā, sabalansējot privātpašnieku un sabiedrības intereses.

Dobeles novada domes apstiprinātais darba uzdevums kā vienu no uzdevumiem Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādei nosaka izvērtēt novada teritorijā ietilpstošo administratīvo vienību teritorijas plānojumus (Grafiskās daļas un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk tekstā – TIAN)), paredzot vienotu teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu un apbūves kārtību visā novada teritorijā.

Dobeles novada teritorijas plānojums sastāv no trīs sējumiem: (1) *Paskaidrojuma raksta*, kur tiek atspoguļota informācija par novada pašreizējo situāciju un sniegts vērtējums par novada perspektīvo attīstību; (2) *Grafiskās daļas* kartēm, kurās grafiskā veidā parādīta teritorijas esošā un plānotā (atļautā) izmantošana un (3) *Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem*, kuros noteiktas detalizētas prasības novada teritorijas izmantošanai un apbūvei, nosacījumi turpmākajam plānošanas procesam un noteikumi būvniecības īstenošanai. Sējumā *Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi* apkopoti visi ar Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi saistītie dokumenti.

Pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas un saistošo noteikumu izdošanas (Grafiskās daļas un TIAN) Dobeles novada domē, tas būs galvenais novada turpmākās attīstības plānošanas dokuments attiecībā uz zemju izmantošanu līdz 2025.gadam.

1.2. Plānošanas dokumenta saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti, institūciju nosacījumi, kā arī fizisku un juridisku personu priekšlikumi. Šajā sadaļā uzskaitīti būtiskākie nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa (Dobeles novada pašvaldības un kaimiņu pašvaldību) plānošanas dokumenti.

Informāciju par starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības mērķiem skatīt Vides pārskata 6.sadaļā.

Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030);
- Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.gadam;
- Vides politikas pamatnostādnes 2009.–2015.gadam;
- Zemes politikas pamatnostādnes 2008.–2014.gadam;
- Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (1999);
- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.–2012.gadam.

Reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpiskais) plānojums 2006.–2026.gadam;
- Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008.–2014.gadam;
- Zemgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.–2013.gadam;
- Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.–2015.gadam.

Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2030.gadam (norit darbs pie izstrādes, pamatojoties uz Dobeles novada domes 31.05.2012. lēmumu Nr.124/5 „Par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.–2030.gadam izstrādes uzsākšanu”);
- Dobeles novada attīstības programma 2011.–2014.gadam (apstiprināta ar Dobeles novada domes 23.02.2012. sēdes lēmumu Nr.38/2);
- Dobeles pilsētas teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam ar 2010.gada grozījumiem;
- Annenieku pagasta teritorijas plānojums 2005.–2017.gadam;
- Auru pagasta teritorijas plānojums 2001.–2013.gadam ar 2007.gada grozījumiem;
- Bērzes pagasta teritorijas plānojums 2008.–2020.gadam;
- Bikstu pagasta teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam;
- Dobeles pagasta teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam;
- Jaunbērzes pagasta teritorijas plānojums 2002.–2014.gadam;
- Krimūnu pagasta teritorijas plānojums 2008.–2020.gadam;
- Naudītes pagasta teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam;
- Penkules pagasta teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam;
- Zebrenes pagasta teritorijas plānojums 2007.–2019.gadam;
- Pašvaldības spēkā esošie konceptuālie dokumenti un kaimiņu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

Dobeles novada teritorijas plānojums izstrādāts ievērojot Zemgales plānošanas reģiona 2009.gadā apstiprināto metodiku „*Metodiskie norādījumi teritorijas attīstības plānošanai Zemgales plānošanas reģionā*”.

Tā kā Dobeles novadā daļēji vai pilnībā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegums „Līvberzes liekņa”, dabas liegums „Skujaines un Svētaines ieleja”, dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers” un ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Zebrus avoti” (visas iepriekš minētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, izņemot pēdējo, ir iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā), līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana un citas starptautiskās saistības.

Dabas aizsardzības plāns ir apstiprināts visiem dabas liegumiem, taču tikai vienai īpaši aizsargājamai dabas teritorijai – dabas liegumam „Zebrus un Svētes ezers”, ir apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (16.05.2006. MK noteikumi Nr.390 „Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”), kas ņemti vērā izstrādājot Dobeles novada teritorijas plānojumu. Pārējām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām tādi nav apstiprināti, tādējādi to aizsardzību regulē 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Dobeles novada teritorijas plānojums ir izstrādāts, pamatojoties uz šādiem LR normatīvajiem aktiem:

- LR likums „Par pašvaldībām” (1994);
- LR likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011);

- LR likums „Vides aizsardzības likums” (2006);
- LR likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993);
- LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998).

Jāatzīmē, ka apmēram vairāk kā 150 normatīvie akti ne tikai tieši reglamentē teritorijas attīstības plānošanas dokumenta izstrādi, tā saturu un institūciju kompetences, bet nosaka arī papildus prasības konkrētu teritoriju izmantošanai un darbības ierobežojumiem.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IEKSAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1. SIVN procedūra un iesaistītās institūcijas

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998), stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem. Likumdošanas prasības paredz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000).

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kas tiek veikts ar mērķi:

- veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību,
- veicināt integratīva plānošanas dokumenta izstrādi un pieņemšanu, sabalansējot sociālekonomisko novada attīstību ar vides aspektiem,
- nodrošināt vides jautājumu integrēšanu plānošanas dokumentu sagatavošanas procesā,
- novērst vai samazināt plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi,
- nodrošināt sabiedrības informēšanu par iespējamām ietekmēm,
- iesaistīt sabiedrību lēmuma pieņemšanā.

Pieņemot lēmumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi, Dobeles novada pašvaldība informēja VPVB par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu, kā to nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Dobeles novada pašvaldība iesniegumā VPVB (iesniegts saskaņā ar 23.03.2004. MK noteikumu „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III daļas 6.punktu) norādīja, ka izstrādājot Dobeles novada teritorijas plānojumu, nav plānotas tādas darbības, kas būtiski ietekmētu un izmainītu esošo vides stāvokli, kā arī šajā plānošanas stadijā nav iespējams precīzi definēt plānošanas dokumentā paredzētās darbības, tomēr, ņemot vērā aizvien pieaugušo atjaunojamo energoresursu nozīmi un neskatoties uz to, ka pašreizējā Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādes stadijā priekšlikumi konkrētām darbībām nav saņemti, pašvaldība pieļāva, ka plānojuma izstrādes laikā varētu tik skartas likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā paredzētās darbības. Ņemot vērā iepriekš minēto, Vides pārraudzības valsts birojs 06.12.2011. pieņēma lēmumu Nr.84 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Dobeles novada teritorijas plānojumam.

Vides pārskata izstrādē tika izmantota Dobeles novada pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli novadā, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC) elektroniskie informācijas avoti un datu bāzes, gan citas publiski pieejamās publikācijas, izpētes un informācija. Īpaša nozīme tika veltīta sadarbībai ar teritorijas attīstības plānošanas speciālistiem, lai jau pašā plānošanas procesā samazinātu vai novērstu iespējamo ietekmi uz vidi.

Pamatojoties uz VPVB prasībām, Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu sniegšanai tika nosūtīts šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijai;
- Zemgales plānošanas reģionam.

Atbilstoši 16.10.2012. MK noteikumiem Nr.711 „Noteikumi par vietējās pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, Vides pārskats atzinuma saņemšanai VPVB tika iesniegts atbilstoši šo noteikumu 91.punktam.

VPVB 2013.gada 5.februārī sniedza atzinumu Nr.6 par sagatavoto Vides pārskatu (skatīt Vides pārskata 3.pielikumu „Vides pārraudzības valsts biroja atzinums”). VPVP savā atzinumā norādīja uz nepieciešamību papildināt Vides pārskata 4.nodaļu, konkretizējot un detalizējot informāciju par tām teritorijām, kurām, salīdzinājumā ar iepriekš plānoto, paredzēts veikt izmaiņas to plānotajā (atļautajā) izmantošanā, t.sk. arī

dzīvojamās vai cita veida apbūves teritorijās un pašreiz pieejamās informācijas robežās norādīt, vai un kā veiktās izmaiņas ir saistītas vai var būt saistāmas ar vides ietekmēm nākotnē. Atbilstoši atzinumā norādītajam, Vides pārskats papildināts ņemot vērā pieejamo informāciju attiecīgajā detalizācijas līmenī.

Pēc Dobeles novada teritorijas plānojuma apstiprināšanas un saistošo noteikumu izdošanas, 14 dienu laikā tiks sagatavots un publicēts informatīvs ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi. Minētais ziņojums tiks publicēts Dobeles novada pašvaldības mājas lapā internetā.

2.2. Metodes un pamatprincipi

Vides pārskata sagatavošanā pielietotas šādas metodes:

- **Informācijas analīze** – analizēta Dobeles novada teritorijas plānojuma 1.redakcija un citi saistītie plānošanas dokumenti, normatīvie akti utt.;
- **Esošās situācijas analīze** – pieejamo ar vidi saistīto datu analīze. Jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādi apgrūtināja datu un informācijas trūkums (piemēram, dati par gaisa kvalitāti, trokšņa līmeņa rādītājiem pašvaldībā u.tml.), jo Dobeles novada pašvaldībā nav veikti attiecīgie mērījumi un pētījumi;
- **Salīdzinošā analīze** – izvērtēta iepriekšējā pieredze, kas iegūta veicot citu plānošanas dokumentu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu;
- **Diskusijas un konsultācijas** – ar valsts institūciju un pašvaldību speciālistiem un sabiedrību (organizēta sabiedriskā apspriešana, kuras laikā institūcijas sniedza atzinumus, bet sabiedrībai bija iespēja iesniegt priekšlikumus);
- **Ietekmju (plānotās situācijas) analīze** – analizēta plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, noteikti priekšlikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti šādi vides politikas veidošanas un ieviešanas pamatprincipi:

- **Alternatīvu izvērtēšanas princips** – nepieciešams izvērtēt kā plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti;
- **Atklātības princips** – SIVN ir atklāts process, kas paredz interešu grupu un institūciju iesaisti, iedzīvotāju informēšanu, organizējot sabiedrisko apspriešanu un publicējot iegūtos rezultātus;
- **Ilgspējības princips** – esošajām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu;
- **Integrācijas princips** – SIVN procedūra veikta un Vides pārskats izstrādāts vienlaikus ar Dobeles novada teritorijas plānojumu, kas nodrošina vides prioritāšu integrēšanu plānošanas dokumentā un ļauj izvairīties no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi;
- **Piesardzības princips** – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību;
- **Starppaaudžu taisnīgums** – pašreizējai paaudzei ir jāsauglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

2.3. Sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Ar Dobeles novada domes 2012.gada 25.oktobrī pieņemto sēdes lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.269/11) sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai tika nodota Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcija. Vienlaicīgi ar plānošanas dokumenta sabiedrisko apspriešanu, tika organizēta Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana, kā to nosaka 23.03.2004. MK noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” V nodaļā „Sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšana Vides pārskata sagatavošanas procesā” noteiktās prasības.

Detalizētu pārskatu par sabiedrības līdzdalību skatīt 2.pielikumā.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Turpmākajās sadaļās apkopota un analizēta Dobeles novada esošā vides kvalitāte, norādīts Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums attiecībā uz iespējamām vides ietekmēm, kā arī sniegti ieteikumi vides problēmu risināšanai vai samazināšanai.

Jānorāda, ka, ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmajā daļā noteikto, lai izvairītos no informācijas dublēšanās dokumentos, sagatavotajā Vides pārskatā informācija iekļauta tādā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā paredzētās darbības, savukārt atsevišķos gadījumos norādīta tikai atsauce uz Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējumu *Paskaidrojuma raksts* (piemēram, attiecībā uz aizsargājamo koku sarakstu, piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu sarakstu u.tml.).

3.1. Teritorijas vispārējs apraksts

Dobeles novads izveidots 2009.gada 1.jūlijā, apvienojoties Dobeles pilsētai un 10 pagastiem: Annenieku, Auru, Bēzres, Bikstu, Dobeles, Jaunbēzres, Naudītes, Krimūnu, Penkules un Zebrenes pagastam. Novada kopējā platība 889,79 km². Pēc administratīvā iedalījuma tas atrodas Zemgales plānošanas reģionā. Dobeles novada administratīvais centrs ir Dobeles pilsēta, kas atrodas 78 km uz dienvidrietumiem no Rīgas un 28 km līdz Jelgavai. Dobeles novads robežojas ar Auces, Brocēnu, Jaunpils, Jelgavas, Tērvetes un Tukuma novadu.

1.attēls. Dobeles novada ģeogrāfiskais novietojums
Avots: http://lv.wikipedia.org/wiki/Dobeles_novads

Lielākie no novadu veidojošajiem pagastiem ir Auru un Jaunbēzres pagasts, kuru teritorijas attiecīgi aizņem 111,09 km² un 110,55 km² no visas novada teritorijas. Savukārt vismazākā teritorijas platība ir Krimūnu (70,70 km²), Penkules (74,08 km²) un Dobeles pagastam (72,77 km²). Dobeles pilsēta aizņem 8,00 km² jeb 0,9% no Dobeles novada teritorijas kopplatības.

Novada lielākās apdzīvotās vietas ir Dobeles pilsēta, Kaķenieki, Biksti, Jaunbērze, Krimūnas, Naudīte un Penkule, kā arī vietējas nozīmes attīstības centri – Annenieki, Kroņauce, Auri, Gardene, Miltiņi, Šķibe, Bērze, Aizstrautnieki, Lejasstrazdi, Akācijas, Apgulde un Zebrene.

Pēc LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2012., Dobeles novadā reģistrēti 23 843 iedzīvotāji. Iedzīvotāju izvietojums nav vienmērīgs novada teritorijā – visvairāk iedzīvotāju dzīvo Dobeles

pilsētā (10 895 iedzīvotāji) un Auru pagastā (3354 iedzīvotāji), bet vismazāk iedzīvotāju ir Zebrenes pagastā (545 iedzīvotāji). Pēdējo gadu laikā iedzīvotāju skaitam, tāpat kā kopumā Latvijā, ir tendence samazināties. Salīdzinot ar 2007.gada sākumu, Dobeles novada iedzīvotāju skaits ir sarucis par 876 iedzīvotājiem. Papildus jāatzīmē, ka saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem (iedzīvotāju skaits pārrēķināts ņemot vērā 2011.gadā veiktās tautas skaitīšanas rezultātus), 2012.gada sākumā Dobeles novadā dzīvoja 21 848 iedzīvotāji, t.i., par 1995 iedzīvotājiem mazāk. Šo atšķirību pamatā ir tas, ka liela daļa iedzīvotāju, pārceļoties uz dzīvi un uzsākot darbu citā valstī, neinformē par to atbildīgās Latvijas valsts institūcijas, kam būtu jāizdara izmaiņas datus par šo Latvijas valsts piederīgo dzīvesvietu ārpus Latvijas. Tāpat jāņem vērā, ka tautas skaitīšanā iedzīvotāji kā pastāvīgo dzīvesvietu norādīja faktisko, nevis deklarēto vai reģistrēto dzīvesvietu, kas uzrādīta iedzīvotāju reģistrā.¹

1.tabula. Dobeles novadu raksturojošie galvenie rādītāji

Nr. p.k.	Administratīvā teritorija	Iedzīvotāju skaits ²	% no kopējā iedzīvotāju skaita	Teritorijas platība, km ²	% no kopējās teritorijas platības	Iedzīvotāju blīvums, iedz./km ²
1.	Annenieku pagasts	1076	4,5	85,58	9,6	12,6
2.	Auru pagasts	3354	14,1	111,09	12,5	30,2
3.	Bērzes pagasts	1912	8,0	80,62	9,1	23,7
4.	Bikstu pagasts	1023	4,3	96,04	10,8	10,7
5.	Dobeles pilsēta	10 895	45,7	8,00	0,9	1361,9
6.	Dobeles pagasts	916	3,8	72,77	8,2	12,6
7.	Jaunbērzes pagasts	1077	4,5	110,55	12,4	9,7
8.	Krimūnu pagasts	1196	5,0	70,70	7,9	16,9
9.	Naudītes pagasts	826	3,5	89,70	10,1	9,2
10.	Penkules pagasts	1023	4,3	74,08	8,3	13,8
11.	Zebrenes pagasts	545	2,3	90,66	10,2	6,0
	Dobeles novadā	23 843	100	889,79	100	26,8

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datiem uz 01.01.2012., zemes lielāko īpatsvaru pēc zemes lietošanas veida sastāda lauksaimniecībā izmantojamās zemes – 58,5%. Meži aizņem 29,3% no kopējās novada platības.

Dobeles novads atrodas Austrumkursas augstienē un Zemgales līdzenumā, kas novadam rada raksturīgās ainavas īpatnības un dabas objektus.

Dabas apstākļus nosaka Latvijas ģeogrāfiskais novietojums Austrumeiropas līdzenuma rietumu daļā. Raksturīgais līdzenuma reljefs ļauj no dažādām debess pusēm ieplūst atšķirīgām gaisa masām, kas rada straujas laika apstākļu izmaiņas. Dobeles novads atrodas vienā no Latvijas siltākajiem un sausākajiem rajoniem.

Dobeles novadā ir sastopami vairāki augšņu tipi: novadā dominē velēnu karbonātaugsne un brūnaugsne, velēnu podzolaugsne un pseidoglejotā augsne, daudz mazākas teritorijas ir velēnu glejaugsne un velēnpodzolētā glejaugsne, savukārt pavisam nedaudz ir sastopama aluviālā augsne un purvu kūdraugsne. Novada teritorijā pārsvarā dominē mālsmilts un smilšmāla, kā arī sastopamas māla augsnes.

Lielākā daļa pašvaldības lauksaimniecībā izmantojamo zemju augsnes raksturojas ar augstu auglības pakāpi, kas ir pamats lauksaimniecības nozares stabilitātei un attīstībai, un labu ražu iegūšanai. Liela daļa novada lauksaimniecības zemju atbilst nacionālās nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas statusam.

Dobeles novada Jaunbērzes pagastā atrodas neliela daļa Vecbērzes poldera, kas ir iekļauts nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju sarakstā.

Nozīmīgākais no zemes dzīļu resursiem Dobeles novadā ir valsts nozīmes zemes dzīļu nogabals „Dobeles struktūra”, kas atrodas Annenieku, Bikstu, Zebrenes un Auces novada Īles pagastā. Nogabalā ir labvēlīgi ģeoloģiskie apstākļi, lai izveidotu pazemes dabasgāzes krātuvju sistēmu.

Galvenie zemes dzīļu resursi novadā ir smilts, smilts–grants, māls, kūdra un sapropelis. Lielākās smilts un smilts–grants atradnes ir Silkalnu atradne (kopējā izplatības platība 108,5 ha) un Krievukalna atradne (92 ha). Novadā atrodas arī lielas māls atradnes, taču pārsvarā tās netiek izmantotas vai māla ieguve nav

¹ Pārskats „Reģionu attīstība Latvijā 2011”, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, 2012

² Pilsotības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.01.2012.

lietderīga. Lielākā un perspektīvākā māls atradne ir Zebrenes atradne (21,4 ha), kuras māla krājumu apjoms ir 8,74 milj.m³, Gardenes atradne (~32,5 ha platībā, ar prognozējamiem krājumiem 0,7 milj.m³). Vienīgā kūdras atradne, kurā notiek saimnieciskā darbība ir Jaunbērzes pagasta Drabiņu purvs. Visvairāk kūdras atradni ir Zebrenes pagastā. Novadā ir apsektas sapropeļa atradnes Zebrenes pagastā – Zebrus (krājumi 5702,9 tūkst. m³) un Lielā Vipēža ezerā (krājumi 1096 tūkst.m³), kā arī Naudītes pagasta Apguldes ezerā (krājumi 774 tūkst.m³).

Ūdensteces un ūdenstilpnes ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā. Novada lielākās upes ir Bērze (107 km) un Auce (86 km), bet lielākie ezeri ir Zebrus ezers (412 ha) un Svētes ezers (55 ha).

Dobeles novada atrodas Natura 2000 teritorijas – dabas liegums „Līvbērzes liekņa”, dabas liegums „Skujaines un Svētaines ieleja” un dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers”.

3.2. Virszemes un pazemes ūdeņi

3.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Dobeles novada ūdensobjekti ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā, kurā ietilpstošajām Zemgales līdzenuma ūdenstecēm ir izteiksmīgs un radiāls upju tīkls.

Novadā atrodas samērā blīvs ūdensteču tīkls. Hidrogrāfisko tīklu veido lielākās novadu šķērsojošās upes – Bērze un Auce, kā arī citas mazākas ūdensteces: Zušupīte, Ālave, Sesava, Bikstupe, Jugliņa, Gaurata, Gardene, Tērvete u.c. Pavisam novadā ir 49 valsts nozīmes ūdensnotekas 397,75 km kopgarumā (skatīt teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts* 2.pielikumu „Dobeles novada valsts nozīmes ūdensnotekas”). Upju režīmam ir raksturīgi pavasara pali un mazūdens periodi, kā arī periodiski vasaras un rudens ūdens uzplūdi.

Dobeles novada teritorijā atrodas šādas ūdenstilpes (ezeri, uzstādinātās ūdenskrātuves un dīķi): Zebrus ezers (412 ha), Lielais Vipēža ezers (20,1 ha), Mazā Vipēža ezers (2,6 ha), Svētes ezers (55 ha), Gaurata ezers (13,8 ha), Apguldes ezers (38,7 ha); ūdenskrātuves: Lāču dīķis, kas ir mākslīgi veidota ūdenskrātuve 29 ha platībā, Naudītes ūdenskrātuve (Sesavas upes uzpludinājums 22 ha platībā), Mazapguldes dzirnavu ūdenskrātuve (7,1 ha), Annenieku ūdenskrātuve (27,4 ha), Skujaines ūdenskrātuve (27,5 ha) Dimzu ūdenskrātuve (11,4 ha platībā), Slagūnes dzirnavezers (1,1 ha), Naudītes ūdenskrātuve (22 ha), kā arī dažāda izmēra dīķi.

Saskaņā ar LR Civillikumu (1937), Apguldes, Gauratas, Lielā Vipēža un Svētes ezers ir ezeri, kuros zvejas tiesības pieder valstij, bet Apguldes un Zebrus ezers ir publiskie ezeri.

Dobeles novadā esošajam ūdenstilpju un ūdensteču izvietojumam ir neaizvietojaama ainaviskā vērtība, tie tiek izmantoti gan saimnieciskajām vajadzībām, gan rekreācijai, lai gan kopumā novadā ir maz ūdenstilpju un ūdensteču, kas būtu piemēroti rekreācijai. Intensīva zivsaimniecība novada ūdensobjektos netiek veikta un nav plānota arī tuvākajā nākotnē. Galvenokārt novadā esošajām upēm un ezeriem ir nozīme bioloģiskās daudzveidības, zivju resursu uzturēšanā un makšķerēšanā.

Bērze (no Dobeles līdz grīvai) un Auce (no Kroņauces līdz grīvai), atbilstoši 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 2¹.pielikumam, ir noteikta par prioritāriem zivju ūdeņiem kā karpveidīgo ūdeņu tips. Prioritārajos zivju ūdeņos ir jāveic ūdens aizsardzības un ūdens kvalitātes uzlabošanās pasākumus, lai nodrošinātu karpu dzimtas, līdaku, asaru un zušu populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

Dobeles novadā atrodas četras mazās hidroelektrostacijas (skatīt 2.tabulu).

2.tabula. Mazās hidroelektrostacijas Dobeles novadā³

Nr. p.k.	HES nosaukums	Atrašanās vieta	Atrašanās hidrogrāfiskajā tīklā	HES drošuma klase	Gada vidējais caurplūdums
1.	Annenieku HES	Annenieku ūdensdzirnavas, Annenieku pagasts	Bērze, 61 km no ietekas Svētē	B	2,38 m ³ /s

³ www.mhea.lv un www.sprk.gov.lv

2.	Bikstu – Paleju dzirnavu HES	Bikstu pagasts	Bērze, 60 km no ietekas Svētē	B	4,75 m ³ /s
3.	Bērzes dzirnavu HES	Dzirnavas, Bērzes pagasts,	Bērze, 12 km no ietekas Svētē	C	5,37 m ³ /s
4.	Dobeles HES	Dobeles pilsēta	Bērze, 41 km no ietekas Svētē	B	4,42 m ³ /s

Pamatojoties uz 15.01.2002. MK noteikumu Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” pielikumu, Bērze ir upe, uz kuras ir aizliegts veidot jebkādas jaunus mehāniskus šķēršļus, būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus. Dobeles novadā nav plānota jaunu hidroelektrostaciju būvniecība.

Lielupes upju baseina apgabalam ir izstrādāts apsaimniekošanas plāns, kura mērķis ir uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu, atbilstoši Eiropas Padomes un Parlamenta 23.10.2000. direktīvai 2000/60/EK (Ūdens struktūrdirektīva). Vienlaikus šī plāna kā politikas dokumenta uzdevums ir iezīmēt prioritātes laikam no 2010. līdz 2015.gadam, lai izpēti, rīcību un resursus novirzītu tiem ūdensobjektiem, kuru stāvokli visvairāk nepieciešams uzlabot vai nepasliktināt, un kuros vissvarīgāk noskaidrot pašreizējā (neapmierinošā) stāvokļa cēloņus.

Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.–2015.gadam novērtē pašreizējo virszemes ūdensobjektu stāvokli, apzina iespējamās ietekmes un nosaka līdz 2015.gadam sasniedzamos virszemes ūdensobjektu kvalitātes mērķi. Lielupes baseinā pastāv dažādi slodžu veidi, kas ietekmē gan ūdeņu fizikāli ķīmisko, gan ekoloģisko stāvokli. Visbūtiskāko ietekmi uz ūdeņu kvalitāti rada punktveida, t.i., notekūdeņu novadīšana no attīrīšanas iekārtām, piesārņotās/potenciāli piesārņotās vietas, t.sk. esošās un bijušās fermas, bijušās atkritumu izgāztuves, naftas produktu uzglabāšanas un apstrādes vietas, ķīmikāliju noliktavas u.tml. Plānā norādīts, ka būtiskākie punktveida piesārņojuma avoti minamas lielāko pilsētu, t.sk., Dobeles pilsētas, komunālās saimniecības un arī dažu ražošanas uzņēmumu notekūdeņu dūņas, kur ir konstatēti smagie metāli. Tāpat norādīts, ka bijušajā sadzīves atkritumu izgāztuvē „Lemkini” ir konstatēts stiprs fenolu piesārņojums.

Izkliedēto piesārņojumu novada ūdensobjektos galvenokārt veido noteces no lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām un mežiem. Lielās Dobeles novada lauksaimniecības platības, zemes intensīva izmantošana un nepārdomāta zemju apsaimniekošana rada lielu slodzi novada upēm un var apdraudēt ūdeņu kvalitāti iekšzemes ūdeņos. Jāatzīmē, ka Dobeles novads ir identificēts kā teritorija, kurā ir būtiska izkliedētā piesārņojuma slodze no intensīvas lauksaimnieciskās darbības. Līdz ar to, visa novada teritorija noteikta kā īpaši jūtīga nitrātu teritorija, kurā tiek noteiktas atsevišķas prasības intensīvai lauksaimniecisko zemju izmantošanai, kā piemēram, lauksaimnieciskās darbības ierobežojumi virszemes ūdenstecēm piegulošā joslā.

Dobeles novada virszemes ūdensobjektus pēc to ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes skatīt 3.tabulā. Kopumā jāsecina, ka novadā esošie virszemes ūdensobjekti ir stipri ietekmēti.

3.tabula. Virszemes ūdensobjektu kvalitāte Dobeles novadā⁴

Kods	Nosaukums	Teritoriālā vienība Dobeles novadā	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāla vērtējums 2009.g.	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls
L106 SP	Vecbērzes poldera apvadkanāls	Bērzes, Dobeles, Jaunbērzes un pagasts	Vidēja	Laba
L107	Lielupe	Jaunbērzes pagasts	Ļoti slikta	
L109	Bērze	Auru, Bērzes, Krimūnu, Naudītes un Penkules pagasts, Dobeles	Slikta	Laba
L111	Bērze	Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Krimūnu, Naudītes un Zebrenes pagasts, Dobeles	Ļoti slikta	Laba
L114	Bikstupe	Annenieku un Bikstu pagasts	Ļoti slikta	Laba
L117* SP	Auce	Auru, Bērzes, Krimūnu un Penkules pagasts	Ļoti slikta	Vidēja

⁴ Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.gadam

L118*	Auce	Penkules un Zebrenes pagasts	Ļoti slikta	Vidēja
L120*	Tērvete	Krimūnu pagasts	Ļoti slikta	Vidēja
L121	Skujaine	Krimūnu un Penkules pagasts	Ļoti slikta	Laba
E034	Svētes ezers	Zebrenes pagasts	Slikta	Laba
E035	Zebrus ezers	Bikstu un Zebrenes pagasts	Slikta	Laba
E262	Gulbju ūdenskrātuve	Krimūnu pagasts	Vidēja	Laba

* piemērots izņēmums labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti sasniegt līdz 2021.gadam

Ūdens struktūrdirektīvas 2000/60/EK (ŪSD) mērķis ir sasniegt labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli visos virszemes ūdeņos līdz 2015.gadam. Saskaņā ar 31.05.2011. MK noteikumiem Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”, Dobeles novadā atrodas 8 upes un 1 ezers, kuros pastāv risks nesasnēgt likumā „Ūdens apsaimniekošanas likums” (2002) noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli līdz 2015.gadam (skatīt 4.tabulu). Līdz ar to, saskaņā ar šo noteikumu 6.punktu turpmākajā darbībā jāievēro, ka „...publiskās personas un privātpersonas lieto vai apsaimnieko ūdens resursus... ūdensobjektos, kā arī izmanto vai plāno izmantot teritorijas to sateces baseinā tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz attiecīgo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības”. Jāatzīmē, ka Aucei (L117 SP, L118) un Tērvetei (L120) piemērots izņēmums labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti sasniegt līdz 2021.gadam. Dobeles novada teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir aizsargāt ūdens baseinu tīrību un veicināt to racionālāku izmantošanu.

4.tabula. Ūdensobjekti Dobeles novadā, kuros pastāv risks nesasnēgt likumā „Ūdens apsaimniekošanas likums” noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā⁵

Nr. p.k.	Kods	Nosaukums	Posma apraksts	Teritoriālā vienība Dobeles novadā	Būtiskākie riska cēloņi
1.	L106 SP	Vecbērzes poldera apvadkanāls	Visā garumā	Bērzes pagasts, Dobeles pagasts, Jaunbērzes pagasts	Izklidētais piesārņojums
2.	L107	Lielupe	No Mēmeles līdz Vecbērzes poldera apvadkanālam	Jaunbērzes pagasts	Hidromorfoloģiskie pārveidojumi
3.	L109	Bērze	No Sesavas līdz Svētei	Auru pagasts, Bērzes pagasts, Dobeles pagasts, Krimūnu pagasts, Naudītes pagasts, Penkules pagasts	Izklidētais piesārņojums
5.	L111	Bērze	No iztekas līdz Sesavai	Annenieku pagasts, Auru pagasts, Bērzes pagasts, Bikstu pagasts, Dobeles pagasts, Krimūnu pagasts, Naudītes pagasts, Zebrenes pagasts	Punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izklidētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi
6.	L114	Bikstupe	No iztekas līdz ietekai Bērzē	Annenieku pagasts, Bikstu pagasts	Izklidētais piesārņojums
7.	L117 SP	Auce	No Rīgavas līdz Svētei	Auru pagasts, Bērzes pagasts, Krimūnu pagasts, Penkules pagasts	Izklidētais piesārņojums
8.	L118	Auce	No iztekas līdz Rīgavai	Penkules pagasts, Zebrenes pagasts	Punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izklidētais piesārņojums
9.	L120	Tērvete	No iztekas līdz ietekai Svētē	Krimūnu pagasts	Punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni), izklidētais un pārrobežu piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi
10.	L121	Skujaine	No iztekas līdz ietekai Tērvetē	Krimūnu pagasts, Penkules pagasts	Izklidētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi
11.	–	Zebrus ezers	–	Bikstu pagasts, Zebrenes pagasts	Hidromorfoloģiskie pārveidojumi

Lielupes upju baseina apgabalā augsta vai laba provizoriskā ekoloģiska kvalitāte 2010.gada vasaras – rudens sezonā bija 38% ūdensobjektiem, kas ir zemākais rādītājs, salīdzinot ar Daugavas, Ventas un Gaujas upju

⁵ 31.05.2011. MK noteikumiem Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”

baseinu apgabaliem. Ilgadējie mērījumi par ūdens kvalitāti Dobeles novadā ir veikti Bēzres upei. Pēdējo gadu dati liecina, ka ūdens kvalitāte Bēzrē uzlabojusies gan augšpus, gan lejpus Dobeles pilsētas. Saskaņā ar LVĢMC ziņojumu „Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010.gadā”, Bēzres upes provizoriskā ekoloģiskā kvalitāte 1,0 km lejpus Dobeles novērtēta kā laba, bet 2009.gadā Bēzres upes ūdens kvalitāte 1,0 km augšpus Dobeles novērtēta kā vidēja. Diemžēl ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ, mērījumi netiek veikti pārējos Dobeles novadā esošajos virszemes ūdeņos, līdz ar to nav pieejama arī aktuāla informācija.

Galvenais uzdevums, lai nepieļautu virszemes ūdeņu piesārņojumu, ir nepieļaut jaunas saimnieciskas darbības (attīrītu un neattīrītu notekūdeņu novadīšana (pilsētas, ciemiem un viensētām), virszemes notece no lauksaimniecības zemēm u.tml.), kas negatīvi varētu ietekmēt ūdensobjektus un samazināt iespēju robežās esošo antropogēno slodzi, kā arī izvirzīt prasības alternatīvu risinājumu izstrādei tām plānotajām darbībām, kas veicinātu biogēno vielu novadīšanu vai būtiski ietekmētu krastu ainavu. Uzmanība jāpievērš arī ūdensteču un ūdenstilpju piekrastes izmantošanai rekreācijas mērķiem, kas palielina tādu antropogēno nosلودzi kā zemsedzes nomīdīšana, biotopu degradācija, piesārņojums utt.

Dobeles novadā atrodas divi pārrobežu slodzes ietekmēti ūdensobjekti (L120 un L148 SP Sesava). Šajos ūdensobjektos iespējama pārrobežu piesārņojuma no Lietuvas.

Dobeles novadā atrodas viena oficiāla publiska peldvieta – Gaurata ezers (dienvidastrumu krastā), kur Veselības inspekcija veic peldūdens kvalitātes novērtējumu. 2012.gada vasarā Gaurata ezera peldūdens kvalitāte novērtēta kā laba. Jānorāda, ka kopš 2005.gada, kad Gaurata ezera peldvietā tika uzsākti regulāri valsts monitoringa novērojumi, ne reizi nav bijis nepieciešams noteikt peldēšanās ierobežojumus.

Rekreācijai tiek izmantotas arī citas ūdenstilpes, piemēram, Zebrus ezers (atpūtas kompleksa „Niedras” teritorijā), Apguldes ezers u.c., taču šīs peldvietas neatbilst normatīvo aktu par peldvietu izveidošanu prasībām. Saskaņā ar Dobeles novada pašvaldības iesniegtajiem 2012.gada peldūdeņu kvalitātes monitoringa datiem, kas iesniegti Veselības inspekcijā, Zebrus ezera peldvietā peldēšanās ierobežojumi nav bijuši noteikti.

Ierīkojot jaunas peldvietas pašvaldībā, jāņem vērā, ka tās labiekārtošanai ir liela nozīme kvalitātes prasībām atbilstošu peldūdeņu nodrošināšanā. Prasības peldvietu iekārtošanai un higiēnai nosaka 10.01.2012. MK noteikumi Nr.38 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība”. Peldvietas ir jānodrošina ar ģērbtuvēm, tualetēm un atkritumu konteineriem, atkritumi peldvietā ir jāsavāc un jāizved. Peldētāji pastāvīgi ir jāinformē par ūdens kvalitāti un citiem jautājumiem, ierīkojot peldvietā informatīvus standus, kas ir peldvietas īpašnieka pienākums. Direktīvā 2006/7/EK sabiedrības informēšanas jautājumiem tiek pievērsta lielāka vērība, un direktīvas prasības pilnībā bija jāievieš ne vēlāk kā ar 2012.gada peldsezonu. Latvijā prasības peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldībai nosaka 06.07.2010. MK noteikumi Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”.

3.2.2. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Dobeles novads ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā, kur pārsvarā ir izplatīti ūdens nesējslāņi, un kuri piesaistīti pie kārtaino nogulumiežu slāņa. Dobeles novada pazemes ūdeņi atrodas devona (smilšakmens, dolomīts) un kvartāra nogulumos (smilts).

Visā Lielupes baseina apgabala teritorijā gruntsūdeņi nav aizsargāti ne iespējama piesārņojuma, bet augsts artēzisko ūdeņu piesārņošanas risks pastāv reljefa paaugstinātajās formās, arī Austrumkursas un Viduslatvijas zemienē, kur atrodas Dobeles novads. Savukārt artēzisko ūdeņu piesārņošanas risks ir Austrumkursas augstienes rajonā, zems – Abavas un Bēzres upes ielejā starp Dobeli un Briežiem, kā arī Zemgales līdzenumā. Pārējā teritorijā piesārņošanas risks ir vidējs.

Viena no būtiskākajām vides problēmām Dobeles novadā ir ūdens aizsardzības problēma. Kaut arī pazemes ūdeņi ir ievērojamāki tīrāki kā virszemes ūdeņi, eksistē to kvalitātes problēmas un piesārņojuma draudi. Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā Dobeles novada teritorijā gruntsūdeņu dabiskais režīms ir izjaukts galvenokārt poldera, hidroelektrostaciju un mākslīgi veidoto ūdenskrātuvju apkārtnē. Savukārt nozīmīgāko slodzi uz pazemes ūdeņiem rada lauksaimnieciskās darbības un notekūdeņu novadīšana.

Lai arī kopumā Lielupes baseina pazemes ūdens kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte vērtējama kā laba, tomēr Dobeles novads raksturojas ar intensīvu lauksaimniecību un lielu aramzemju īpatsvaru, kā rezultātā bieži novērots pazemes ūdeņu virsējo slāņu piesārņojums ar slāpekļa savienojumiem un augu aizsardzības līdzekļiem. Jānorāda gan, ka pēdējie pētījumi veikti 2005.gadā (Latvijas un Dānijas ģeoloģijas dienesta kopīgi veiktais pētījums „Lauksaimniecības ietekme uz pazemes ūdeņiem”), kad konstatēts, ka Dobeles novads ir viena no pašvaldībām, kur pazemes ūdeņus vietām ir sasniedzis vēsturiskais piesārņojums ar slāpekļa savienojumiem un augu aizsardzības līdzekļiem no 20.gs. 70-80-tajiem gadiem. Lai novērtētu pašreizējo situāciju, būtu nepieciešams veikt atkārtotu izpēti.

Pazemes ūdeņus var ietekmēt arī potenciāli piesārņotās vietas, lielāki rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, bijušās atkritumu izgāztuves, kā arī notekūdeņu novadīšana (gan centralizēti savākto, gan no viensētām un atsevišķām ēkām).

Cilvēku saimnieciskā darbība, sākot ar zemes apsaimniekošanu lauksaimnieciskās ražošanas vajadzībām, rūpniecību, atkritumu apsaimniekošanu un beidzot ar zemes dziļu izmantošanu, tai skaitā pazemes ūdeņu ieguvi, atstāj iespaidu uz pazemes hidrosfēru un pazemes ūdens kvantitāti vai kvalitāti.

Dabiskā ūdens horizontu aizsargātība ir atkarīga no pārklājošo iežu biežuma un to ūdenscaurlaidības spējām, kā arī no gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu līmeņu attiecības. Tādēļ, plānojot ražotnes ierīkošanu, ja tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešams pazemes ūdens, šo ūdeņu aizsargātību jānovērtē individuāli, plānojot ūdens patēriņu uzņēmuma un tā radīto iespējamo piesārņojuma avotu īpatnības.

Viens no potenciāli bīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem ir neizmantotie un neapsaimniekotie ūdensapgādes urbumi. Tādējādi, izlemjot turpmāko katra konkrētā ūdensapgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, urbuma atveres un stingrā režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. Ja urbums ilgāku laiku nav ekspluatēts, pirms tā izmantošanas atsākšanas nepieciešams veikt urbuma tehniskā stāvokļa pārbaudi un ūdens atsūknēšanu, kā arī paraugu ņoņemšanu tā kvalitātes pārbaudei, bet, ja urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas (aizsargjoslas, kuras lielākas par 10 m) un TIAN noteiktas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas atbilstoši likumam „Aizsargjoslu likums” (1997) un tiem pakārtotajiem normatīvajiem aktiem.
- TIAN nosaka, ka:
 - visā novada teritorijā virszemes noteces regulēšanai, jāievēro aizsargjoslas gar ūdensobjektiem, kā arī jānodrošina grunts un pazemes ūdeņu aizsardzība pret piesārņojumu;
 - ūdenstilpēs, meliorācijas grāvjos, upēs un citās ūdenstecēs aizliegts iepludināt neattīrītus sadzīves notekūdeņus un citas saimnieciskās darbības notekūdeņus;
 - aizliegts patvaļīgi aizsprostot meliorācijas sistēmas, upes un strautus, izmainīt upju, strautu, ezeru krasta līnijas, gultni un hidroloģisko režīmu;
 - ūdensteču un ūdenstilpju krastu līnijas drīkst nebūtiski izmainīt krastu nostiprināšanai, lai novērstu ūdensteču un ūdenstilpju krastu līniju tālāku eroziju;
 - virszemes ūdensobjektus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās peldvietās aizliegts braukt ar motorlaivām un ūdens motocikliem.
- Lai samazinātu virszemes ūdeņu piesārņojumu, Dobeles novada lauksaimniekiem jāievēro 11.01.2011. MK noteikumi Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”, īpaši jutīgo teritoriju apsaimniekošanas nosacījumi, labas prakses nosacījumi, ūdensteču aizsargjoslas, jāturpina mēsļu krātuvju sakārtošana un citi pasākumi ietekmes samazināšanai.

3.3. Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana

3.3.1. Ūdensapgāde un dzeramā ūdens kvalitāte

Par dzeramo ūdeni uzskata saldūdeņus, kas neapstrādātā veidā vai pēc speciālas sagatavošanas tiek lietoti cilvēku uzturā vai izmantoti pārtikas rūpniecībā un tirdzniecībā, neatkarīgi no piegādes veida. Dzeramajam ūdenim ir jāatbilst ES direktīvām un Latvijas likumdošanā noteiktajām prasībām. Dobeles novada ūdens resursi tiek patērēti dzeramā ūdens un tehniskā ūdens vajadzībām. Ūdens patēriņš ir atkarīgs no aktīvo ražošanas uzņēmumu skaita un iedzīvotāju blīvuma.

Dobeles novadā centralizētai ūdensapgādei izmanto tikai pazemes ūdeņus, galvenokārt no Jonišķu – Akmenes ūdens horizonta. Minētajam ūdens horizontam raksturīga paaugstināta duļķainība un dzelzs saturs. Iedzīvotāju un saimnieciskām vajadzībām nepieciešamo ūdeni Dobeles novadā iegūst galvenokārt no dziļurbumiem, kā arī gruntsūdeņiem, ierīkojot akas.

Centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi pieejami Dobeles novada pagastu centros un gandrīz visās blīvi apdzīvotajās vietās, tomēr tikai atsevišķās vietās ūdensapgādes pakalpojumi tiek izmantoti 100%, t.i., Anneniekos, Gardenē, Ķirpēnos, Bērzē, Bikstos, Šķibē, Lejasstrazdos, Jaunbērzē un Auru pagasta apdzīvotajā vietā „Spriksteles”.

Dobeles novadā pavisam ir 53 artēziskās akas, no kurām 33 akas ir darba kārtībā, 4 – rezerves un 16 tamponējamas akas. Ūdensapgādes pakalpojumus saņem 15 955 novada iedzīvotāju jeb 66,92% no visiem novada iedzīvotājiem, kā arī pakalpojumus izmanto 221 novada uzņēmums un 216 iestādes. Pieejamie dati liecina, ka ūdensapgādes urbumi ierīkoti galvenokārt 20.gs. 60-90-tajos gados. Viens no jaunākajiem ir izbūvēts Bērzes pagasta Miltiņos. Atsevišķos urbumos iegūtais ūdens daudzums 2011.gadā pārsniegts attiecībā pret atļauto ūdens ieguves apjomu: Dobeles pilsētā urbumā „Kombināts 1” (kopumā par 56 531 m³/gadā), Annenieku pagasta Kaķeniekos – urbumā „Jaunais centrs” (2826 m³/gadā), Bērzes pagasta Šķibē – urbumā „Šķibe 2” (1430 m³/gadā) un Dobeles pagasta Lejasstrazdos – urbumā „Lejasstrazdi” (779 m³/gadā).

Kvalitatīva dzeramā ūdens ieguvei uzstādītas arī 22 atdzelžošanas iekārtas. Ūdens atdzelžošanas iekārtas nav uzstādītas Dobeles pagastā Lejasstrazdu ciemā un Jaunbērzes pagasta Jaunbērzes ciemā, līdz ar to tur nav nodrošināta dzeramā ūdens kvalitāte atbilstoši normatīvo aktu prasībām – dzelzs un mangāna saturs pārsniedz pieļaujamās normas, ūdens ir duļķains un ar smaržu. Auru pagasta Gardenes ciema ūdens atdzelžošanas iekārtas ir fiziski un morāli novecojušas⁶, līdz ar to ir plānota jaunas atdzelžošanas iekārtas izbūve.

Vislielākais dzeramā ūdens patēriņš 2011.gadā bija Dobeles pilsētā – 33 0918 m³ (kopā ar Liepziedu ciemu un Ceriņu ciemu), Gardenē (27 473 m³) un Šķibē (18 749 m³). Par vieniem no lielākajiem ūdens patērētājiem Dobelē var uzskatīt SIA „Tenax” (izmanto pazemes saldūdens resursus) un AS „Spodrība” (izmanto Bērzes upes ūdens resursus), kuru darbībai ir nepieciešams liels ūdens daudzums.

Detalizētu ūdenssaimniecības pakalpojumu organizācijas aprakstu skatīt Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts* 2.9.3.1.tabulā un 9.pielikumā „Ūdens ņemšanas avoti Dobeles novadā (2011.g.)”.

Citās novada apdzīvotās vietās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde, ūdens tiek ņemts no individuāliem urbumiem un akām, taču dati par individuālajiem ūdens patērētājiem, kas atspoguļotu to skaitu, izmantošanu, dzeramā ūdens apjomus un kvalitāti, nav pieejami. Dobeles novada teritorija atrodas zonā, kur pastāv risks pazemes ūdeņu piesārņojumam, līdz ar to ir būtiski pareizi apsaimniekot un uzturēt tos kārtībā, kā arī aiztamponēt neizmantotos urbumus.

3.3.2. Notekūdeņu savākšana un attīrīšana

Notekūdeņu stāvoklis ir atkarīgs no attīrīšanas iekārtu esamības, komunālo notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām, kā arī no robežšķērsojošā un vēsturiskā piesārņojuma, lietus noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas.

⁶ Dobeles novada attīstības programma 2011.-2014.gadam

Centralizētas kanalizācijas sistēmas izbūvētas visos Dobeles novada ciemos, izņemot Anneniekus un 6 apdzīvotajās vietās ārpus ciemu teritorijām, kur tiek nodrošināta centralizēta ūdenssaimniecība. Kopējais kanalizācijas tīklu garums novadā ir 80 020 m, un ar kanalizācijas pakalpojumiem tiek nodrošināti 63,47% iedzīvotāju. Kanalizācijas sistēmas ir būvētas vēl padomju laikos, daļa sistēmu ir rekonstruētas, bet daļa joprojām ir sliktā stāvoklī. Visvairāk notekūdeņu tiek novadīts no centralizētām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kā arī lielajiem uzņēmumiem. Lietus kanalizācijas tīkli izvietoti, galvenokārt, Dobeles pilsētas atsevišķos apbūves mikrorajonos, Jaunbērzes pagasta Jaunbērzes ciemā un Krimūnu pagasta Akāciju ciemā. To tehniskais stāvoklis vērtējams kā slikts.

Izvērtējot lokālās un individuālās kanalizācijas sistēmas, kā viena no problēmām ir neattīrītu notekūdeņu iesūcināšana gruntī, kas pasliktina dzeramā ūdens kvalitāti akās. Ar gruntsūdens plūsmām notekūdeņi nonāk grāvjos un tālāk ieplūst ūdenstilpēs un ūdenstecēs.

Dobeles novadā atrodas 16 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas atrodas 14 no 21 ciemiem, 1 – Dobeles pilsētā un Bikstu skolas NAI Bikstu pagasta „Līvos”, Bikstu skolas vajadzībām. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu nav Annenieku, Apguldes, Ceriņu, Lielbērzes, Liepziedu, Miltiņu un Naudītes ciemā. 2010.gadā ir izbūvētas jaunas NAI Bikstu, Aizstrautnieku, Akāciju ciemā un Bikstu skolai. Savukārt liela daļa no esošajām NAI ir izbūvētas vēl 20.gs. 70-90–tajos gados, tādēļ kopumā vērojama ūdensapgādes infrastruktūras novecošanās.

Dobeles novada notekūdeņu attīrīšanas iekārtu raksturojums sniegts Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts 2.9.3.sadaļā „Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas”*.

Viens no ūdensobjektu kvalitātes ietekmes faktoriem ir tajos novadīto notekūdeņu attīrīšanas pakāpe. Dobeles novada vairākas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nenodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, līdz ar to, lai nodrošinātu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu arī ilgtermiņā, nepieciešama kanalizācijas sistēmas infrastruktūras rekonstrukcija un jaunu atsevišķu sistēmas objektu izbūve.

Ņemot vērā, ka Dobeles novada attīstības tendences neparedz būtisku iedzīvotāju skaita pieaugumu, var uzskatīt, ka Dobeles novadā būtiski nepalielināsies kopējais notekūdeņu daudzums.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēloti tehniskās apgādes teritorijas.
- Lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā, ūdens ņemšanas vietām ir noteiktas aizsargjoslas. Dobeles novadā esošajiem artēziskajiem urbumiem ir noteikta stingrā režīma aizsargjosla vismaz 10 m platumā, kā arī ķīmiskās un/vai bakteoroloģiskās aizsargjoslas.
- Notekūdeņu attīrīšanas iekārtām atbilstoši to tehnoloģiskajai darbībai noteiktas 100–200 m lielas aizsargjoslas.
- TIAN inženiertehniskās apgādes infrastruktūras nodrošināšanai paredz šādus noteikumus:
 - novada esošajām un jaunām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, ja tas ir tehniski iespējams un maģistrālie tīkli izbūvēti pa apbūves teritorijai piegulošu ielu;
 - atsevišķu objektu apgādei ar dzeramo ūdeni esošajās un jaunās apbūves teritorijās, kur nav izbūvēta centralizētā ūdensapgādes sistēma, kā pagaidu risinājums, atļauta lokālu ūdens ieguves vietu – grodu vai urbto aku ierīkošana;
 - teritorijās, kur nav izbūvēta centralizētā kanalizācija, visu saimniecisko notekūdeņu novadīšanai atļauts izbūvēt hermētiskas izsmejamas krājakas ar minimālo darba tilpumu – 5 m³ vai individuālās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas;
 - jaunveidojamām apbūves teritorijām, kurās tiek paredzēta 10 un vairāk dzīvojamo ēku būvniecība jāparedz savas centralizētas ūdensapgādes, kanalizācijas sistēmas ierīkošana vai obligāta pieslēgšanās esošajiem centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem;
 - Dobeles pilsētas un ciemu teritorijās saimnieciskās kanalizācijas notekūdeņus no krājakām aizliegts iesūcināt gruntī, kā arī bez attīrīšanas ievadīt meliorācijas grāvjos vai lietus ūdeņu kanalizācijas sistēmā;

- jaunveidojamās apbūves teritorijas jānodrošina ar lietus novadīšanas sistēmu. Vietās, kur nav iespējams pieslēgt lietus ūdens kanalizācijas sistēmu pie esošajiem centralizētajiem tīkliem, jāierīko vietējā lietus ūdens savākšana, nodrošinot lietus ūdens novadīšanu speciāli veidotā sistēmā vai filtrējošā slānī esošajā zemesgabalā;
- nav pieļaujama virszemes, lietus un gruntsūdeņu novadīšana sadzīves kanalizācijas tīklā.
- Lemjot par katra konkrētā ūdensapgādes urbuma turpmāko apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā turpmākā izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, kā arī urbuma atveres un stingrā režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. Savukārt urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.
- Īpaša uzmanība jāpievērš tiem uzņēmumiem, kas ir gruntsūdens piesārņojuma (vai potenciālie) avoti (piemēram, fermas) un kur nav uzstādītas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.
- Tām apbūves teritorijām vai objektiem, kuriem nav iespējams pieslēgties centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijas sistēmai, nepieciešams ierīkot vietējās ūdens ņemšanas vietas un attīrīšanas iekārtas, lai radītais piesārņojums nenonāktu vidē.

3.3.3. Pasākumi ūdenssaimniecības attīstībai

Kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšana visiem Latvijas iedzīvotājiem ir aktuāla gan no Eiropas tiesību normu izpildes viedokļa, gan arī kā nozīmīgs sabiedrības veselības jautājums. Latvijā, tāpat kā citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, obligātos dzeramā ūdens kvalitātes normatīvus nosaka Eiropas Padomes Direktīva 98/83/EC „Par dzeramā ūdens kvalitāti”. Minētās direktīvas prasības nacionālajā likumdošanā ieviestas ar 29.04.2003. MK noteikumiem Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”. Normatīvie akti paredz obligātās dzeramā ūdens nekaitīguma un kvalitātes prasību ievērošanu.

Ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas sakārtošana, atbilstoši iestāšanās sarunās ar ES noteiktajam pārejas periodam, vidēji lielajās reģiona pilsētās bija jāveic līdz 2011.gadam, bet mazajās pilsētās un citās apdzīvotās vietās ar vairāk kā 2000 cilvēkekvivalentu lietotāju, jāveic līdz 2015.gadam, tā nodrošinot labu virszemes un pazemes ūdens kvalitāti.

Ņemot vērā, ka piegādātā dzeramā ūdens kvalitāte Dobeles novada pašvaldībā ne visās apdzīvotajās vietās atbilst ES direktīvām un valsts noteiktajām ūdens kvalitātes prasībām attiecībā uz dzelzs saturu ūdenī, pašvaldībā tiek veikti dažādi Kohēzijas fonda un Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēti projekti ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai. Pašlaik akutālos ūdenssaimniecības attīstības projektus Dobeles novadā skatīt 5.tabulā.

5.tabula. Ūdenssaimniecības attīstības projekti Dobeles novadā⁷

Nr. p.k.	Projekts	Projekta gaitā īstenotās/plānotās darbības	Projekta īstenošanas termiņš
1.	Projekts ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dobelē	Artēziskās akas izbūve, 2 gab. jaunu ūdens uzglabāšanas rezervuāru izbūve un 2 gab. esošo ūdens uzglabāšanas rezervuāru rekonstrukcija, otrā pacēluma sūkņu stacijas rekonstrukcija 22,5 km apjomā ūdensapgādes tīklu izbūve un rekonstrukcija skars Viestura, Zaļo, Sanatorijas ielas, Ceriņu ciema teritoriju, Dzirnau un Tērvetes ielas rajonos starp Bērzes upi. 20,4 km kanalizācijas tīklu izbūve un paplašināšana Dzirnau, Tērvetes, Zaļā ielā, Ceriņu ciemā un Meža prospekta rajonos starp Bērzes upi 12,6 km kanalizācijas spiedvadu izbūve Lejasstrazdu un Šķības ciema pieslēgšanai Miltiņu ciema sūkņu stacijai 12 gab. kanalizācijas sūkņu staciju izbūve un rekonstrukcija	2010.gada oktobris – 2014.gada oktobris
2.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Dobeles novada Lejasstrazdu ciemā	Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija 2000 m Ūdensapgādes tīklu paplašināšana 2240 m (papildus plānots izbūvēt 344,5 m) Ūdens patēriņa uzskaites mezglu izbūve 13 komplekti Dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtu uzstādīšana jaunā virszemes paviljonā	2010.gada novembris – 2012.gada janvāris

⁷ www.dobele.lv un www.dobelesudens.lv

		Artēzisko urbumu rekonstrukcija	
3.	Ūdenssaimniecības attīstība Dobeles novada Krimūnu ciemā	Ūdens apgādes tīkla rekonstrukcija 912 m Urbuma tamponāža Urbuma rekonstrukcija Kanalizācijas spiedvada izbūve 180 m Kanalizācijas kolektora izbūve 934 m Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Jauna kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve	2012.gada aprīlis – 2013.gada septembris)
4.	Ūdenssaimniecības attīstība Dobeles novada Auru pagasta Gardenes ciemā	Ūdens ņemšanas vietas sakārtošana (2 urbumu karotāža, artēzisko urbumu tamponēšana un rekonstrukcija) Ūdens kvalitātes nodrošināšana (jauns ūdens atdzelžošanas stacijas izbūve (auda 15 m ³ /h) Ūdens rezervju un spiediena nodrošināšana (ūdenstornja rekonstrukcija) Ūdensapgādes cauruļvadu rekonstrukcija 160 m Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija (jaunu BIO izbūve ar pieslēgšanos SCADA sistēmai, esošo BIO demontāža) Kanalizācijas tīklu rekonstrukcija 135 m	2012.gada aprīlis – 2013.gada aprīlis

Ūdenssaimniecības attīstības projekta īstenošanas rezultātā novadā būtiski tiks samazināti ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos un palielināties to iedzīvotāju skaits, kuriem tiek nodrošināts ES direktīvām atbilstošas kvalitātes dzeramais ūdens, kā rezultātā tiks nodrošināta kvalitatīvāka dzīves vide, samazināts vides piesārņojums un veicināta ūdens resursu racionāla izmantošana.

Kanalizācijas sistēmu rekonstrukcijas un attīstības projektu īstenošana novadā būtiski samazina vides piesārņojuma riskus, kas rodas novecojušo kanalizācijas tīklu ekspluatācijas rezultātā. Jaunu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzstādīšana nodrošinās gan lielāku notekūdeņu attīrīšanas efektivitāti, gan uzlabos attīrīšanas procesa kvalitāti atbilstoši nacionālās un Eiropas Savienības likumdošanas prasībām.

Visi ūdenssaimniecības sakārtošanas pasākumi Dobeles novada pašvaldībā uzskatāmi par atbalstāmiem no vides aizsardzības viedokļa, un dos tiešu ieguldījumu vides aizsardzības infrastruktūras sakārtošanā.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzēti pasākumi jaunu ūdenssaimniecības objektu izbūvei.
- Jāveicina ūdensapgādes infrastruktūras objektu sakārtošana tajās apdzīvotajās vietās, kur šobrīd vēl netiek veikti ūdenssaimniecības attīstības projekti.
- Izvērtējot pašlaik esošo vides stāvokli vasarnīcu apbūvētajās teritorijās, atsevišķu projektu ietvaros būtu jārisina jautājums par kanalizācijas un ūdensapgādes tīklu izveidi minētajās teritorijās.

3.4. Atmosfēras gaisa kvalitāte

Lai nodrošinātu gaisa kvalitāti cilvēka veselības un ekosistēmas aizsardzībai, tiek noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kas paredz pieļaujamo gaisa piesārņojuma līmeni (03.11.2009. MK noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”). Tos nosaka sēra dioksīdam, slāpekļa oksīdam un dioksīdam, putekļiem PM₁₀ un PM_{2,5}, svīnam, ozonam, benzolam, oglekļa oksīdam. Savukārt, lai novērtētu gaisa piesārņojuma līmeni piesārņojošām vielām, kurām nav noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, izmanto gaisa kvalitātes mērķlielumus atbilstoši iepriekš minētā normatīvā akta 9.pielikumam.

Gaisa kvalitātes novērojumu valsts tīklā iekļautas 7 pilsētu novērojumu stacijas, kurās tiek novērota gaisa kvalitāte pilsētās un 2 lauku fona stacijas, kurās tiek novērtēta pārrobežu gaisa masu pārnesei ietekmē Latvijā ienākošā atmosfēras gaisa kvalitāte. Viena no pilsētu novērojumu stacijām atrodas Dobeles pilsētā, taču stacija nodrošina tikai ozona līmeņa rādījumu noteikšanu, līdz ar to var teikt, ka gaisa piesārņojuma kvalitātes novērojumi Dobeles novada pašvaldībā netiek veikti.

Atmosfēras gaisa piesārņojuma avotus var iedalīt divās kategorijās: (1) stacionāro avotu emisijas un (2) mobilo avotu izmeši.

Stacionārās avotu emisijas Dobeles novadā veidojas galvenokārt no sadedzināšanas iekārtām katlu mājās, radot lokālas gaisa piesārņojuma zonas (īpaši tas attiecināms uz tām katlu mājām, kuru dūmeņi nav aprīkoti

ar filtriem), kā arī uzņēmumiem jeb rūpnieciskajiem objektiem, kuru darbības rezultātā gaisā nonāk gaisa piesārņojošās vielas.

Gaisa piesārņojuma emisiju apjomu no stacionāriem avotiem raksturo LVĢMC valsts statistikas atskaišu „Nr.2–Gais” dati. Saskaņā ar datu bāzē pieejamo informāciju, 2010.gadā atskaiti par radīto gaisa piesārņojumu snieguši 65 Dobeles novadā esoši uzņēmumi un iestādes.

Centralizēta siltumapgāde tiek nodrošināta Dobeles pilsētā, Zebrenes ciemā un Krimūnu pagastā. Dobeļē darbojas 6 katlu mājas, kur par kurināmo tiek izmantota dabas gāze, Zebrenē un Krimūnos – malka, bet pārējā novada teritorijā, kur ir lokālās apkures sistēmas, tiek izmantoti dažāda veida kurināmie (malka, ogles, dabas gāze). Atzīmējams, ka salīdzinot dabas gāzes kā kurināmā izmešus ar, piemēram, ogļu kurināmā izmešiem, izmantojamais dabas gāzes kurināmais ir videi draudzīgāks, jo atmosfērā nenonāk sēra savienojumi un putekļi, kam ir lielāka ietekme uz cilvēka veselību. Tajā pat laikā dabas gāze ir pieskaitāma pie fosilajiem kurināmā veidiem un gāzes sadegšanas rezultātā izdalās liels daudzums CP, kuru neasimilē koki, kā tas notiek ar malkas sadedzināšanas rezultātā radušos CO₂.

Latvijā un arī Dobeles novadā siltumenerģijas ražošanai arvien vairāk sāk izmantot arī atjaunojamos energoresursus, pielietojot koģenerāciju. Ar koģenerāciju saprot tehnoloģisku procesu, kurā tiek ražota gan siltumenerģija un/vai elektroenerģija. Tiek uzskatīts, ka koģenerācija ir efektīvāks un videi draudzīgāks process salīdzinājumā ar enerģijas ražošanu atsevišķos procesos – katlumājā un kondensācijas stacijā. Kā kurināmais Latvijas koģenerācijas stacijās lielākoties tiek izmantota dabasgāze⁸, t.sk. Dobeles pilsētas esošajā katlu mājā Spodrības ielā 4A, ar uzstādīto siltuma jaudu 2 MW.

Otrs nozīmīgs faktors ir transporta koridori (automaģistrāle A9 un dzelzceļa līnijas), kas šķērso Dobeles novadu. Tie rada lokālu atmosfēras un augsnes piesārņojuma areālu. Gaisa piesārņojošās vielas veido: svins, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, ogļūdeņraži un aldehīdi. Pašreiz šī informācija nav pietiekoši precizēta, lai tādu varētu apkopot, nav veikti konkrēti autotransporta izplūdes gāzu mērījumi novadā. Ņemot vērā, ka lielākā daļa Dobeles novada autoceļu ir ar grants segumu (asfaltēts ir valsts galvenais autoceļš un daļa reģionālo un vietējo autoceļu), atmosfēras gaisa piesārņojumu rada arī putekļi. Līdz ar to viens no primārajiem uzdevumiem būtu šo autoceļu kvalitātes uzlabošana.

Mobilo avotu emisijas lielākoties no autotransporta un dzelzceļa. Dobeles novadu šķērso valsts galvenais autoceļš, uz kura ir samērā augsta satiksmes intensitāte, līdz ar to autotransporta izplūdes gāzu radītais piesārņojums varētu būt nozīmīgs, taču uz reģionālas un vietējas nozīmes autoceļiem satiksmes intensitāte nav liela. Tādējādi var uzskatīt, ka kopumā autotransporta radītais piesārņojums novadā nav būtisks. Lai arī Dobeles novada teritoriju šķērso trīs dzelzceļa līnijas, vilcienu kustība nav tik intensīva, lai radītu nozīmīgu gaisa piesārņojuma risku.

Lielāko gaisa piesārņojumu novada robežās kopumā rada Dobeles pilsēta un tur esošie rūpniecības uzņēmumi, bet pārējā novada teritorijā nav lielu piesārņojuma avotu, kas varētu būtiski ietekmēt vides kvalitāti un cilvēku veselību.

Dobeles pilsētā lielāko kaitīgo vielu emisiju apjomu sastāda oglekļa dioksīds (CO₂) (skatīt 6.tabulu). CO₂ veidojas dažādos oksidēšanas procesos, tai skaitā – degšanā, bet salīdzinot ar CO, kas ir tvana gāze, nav tik indīga. Oglekļa oksīds (CO), kas ir viena no nozīmīgākajām atmosfēru piesārņojošām vielām, veidojas visos degšanas procesos, kur tiek sadedzināts organisks (oglekli saturošs) kurināmais – gan krāsnīs, gan automašīnu iekšdedzes dzinējos un dīzeļdzinējos. Saskaņā ar valsts statistikas datiem, oglekļa dioksīda līmenis Dobeles pilsētā ievērojami palielinājās 2008.gadā, 2009.gadā samazinājās, bet 2010.gadā atkal palielinājās. Oglekļa oksīds veidojas, nepilnīgi sadegot šķidrājam degvielai un šķidrājam kurināmajam.

2009.gadā ievērojami pieaugušas slāpekļa dioksīda (SO₂) emisijas, kuras rodas dažāda veida degšanas procesa rezultātā, neatkarīgi no kurināmā veida, kā arī no degvielas sadegšanas autotransporta dzinējos., bet, sēra dioksīda (SO₂) emisijām pēdējo gadu laikā ir tendence samazināties un kopumā tas ir neliels. Galvenie SO₂ emisiju avoti ir siltumapgādes uzņēmumi, kas apkurei izmanto ogles un naftas produktus, kā arī autotransports (salīdzinoši daudz mazākos apmēros), kas izmanto dīzeļdegvielu. Arī slāpekļa oksīdu emisijas pēdējos gados periodiski ir gan palielinājušās, gan samazinājušās. Slāpekļa oksīdu kā atmosfēru piesārņojošu vielu galvenais avots ir visa veida degšanas procesi, kas notiek pie augsta spiediena un

⁸ <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30174>

temperatūras – siltuma enerģijas ražošanā, neatkarīgi no izmantotā kurināmā veida, kā arī degvielas sadegšana automobiļu dzinējos.

Antropogēnais (mākslīgais jeb cilvēka radītais) putekļu (PM₁₀) izmešu avots nāk no ražotnēm un kurtuvēm, kas dedzina ogles un kokmateriālus (zāģu skaidas), kā arī no transporta (dīzeļdzinēju izplūdes gāzes).

6.tabula. Izmeši Dobeles pilsētas teritorijā (t/gadā)⁹

Gads	Oglekļa dioksīds (CO ₂)	Oglekļa oksīds (CO)	Slāpekļa dioksīds (NO ₂)	Slāpekļa oksīds (NO)	Sēra dioksīds (SO ₂)	PM ₁₀ [i]
2007.	3781,688	48,7336	0,94	46,2501	0,0002	3,3131
2008.	8385,4799	46,7532	0,0762	45,6427	0,0002	2,2321
2009.	7575,5286	43,2767	6,665	40,2871	0	4,1256
2010.	8720,8173	50,2653	6,5926	46,539	0	4,5032

Dobeles novadā atrodas četras degvielas uzpildes stacijas (DUS), kas nodarbojas ar naftas produktu mazumtirdzniecību: DUS „Oktāns” un DUS „Astarte – nafta”, DUS „Invals” un DUS „Agrolats”, un kas ir iesniegušas valsts statistikas atskaiti „2-Gaiss” par 2010.gadu. Izvērtējot faktiskos emisiju datus par attiecīgo gadu, var secināt, ka petrolejas un degvielu emisijas rada nelielu gaisa piesārņojumu.

Būtiskus draudus Dobeles novada gaisa kvalitātei var radīt iespējama avārija pierobežas vai pat tālākās teritorijās, piesārņojošo vielu emisijas gaisā var palielināt arī jaunu ražotņu izveide novada teritorijā, taču šobrīd kopumā gaisa kvalitāte Dobeles novadā vērtējama kā atbilstoša esošajiem normatīvajiem aktiem. Saskaņā ar Dobeles novada attīstības programmā 2011.-2014.gadam noteiktajām pamatvērtībām, viena no novada reģionālas nozīmes pamatvērtībām ir noteikta labā gaisa kvalitāte, jo kopumā Dobeles novadā ir maz gaisa piesārņojuma avotu.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- TIAN nosaka, ka jaunbūvējamās daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas, sabiedriskie un darījuma objekti, kas tiek būvēti centralizētas siltumtrases vai katlu mājas tuvumā, jāpieslēdz centralizētai siltumapgādes sistēmai.
- Plānošanas dokumenta risinājumi paredz, ka jaunu koģenerācijas staciju izbūve atļauta rūpniecības un tehniskās apbūves teritorijās un lauku zemēs, papildus tam nosakot, ka biogāzes koģenerācijas stacijas nav atļauts izvietot Dobeles pilsētas un ciemu robežās, bet dzīvojamās apbūves teritorijās atļauts izvietot tikai dabas gāzes koģenerācijas stacijas ar maksimālo jaudu līdz 2 MW, pirms tam veicot būvniecības ieceres sabiedrisko apspriešanu.
- Palielinoties automašīnu plūsmai pa autoceļiem, palielinās arī gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm. Lai mazinātu šo iespējamo ietekmi, izbūvējot vai rekonstruējot ceļus, nepieciešams paredzēt pareizu satiksmes regulēšanu, apzaļumošanu, prettrokšņu žogus u.tml.

3.5. Troksnis

Vides troksnis nozīmē nevēlamu vai bīstamu ārpus telpu troksni, kas rodas cilvēku darbības rezultātā, ieskaitot troksni, kas rodas ceļu, dzelzceļu un gaisa satiksmes, kā arī rūpniecisko aktivitāšu rezultātā.

Lai noteiktu trokšņa līmeni kādā konkrētā vietā būtiski ir identificēt apkārtējā teritorijā esošos un potenciālos trokšņa avotus. Paaugstināta trokšņa līmenis ir lielāka problēma blīvi apdzīvotās vietās kā lauku teritorijās. Kā būtiskākie trokšņa avoti Dobeles novadā minami autotransporta satiksme un ražošanas uzņēmumu tehnisko iekārtu darbība.

Dobeles novadā nav ļoti augsta satiksmes intensitāte, bet pašvaldībā esošās dzelzceļa līnijas tiek ekspluatētas minimāli, līdz ar to var uzskatīt, ka pašlaik Dobeles novadā nav paaugstināta trokšņa līmeņa avotu ko rada satiksmes infrastruktūra.

Lai novērtētu dažādu vides trokšņa avotu radītā trokšņa kopējo iedarbību vai noteiktu vispārīgu vides trokšņa prognozi noteiktai teritorijai tiek izstrādātas trokšņa stratēģiskās kartes.

⁹ Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss”

Līdz šim Dobeles novadā nav veikta trokšņa līmeņa noteikšana un kartēšana. Jautājumus, kas saistīti ar trokšņa novērtēšanu un rīcībām trokšņa samazināšanai, regulē 13.07.2004. MK noteikumi Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”, kas paredz arī atbildību sadali starp atbildīgajām valsts institūcijām un pašvaldību. Šie noteikumi paredz, ka pašvaldībai, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātmetru, izstrādā trokšņa stratēģisko karti, taču Dobeles novada pašvaldība neatbilst šajos noteikumos noteiktajiem raksturlielumiem. Minētie noteikumi arī paredz, ka LR Satiksmes ministrija izstrādā trokšņa stratēģiskās kartes autoceļam, dzelzceļa līnijai vai lidostai. Uz šo brīdi šādas kartes nav izstrādātas, kas skartu Dobeles novada teritoriju. Pašvaldība var veikt trokšņa kartēšanu un izstrādāt rīcības plānu trokšņa samazināšanai, piemēram, sadarbojoties ar blakus esošajām pašvaldībām.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada TIAN nosaka, ka pirms jaunas apbūves veidošanas, jāparedz pasākumi, lai novērtētu un novērstu iespējamo troksni, bet trokšņa sienas nepieciešamību jānosaka plānošanas un arhitektūras uzdevumā.

3.6. Atkritumu apsaimniekošana

3.6.1. Sadzīves atkritumi

Šodienas galvenās vides politikas pamatnostādnes atkritumu saimniecības sektorā ir ierobežot atkritumu rašanos, samazināt to bīstamību un apglabājamo daudzumu, veicinot to pārstrādi vai atkārtotu izmantošanu. Tas ir integrāls process dabas, sociālās, pārvaldības un vides komunikācijas sektoros, sadarbojoties visām interešu grupām.

Novads iekļaujas Zemgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, līdz ar to atkritumu apsaimniekošana notiek saskaņā ar Zemgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007.–2013.gadam (apstiprināts ar 03.10.2008. MK rīkojumu Nr.613).

Uz Dobeles novadu ir attiecināms apsaimniekošanas plāna mērķis – samazināt atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzumu samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu. Savukārt attiecībā uz jau radītajiem atkritumiem, nepieciešams nodrošināt, ka:

- Atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un veselībai;
- Lielākā daļa atkritumu tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts) vai nekaitīgā formā;
- Apglabājamo atkritumu daudzums tiek samazināts līdz minimumam un atkritumi tiek iznīcināti vai apglabāti cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- Atkritumi tiek apstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām.

Dobeles novadā darbojas centralizētā atkritumu apsaimniekošanas sistēma, ko regulē Dobeles novada pašvaldības 21.01.2010. saistošie noteikumi Nr.4 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu”, kas izdoti saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” (1994) un likumu „Par atkritumu apsaimniekošanu” (2010), savukārt atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu Dobeles novada administratīvajā teritorijā atbilstoši šiem noteikumiem veic SIA „Dobeles komunālie pakalpojumi”. Savāktie sadzīves atkritumi tiek vesti uz poligonu „Brakšķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā.

Saskaņā ar iepriekš minēto apsaimniekošanas plānu, Dobeles novadā visas esošās sadzīves atkritumu izgāztuves (skatīt 7.tabulu) ir slēgtas un rekultivētas. 27.12.2011. MK noteikumu Nr.1032 „Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi” prasības nosaka, ka, rekultivējot izgāztuvi, tai noteikts monitoringa periods – 20 gadi. Sešas no rekultivētajām Dobeles novada sadzīves atkritumu izgāztuvēm ir reģistrētas kā potenciāli piesārņotās vietas un viena kā piesārņotā vieta („Lemkini”, Auru pagastā), kurā gruntsūdens piesārņojums pārsniedz pieļaujamās normas. Sadzīves atkritumu izgāztuve „Lemkini” līdz 2009.gadam bija lielākā bijušā Dobeles rajona sadzīves atkritumu izgāztuve.

7.tabula. Slēgtās un rekultivētās sadzīves atkritumu izgāztuves

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritoriālā vienība	Platība, ha	Ekspluatācijas laiks
1.	„Aizupji”	Bikstu pagasts	1,0	1985-2001
2.	pie „Glūdaiņiem”	Dobeles pagasts	0,4	1989-1999
3.	„Lemkini”	Auru pagasts	1,5	1989-2001
4.	„Grabas”	Zebrenes pagasts	1,1	1994-2003
5.	„Galiņi”	Krimūnu pagasts	1,5	1997-1993
6.	„Ķeturi”	Penkules pagasts	0,5	1972-2001
7.	Lejasstrazdos	Dobeles pagasts	0,2	1991-2000

Par radīto un apsaimniekoto atkritumu daudzumiem Dobeles novada uzņēmumi un organizācijas katru gadu iesniedz Valsts statistikas pārskatu „Nr.3A. Pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem”. Saskaņā ar statistikas datiem, 2010.gadā Dobeles novadā radītas ~12 641,5 t atkritumu, no tām 12 624,72 t veido sadzīves atkritumi un 16,78 t bīstamie atkritumi. Lielākais sadzīves atkritumu radītājs pašvaldībā bija SIA „Rīgas kombinētās lopbarības rūpnīca”, bet bīstamo atkritumu – SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīca”.

Sadzīves atkritumi šobrīd tiek pilnībā savākti no daudzdzīvokļu mājām, lielai daļai savrupmāju ir noslēgti līgumi par atkritumu savākšanu, līdz ar to var secināt, ka centralizētai atkritumu savākšanas sistēmai ir pietiekama kapacitāte pakalpojuma nodrošināšanai, tomēr kā galvenās problēmas atkritumu apsaimniekošanā novadā minamas nelegālās deponēšanas vietas un vides piegružošana, daļa iedzīvotāju nav noslēguši līgumus, pieaug arī kopējās atkritumu apjoms.

Lai novērstu vai mazinātu augstāk minētās problēmas, nepieciešams ieviest stingrākas normas pašvaldības saistošajos noteikumos par atkritumu apsaimniekošanu, jāizvieto papildus atkritumu tvertnes, kā arī jāveicina sabiedrības izglītošana vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas jautājumos.

Līdz 2018.gadam Latvija ir apņēmusies kļūt par zaļāko valsti pasaulē un viens no galvenajiem pasākumiem šī mērķa sasniegšanai ir dalītās atkritumu savākšanas sistēmas izveide jeb sadzīves atkritumu šķirošana. Jebkurā gadījumā, atbilstoši ES direktīvu un nacionālo tiesību aktu prasībām pašvaldībām jānodrošina, ka katrā pašvaldībā 2015.gada 1.janvārī visiem iedzīvotājiem ir pieejams dalītās atkritumu savākšanas pakalpojums, atsevišķi savācot vismaz stiklu, papīru, metālu un plastmasas.

Dobeles novada pašvaldībā ir pieejamas atkritumu šķirošanas iespējas – pagastu centros un blīvāk apdzīvotajās vietās ierīkotas 18 šķiroto atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas novietnes, pagastos un Dobeles pilsētā ierīkoti arī 46 šķiroto atkritumu savākšanas punkti (no tiem 26 – Dobeles pilsētā, galvenokārt daudzdzīvokļu māju kvartālos un pie sabiedriski nozīmīgām ēkām (izglītības iestādēm un domes ēkas)). Dobeļē atrodas 2 šķiroto atkritumu savākšanas punkti. Dobeles novada pašvaldība aktīvi iesaistās arī dažāda veida atkritumu šķirošanu veicinošos pasākumos (piemēram, „Latvijas Zaļais punkts” organizētajās akcijās). Tomēr joprojām viena no problēmām ir atkritumu savākšana un šķirošana attāļajās viensētās, kur atkritumi joprojām tiek dedzināti vai citādi utilizēti.

Lai samazinātu sadzīves atkritumu noglabāšanu poligonā „Brakšķi”, Dobeles novadā plānots ierīkot atkritumu kompostēšanas laukumu ekonomiski un teritoriāli piemērotā vietā.

3.6.2. Bīstamie atkritumi

Bīstamie atkritumi ir atkritumi, kuriem piemīt viena vai vairākas īpašības, kas padara tos bīstamus cilvēka dzīvībai un veselībai, videi un kuri atbilst atkritumu klasifikatorā noteiktām bīstamo atkritumu kategorijām. Nepareizi apsaimniekoti bīstamie atkritumi negatīvi var ietekmēt vidi un cilvēku veselību. Latvijā par bīstamo atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu un koordinēšanu ir atbildīga valsts.

Bīstamie atkritumi var rasties gan uzņēmumu saimnieciskajā darbībā, gan sadzīvē. Bīstamo atkritumu īpatsvaru Latvijā galvenokārt veido vēsturiskais mantojums (padomju laikā uzkrātie atkritumi, lielākoties lauksaimniecības pesticīdi, piesārņotās teritorijas) un vietējās rūpniecības radītie atkritumi. Sadzīves bīstamie atkritumi parasti ir laku, krāsu aerosolu bundžas, mazās baterijas, dzīvsudraba termometri, medikamenti u.c., savukārt uzņēmumu bīstamie atkritumi rodas mašīnbūves, metāla apstrādes industrijā, ķīmiskajā un farmaceitiskajā rūpniecībā, enerģijas ieguves un pārstrādes uzņēmumos, kā arī veselības

aprūpes jomā. Bīstamos atkritumus rada arī celtniecības uzņēmumi ar būvgružiem, kas satur bīstamas vielas (arī kādreiz tik populārās azbestcements jumta seguma loksnes).

Dobeles novadā atrodas viens bīstamo atkritumu poligons „Zebrene” Zebrenes pagastā un viena bīstamo atkritumu novietne Auru pagasta „Gardenē”.

Bīstamo atkritumu poligons „Zebrene” atrodas aptuveni 3,5 km uz dienvidrietumiem no Zebrenes, Bērzes upes baseina augšdaļā, kas ir un būs vienīgais bīstamo atkritumu (t.sk. azbestu saturošo (nesaistītā veidā) atkritumu) poligons Latvijā. Tā platība – 7,2 ha. Poligona būvniecība uzsākta 2007.gadā, bet darbība – 2011.gada sākumā. Tā plānotais darbības termiņš ir 20 gadi, plānojot apglabāt līdz 180 000 t apstrādātu bīstamo atkritumu jeb 9000 t gadā, tomēr pašreizējie dati liecina, ka Zebrenē apglabājamo atkritumu daudzums varētu būt ievērojami mazāks – ne vairāk kā 1000–2000 t gadā. 2011.gadā ievestas 1100 t atkritumu.

Lai nodrošinātu gruntsūdeņu aizsardzību no piesārņojuma un iespējamā piesārņojuma kontroli, poligons izveidots kā komplicēta inženiertehniska būve. Poligonā ir izveidota atkritumu pieņemšanas zona, atkritumu noglabāšanas zona un infrastruktūras zona. Savukārt bīstamie atkritumi pirms apglabāšanas tiek iepakoti un atbilstoši sastāvam novietoti atsevišķos nodalījumos, lai izvairītos no sajaukšanās un nepieciešamības gadījumā tos varētu izņemt pārstrādei. Par bīstamo atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu un koordinēšanu Latvijā ir atbildīga valsts un šīs funkcijas pilda VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

Gardenes bīstamo atkritumu novietne izveidota 1996.gadā bīstamo ķīmisko atkritumu uzglabāšanai, kas ierīkota Auru pagasta ziemeļos bijušās Padomju Armijas tankodromā „Dobeles – 3”. Teritorija 1,5 km rādiusā ap objektu ir pilnīgi neapdzīvota un tajā nenotiek arī saimnieciska darbība. Gardenes ciems atrodas 3 km attālumā ziemeļaustrumu virzienā, bet Dobeles pilsēta – 5,5 km dienvidaustrumu virzienā. Objekta kopējā platība 8,2 ha, no tā 5,5 ha ir iežogoti. Šajā teritorijā atrodas speciāli iekārtotas ēkas bīstamo atkritumu glabāšanai, administrācijas un tehniskās ēkas. 3 korpusos ir 18 noliktavas, kurās var izvietot līdz 2000 t atkritumu¹⁰ (pašlaik trīs slēgtās noliktavās ir izvietotas 1600 tonnas bīstamo ķīmisko atkritumu, kuri ietarēti metāla un plastmasas mucās¹¹). Novietnes apsaimniekošanu veic AS „BAO”.

Jāatzīmē, ka procesā ir Gardenes novietnes likvidēšana, tādējādi esošie atkritumi tiek apstrādāti un pārvesti uz bīstamo atkritumu poligonu „Zebrene”. Nākotnē novietne varētu tikt izmantota kā lokālais bīstamo atkritumu savākšanas punkts. Sākot ar 1997.gadu novietnes teritorijā tiek veikts vides monitorings. Visā novietnes darbības laikā līdz 2010.gadam izraisīts augsnes un pazemes ūdeņu piesārņojums nav konstatēts.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlota 500 m sanitārā aizsargjosla ap bīstamo atkritumu poligonu „Zebrene” un 100 m – ap bīstamo atkritumu novietni „Gardene”.

TIAN nosaka, ka:

- Dobeles novadā aizliegts vākt, uzkrāt un glabāt atkritumus, metāllūžņus, būvgružus un nelietojamus transporta līdzekļus tam neparedzētās vietās;
- deponēšanas laukumu ierīkošana, atkritumu apglabāšanas noliktavu u.c. nepieciešamo ēku būvniecība utt. atļauta rūpnieciskās apbūves zonā, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūves teritorijās;
- atkritumu apglabāšanas poligonus aizliegts ierīkot ainaviski vērtīgās teritorijās;
- nekustamā īpašuma īpašniekiem un daudzstāvu dzīvojamu māju teritorijās jānodrošina sadzīves atkritumu tvertņu izvietošana speciāli tam iekārtotās vietās;
- sadzīves atkritumu apsaimniekošanā jāievēro pašvaldības saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu.
- Novadam sākotnēji jārisina jautājums par jau esošo uzkrāto atkritumu savākšanu un nesankcionēto atkritumu izgāztuvju likvidēšanu mežos, gravās un lauku sētās ārpus lielākajām apdzīvotajām vietām, kā arī jāturpina atkritumu šķirošanas attīstība novadā.

¹⁰ 05.08.2012. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.JE10IB0068

¹¹ www.bao.lv

3.7. Riska teritorijas un objekti

3.7.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Piesārņotās vietas var būt – augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēku un ražotņu teritorijas. Lai piesārņotās vietas neapdraudētu vidi, kā arī cilvēku veselību un dzīvību, tiek nodrošināta šo vietu inventarizācija un uzskaitē, lai pēc tam varētu veikt to sanācību.

2003.–2005.gadā visā Latvijas teritorijā tika veikta piesārņoto vietu apzināšana un uzskaitē. Informācija ir apkopota LVĢMC datu bāzē par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām¹². Šajā reģistrā iekļauti ne tikai objekti, kas jau piesārņo vai arī ir aizdomas par potenciālu piesārņojumu, bet arī tie uzņēmumi, kas pašreiz piesārņojumu nerada, bet to darbība saistās ar augstu piesārņojuma bīstamības potenciālu.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē pieejamo informāciju, Dobeles novadā ir 2 piesārņotas vietas – atkritumu izgāztuve „Lemkini” Auru pagastā (tuvumā ir īpaši jutīga teritorija – purvs) un uzņēmuma SIA „ZemNor” teritorija (Dobeles pilsētā), kas nodarbojas ar minerālmēslu un slāpekļa savienojumu ražošanu un lauksaimniecisko pakalpojumu sniegšanu. Dobeles novadā atrodas arī 66 potenciāli piesārņotas vietas un 2 vietas noteiktas kā vietas, kas nav potenciāli piesārņotas (sarakstu un detalizētu raksturojumu skatīt teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts* 3.pielikumā „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas”). Tās galvenokārt ir bijušo un esošo fermu teritorijas, minerālmēslu glabātuves, ražošanas uzņēmumu teritorijas, degvielas uzpildes stacijas, rekultivētās atkritumu izgāztuves u.tml.

Ņemot vērā, ka vairākas no minētajām vietām atrodas tuvāk vai tālāk no ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas ir viens no iespējamajiem virszemes ūdeņu un augsnes piesārņojuma iemesliem, tādēļ nozīmīgi ir veikt šo vietu sanācību un rekultivāciju. Lielākoties šo vietu izpēti nav veikta, tādējādi nevar spriest par šo vietu pašreizējo ietekmi uz vidi vai cilvēku. Ņemot vērā, ka daļa no šīm vietām ir vēsturiski piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas, bet daļai šāds statuss noteikts uz pieņēmumu pamata, būtu nepieciešams veikt detalizētu izpēti un nepieciešamības gadījumā no saraksta izslēgt tās vietas, kas nerada riska draudus.

8.tabula. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto skaits Dobeles novadā

Piesārņotās vietas		Potenciāli piesārņotās vietas		Potenciāli nepiesārņotās vietas	
Dobeles pilsēta	1	Dobeles pilsēta	13	Dobeles pilsēta	1
Auru pagasts	1	Annenieku pagasts	2	Bērzes pagasts	1
		Auru pagasts	5		
		Bērzes pagasts	5		
		Bikstu pagasts	5		
		Dobeles pagasts	9		
		Jaunbērzes pagasts	3		
		Krimūnu pagasts	11		
		Naudītes pagasts	7		
		Penkules pagasts	4		
		Zebrenes pagasts	3		

Piemērojot principu „piesārņotājs maksā”, piesārņojuma draudu novēršanā, kā arī piesārņoto vietu teritoriju sakopšanā un sanācijā, ja tas nepieciešams, iesaistāmi piesārņojuma radītāji, teritorijas īpašnieki un/vai apsaimniekotāji atbilstoši integrēto atļauju nosacījumiem.

3.7.2. Rūpnieciskā riska teritorijas

09.08.2011. ar MK rīkojumu Nr.369 „Par Valsts civilās aizsardzības plānu” tika apstiprināts „Valsts civilās aizsardzības plāns”, kurā paredzēti preventīvie, gatavības un seku likvidācijas pasākumi praktiski visiem Latvijas valstī iespējamajiem apdraudējumu veidiem, ietverot kā dabas, tā tehnogēnās katastrofas. Saskaņā ar minēto plānu, Dobeles novadā atrodas **1 valsts nozīmes** un **5 reģionālas nozīmes risku radoši objekti**, tie ir:

valsts nozīmes:

- AS „BAO” „Gardenes bīstamo atkritumu novietne”;

¹² LVĢMC datu bāzē „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas”

un reģionālas nozīmes:

- SIA „OKTĀNS” (naftas bāze);
- SIA „TENACHEM” (būvķīmijas ražotājs);
- Annenieku HES;
- Bikstu – Palejas dzirnavu HES;
- Dobeles HES.

Pirmie trīs uzņēmumi ir paaugstinātas bīstamības objekti, kuros ražo, lieto, apsaimnieko vai uzglabā bīstamās vielas, kā arī uz tiem attiecas 19.07.2005. MK noteikumi Nr.532 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem”. Savukārt minētās HES kvalificētas kā B drošuma klases hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves.

Nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorija Dobeles novada teritorijā ir autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa līnijas Zilupe – Rēzekne –2 – Krustpils – Jelgava – Tukums 2 – Ventspils, Jelgava – Liepāja un Glūda – Reņģe, naftas un naftas produktu vads Polocka – Ventspils (šķērso Dobeles novada Bērzes un Jaunbērzes pagastus), kā arī gāzes regulēšanas stacijas „Nākotne”, „Dobeles” un „Dzirkstele”.

Pa autoceļiem, it īpaši valsts galveno autoceļu A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, kā arī pa dzelzceļa līnijām (izņemot dzelzceļu līniju Rīga – Reņģe, kas ir slēgta kravu un pasažieru pārvadājumiem) tiek pārvadātas arī bīstamas kravas – auto degviela, gāze, ķīmiskas vielas, u.c., tādējādi pastāv risks transporta avārijām. Notiekot ceļu satiksmes negadījumam, šīs kravas var nokļūt apkārtējā vidē, radot ievērojamu piesārņojumu un akūtus draudus cilvēku veselībai vai pat dzīvībai. Šādā gadījumā ir iespējami arī sprādzieni un ugunsgrēki. Šie riski tieši var skart teritoriju vairāku desmitu metru attālumā no autoceļa, bet netieša izplatība var sasniegt simtiem metru. Avārijas uz autoceļiem un dzelzceļa līnijām var tikt saistītas arī ar lielu cilvēku upuru skaitu.

Novada vides un cilvēku dzīves kvalitāti var apdraudēt arī dažāda veida inženiertehniskās apgādes teritorijas un objekti, tie ir naftas cauruļvads Polocka – Ventspils, 330 kV un 110 kV elektropārvades līnijas, maģistrālais gāzes vads ar regulēšanas stacijām, netamponētie ūdensapgādes urbumi u.tml., kas galvenokārt saistās ar avāriju bīstamības risku (ugunsgrēki, augsnes, virszemes ūdeņu un gruntsūdens piesārņojums).

Dobeles novadā esošo hidroelektrostaciju darbības saistīta ar plūdu risku dambja pārrāvuma gadījumā.

Vides piesārņojumu var radīt arī Dobeles novadā esošo uzņēmumu saimnieciskā darbība, tādējādi radot tiešus avāriju draudus, gan iespējamus netiešos ietekmi uz vidi. Piesārņojošās darbības tiek iedalītas A, B un C kategorijās, ņemot vērā piesārņojuma darbību un iedarbību vai to risku, ko rada cilvēku veselībai un videi.

Dobeles novadā darbojas 2 A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi un 10 uzņēmumi, kuriem izsniegtas B kategorijas atļaujas piesārņojošai darbībai. SIA „Dobeles ūdens” ir izsniegtas 14 atļaujas pašvaldībā esošajām bioloģiskajām attīrīšanas iekārtām (skatīt 9.tabulu).

9.tabula. A un B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai Dobeles novadā¹³

Nr. p.k.	Darbības nozare	Uzņēmuma/iestādes nosaukums	Darbības veids
A kategorijas piesārņojošā darbība			
1.	Atkritumu saimniecība	VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”	Bīstamo atkritumu poligons „Zebrene”
2.	Lopkopība	SIA „Latvi dan agro”	Cūku nobarošanas komplekss „Ošlejas”
B kategorijas piesārņojošā darbība			
3.	Enerģētika	SIA „Oktāns”	Naftas bāze, degvielas uzpildes stacija
		SIA „Astarte Nafta”	Degvielas uzpildes stacija
		SIA „Lūcija”	Degvielas uzpildes stacija
		Valsts sociālās aprūpes centrs „ZEMGALE” filiāle „Īle”	Aprūpes centra notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, katlu māja
4.	Metālu ražošana un apstrāde	SIA „EAST METAL”	Metālapstrādes uzņēmums
5.	Ķīmiskā rūpniecība un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem	SIA „TENACHEM”	Celtniecības ķīmijas materiālu ražotne
		SIA „Dobeles Agra S.I.A.”	Graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu

¹³ www.vpvb.gov.lv

		audzēšana
6.	Atkritumu apsaimniekošana	SIA „BIO AURI,” Biogāzes ražotne
		SIA „BIO ZIEDI” Biogāzes ražotne
		AS „BAO” Gardenes bīstamo atkritumu novietne
7.	Nolietotais transports un kuģu vraki	SIA „AUTO-CENTRS” Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums
		SIA „MOST AVTO” Nolietoto transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums
		Rīgas pilsētas I.Zariņa IU „SIGMA” Nolietoto transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums
8.	Pārtikas rūpniecība	SIA „Dobeles dzirnavnieks” Graudu pārstrādes uzņēmums
9.	Citas nozares	SIA „Dobeles ūdens” Bikstu, Auru, Gardenes, Dobeles pilsētas, Krimūnu, Akāciju, Aizstrautnieku, Lejasstrazdu, Annenieku, Zebrenes ciemata notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kā arī NAI „Bērzaine”, „Jaunbērze”, „Penkule” un „Kirpēni”
		SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīca” Dobeles pilsētas slimnīca (sadedzināšanas iekārtas)

Ar šāda veida uzskaitījumiem piesārņojuma riskiem, neatkarīgi no plānošanas dokumentā pieņemtiem risinājumiem, ir jārēķinās arī perspektīvā, plānojot atsevišķas rīcības, projektus, kas tiktu vērsti ar mērķi, lai šādu piesārņojumu arvien mazinātu.

3.7.3. Ekoloģiskā riska teritorijas

Kā paaugstināta ekoloģiskā riska teritorijas Dobeles novadā minamas šādas teritorijas un objekti:

- 1) Riska ūdensobjekti;
- 2) Paaugstināta applūšanas riska teritorijas;
- 3) Paaugstinātas ugunsbīstamības riska teritorijas;
- 4) Latvāņu invadētās teritorijas.

Dobeles novadā atrodas vairāki **riska ūdensobjekti**, kuros pastāv risks nesasniegt likumā „Ūdens apsaimniekošanas likums” (2002) noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli paredzētajā termiņā (skatīt 3.2.1.sadaļu „Virszemes ūdeņu kvalitāte”).

Teritorijas, kas atrodas tiešā sezonāli mainīgu ūdenstilpņu un ūdensteču, hidroelektrostaciju un to ūdenskrātuvju tuvumā, ir pakļautas plūdu vai **appludināšanas riskam**. Plūdi var radīt cilvēku upurus, piespiest cilvēkus mainīt dzīvesvietu, nodarīt kaitējumu videi, būtiski apdraudēt ekonomikas attīstību un traucēt saimnieciskajai darbībai.

Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs, atbilstoši LVĢMC datiem, norādītas Dobeles novada applūstošās teritorijas ar varbūtību vismaz 10 gados. Lielākie applūšanas riski ir Bēzres un Auces upei, kas var radīt draudus upju ielejās esošajām teritorijām. Applūstošās teritorijas ietilpst virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, un to izmantošanā jāievēro likuma „Aizsargjoslu likums” (1997) 37.pantā noteiktās prasības, kas papildinot šā likuma 35.pantā noteiktos vispārējos aizsargjoslu aprobežojumus, nosaka, ka applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (izņemot likumā noteiktos izņēmumus).

Kā vēl viena applūšanas riska teritorija minams **Vecbēzres polderis**. Kādreizējās Bēzres upes gultnes lejaestece kalpo par Vecbēzres poldera sūkņu stacijas pievadkanālu. Saskaņā ar „Par plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālo programma 2008.–2015.gadam” (apstiprināta ar 20.12.2007. MK rīkojumu Nr.830), plūdu riska samazināšanai vai novēršanai, līdz šim ir veikta Vecbēzres poldera sūkņu stacijas rekonstrukcija.

Dobeles novada teritorijas plānojumā kā **paaugstinātā ugunsbīstamības riska teritorijas** noteikti lielākie mežu masīvi un purvi (īpaši Jaunbēzres, Naudītes un Zebrenes pagastā). Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu Dobeles novadā ir II ugunsbīstamības klases meži, tādēļ, īpaši vasaras sausajā periodā, jāveic nepieciešamie drošības pasākumi un iedzīvotāju informēšanu par iespējamo risku, lai mazinātu riska iespējamību. Ugunsgrēka risku pašvaldībā var radīt arī kūlas dedzināšana, kas ir viena no Latvijas, t.sk.

Dobeles novadā, aktuālām problēmām. Dobeles novadā atrodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Zemgales reģiona brigādes Dobeles daļa ar tās tuvāko posteni Aucē (Auces novads).

Salīdzinoši liela problēma Dobeles novadā ir arī **Sosnovska latvāņu** (*Heracleum sosnovskyi* Manden.) invadētās teritorijas. Saskaņā ar likuma „Augu aizsardzības likums” (1998), Sosnovska latvānis ir Latvijas dabai neraksturīga suga, kur apdraud vietējās sugas un to dzīvotnes vai rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu cilvēka veselībai vai videi. Tas Latvijā tika ieviests 20.g.s. 50–60 gados kā lopbarības augs, taču 80-to gadu beigās izplatība kļuva nekontrolējama, radot nozīmīgu bioloģisku piesārņojumu dabisko ekosistēmu un sugu aizsardzībā, kā arī tradicionālās ainavas vizuālās vērtības saglabāšanā. Invazīvais augs izplatījies lielākoties tā kādreizējo audzēšanas vietu apkārtnē, kā arī gar ceļiem un grāvju malām un aizņem galvenokārt neapstrādātas lauksaimniecības zemes u.c. neapsaimniekotas un ietekmētas platības (pamestas mājvietas, ceļmalas, grāvjus u.tml.)

Saskaņā ar Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā sniegto informāciju un datiem, līdz 11.07.2012. Dobeles novadā ar latvāni invadētās teritorijas kopumā aizņem 253,5 ha lielas platības.¹⁴ Latvāņu izvāzija visvairāk ir skārusi Zebrenes (īpaši lielās uz dienvidaustrumiem no Zebrenes ciema) un Penkules pagastu.

Latvāņa izplatības ierobežošanas kārtību nosaka 09.08.2008. MK noteikumi Nr.559 „Invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa – izplatības ierobežošanas noteikumi”.

LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ziņojumā par latvāņu izplatības ierobežošanu norādīts, ka laikā no 2013. līdz 2015.gadam valstī tiks veikta virkne pasākumu invāzijas samazināšanai.

RISINĀJUMI UN IEROSINĀJUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojumā noteikti vides risku radoši objekti un teritorijas, bet Grafiskajā daļā attēlotas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, kā arī applūstošās teritorijas Bērzes un Auces upei ar varbūtību vismaz reizi 10 gados.
- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlota 25 m drošības aizsargjosla ap maģistrālo naftas cauruļvadu Polocka – Ventspils un ap 5 degvielas uzpildes stacijām.
- Saskaņā ar plānošanas dokumenta risinājumiem, applūstošajās teritorijās būvniecība nav atļauta, ja, izstrādājot detālplānojumu un būvprojektu, nav veikti riska novēršanas pasākumi.
- TIAN prasības nosaka, ka Dobeles novadā aizliegts uzsākt būvniecību teritorijās ar augstu piesārņojuma līmeni, neveicot teritorijas attīrīšanu.
- Dobeles novadā atrodas teritorijas un ēkas, kas nosakāmas kā vidi un ainavu degradējošas, tās ir pamestās un vizuāli piesārņotās vietas jeb degradētās teritorijas (neapdzīvotas lauku sētas, bijušās muižas vai to drupas, bijušie ražošanas objekti, bijušās daudzdzīvokļu mājas, piemēram, Auru pagasta „Gardenē” u.tml.). Lai iesaistītu šos funkcionālos elementus novada struktūrā, arī perspektīvā, veicot sakopšanas un sanācijas darbus, nepieciešams plānot šo teritoriju perspektīvo izmantošanu.
- Lai novērstu vai mazinātu iespējamo apdraudējumu cilvēku dzīvībai un veselībai, kaitējumu īpašumam un videi, jāievēro un jārikojas atbilstoši apstiprinātajam „Dobeles, Tērvetes un Auces novadu civilās aizsardzības plānam”.

3.8. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Dobeles novada teritorijas plānojums nosaka teritorijas pašreizējo izmantošanu, perspektīvo izmantošanu un izmantošanas kārtību pašvaldībā nākamajiem 12 gadiem, kurā, nosakot teritorijas funkcionālo zonējumu, tiek plānota Dobeles pilsētas, ciemu un lauku teritoriju atļautā izmantošana, sabalansējot dabas, kultūrvēsturiskās vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Ja Dobeles novada teritorijas plānojums, netiktu īstenots (izstrādāts un izdoti saistošie noteikumi), Dobeles novada teritorijas izmantošanu un attīstību reglamentētu spēkā esošie Dobeles pilsētas un pagastu teritorijas plānojumi bez kopēja stratēģiska skatījuma uz novada teritoriju. Jau paša plānošanas dokumenta izstrādes laikā, kā arī Vides pārskata projekta sagatavošanas procesā, ir vērtēti šie agrāk izstrādātie, šobrīd

¹⁴ <http://www.vaad.gov.lv/>

spēkā esošie teritorijas plānojumi, un ir virkne jautājumu jeb tolaik pieņemtie risinājumi Dobeles pilsētas un pagastu attīstībā. Tādējādi tas nozīmē, ka, ja netiktu īstenots pašlaik izstrādes stadijā esošais plānošanas dokuments, uz novada teritoriju attiektos spēkā esošie teritorijas plānojumi ar tur iekļautajām (arī atšķirīgām) normām.

Izstrādātais Dobeles novada teritorijas plānojums izvērtē novada teritorijas attīstības potenciālu un nosaka tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, t.i., nodrošina blīvi apdzīvoto vietu (pilsētas un ciemu) kompakto attīstību ar atbilstošu inženiertehniskās un satiksmes infrastruktūras nodrošinājumu, daudzveidīgu lauku teritoriju attīstību, sabalansētu ainavas kvalitāti un bioloģisko daudzveidību ar ekonomiskās attīstības interesēm, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kā arī nosaka īpašas prasības dabas resursu izmantošanai (derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, alternatīvās enerģētikas attīstība) un ražošanas teritoriju attīstībai.

Savukārt nerealizējot plānošanas dokumentu, var prognozēt nepārdomātu un haotisku vai pat konfliktējošu Dobeles novada teritorijas turpmāko apbūvi. Kopumā tā neesamība var negatīvi ietekmēt apdzīvojuma struktūras attīstību, sabalansētu teritorijas izmantošanu un apsaimniekošanu, kā arī kopumā ilgtermiņā ietekmēt novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti un pašvaldības attīstību kopumā.

Dobeles novada teritorijas plānojums būs galvenais novada turpmākās attīstības plānošanas dokuments attiecībā uz teritorijas izmantošanu ar perspektīvu līdz 2025.gadam. Vienota Dobeles novada teritorijas plānojuma esamība palīdzēs pašvaldībai izvērtēt katru attīstības ieceri, iesniedzējiem saskaņojot savu darbību ar novada attīstības kopējām interesēm, bet iedzīvotājiem un uzņēmējiem – iegūt informāciju par novada nākotnes attīstības iespējām un nosacījumiem.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Pašvaldības teritorijas plānojums ir dokuments, kura īstenošana atstāj ievērojamu ietekmi uz visas teritorijas attīstību, arī uz dabas un vides stāvokli. No teritorijas plānojuma kvalitātes lielā mērā ir atkarīga dabas vides un iedzīvotāju dzīves kvalitāte.

Turpmākajās sadaļās sniegta informācija par teritorijām, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt no vides aizsardzības viedokļa.

Kopumā jāatzīmē, ka, diskusiju rezultātā un ievērojot pēctecības principu, jaunajā Dobeles novada teritorijas plānojumā saglabāti pamatā iepriekš pieņemtie teritorijas plānošanas risinājumi, kuri ir joprojām aktuāli, pamatoti un atbilst šī brīža plānošanas un normatīvo aktu prasībām. Izstrādātajā teritorijas plānojumā saglabāta galvenokārt tā teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana, kas tika noteikta iepriekš izstrādātajos Dobeles novadā ietilpstošo pašvaldību teritorijas plānojumos, aktualizējot esošo situāciju un pārskatot atsevišķus teritoriju plānošanas un izmantošanas risinājumus (pārskatīti blīvi apdzīvoto vietu statusi, Dobeles un ciemu robežas, kā arī precizētas vai veiktas izmaiņas atsevišķu teritoriju atļautajā izmantošanā).

4.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – biotopus, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, savdabīgas un tikai Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, tiek veidotas īpaši aizsargājamās teritorijas (ĪADT).

Dobeles novadā atrodas četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuru statuss noteikts saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993): dabas liegums „Līvberzes liekņa”, dabas liegums „Skujaines un Svētaines ieleja”, dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers” un ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Zebrus avoti”. Visas iepriekš minētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, izņemot pēdējo, ir iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana un citas starptautiskās saistības.

Novadā esošo ĪADT aizsardzību nosaka 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” vai teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Savukārt viens no pasākumiem kā nodrošināt labvēlīgu aizsardzības stāvokli īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir dabas aizsardzības plānu izstrāde un to ieviešana, kas ļauj sabalansēt Dobeles novada dabas un ekonomiskās intereses (skatīt 9.tabulu).

9.tabula. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dobeles novadā¹⁵

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritoriālā vienība Dobeles novadā	Platība, ha	Dibināšanas gads	Teritorijas izmantošanu un aizsardzību regulējošie tiesību akti	Dabas aizsardzības plāns
1.	Dabas liegums „Līvberzes liekņa”	Jaunberzes pagasts	144	1999.	16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	Dabas lieguma „Līvberzes liekņa” dabas aizsardzības plāns 2010.-2020.gadam (apstiprināts ar VARAM 07.03.2011. rīkojumu) Nr.135
2.	Dabas liegums „Skujaines un Svētaines ieleja”	Penkules pagasts	130	2004.	16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	Dabas lieguma „Skujaines un Svētaines ieleja” dabas aizsardzības plāns 2010.-2020.gadam (apstiprināts ar VARAM 07.03.2011. rīkojumu Nr.135)
3.	Dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers”	Zebrenes pagasts, Bikstu	906	1957.	16.05.2006. MK noteikumi Nr.390 „Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers”	Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” dabas aizsardzības plāns 2004.-

¹⁵ www.daba.gov.lv un www.varam.gov.lv

pagasts					individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (ar 25.06.2009. grozījumiem Nr.603)	2014.gadam (apstiprināts ar VIDM ¹⁶ 18.02.2004. rīkojumu Nr.57)
4.	Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Zebrus avoti”	Bikstu pagasts	3,275	2001.	16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	Nav Robežu shēma apstiprināta ar 17.04.2001. MK noteikumiem Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” (74.pielikums)

* atrodas vairākos novados

Dobeles novadā esošās īpaši aizsargājamās teritorijas šobrīd nav pakļautas ievērojamai antropogēnajai ietekmei. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izmantošanas veids Dobeles novada teritorijas plānojumā teritorijas lietojuma veids netiek mainīts un būtiska ietekme nav paredzama arī uz pārējām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Dobeles novada dabas resursi un ainaviskās vērtības rada labus priekšnoteikumus rekreācijas teritoriju attīstībai novadā. Lai aizsargājamās dabas teritorijas un objektus saglabātu kā dabisku vidi un unikālus objektus, bet vienlaicīgi piešķirtu dabas tūrismā un rekreācijā izmantojamu funkciju, nepieciešama papildus plānošana, izvērtējot katras konkrētās vietas potenciālu.

Dobeles novada teritorijas plānojums neparedz darbības, kas varētu tieši mazināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bioloģiskās daudzveidības un ainaviskās vērtības. Tomēr jāņem vērā, ka attīstot teritorijas pie īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tā jāuztver kā buferzona starp šo un pārējām teritorijām, t.i., jāparedz plānotās darbības sekas, vai tās ietekmēs tieši vai netieši arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Dobeles novads ziemeļos robežojas ar vienu no četriem Latvijas nacionālajiem parkiem – Ķemeru nacionālo parku, kur noteikta ainavu aizsardzības zona un nelielā daļā neitrālā zona. Novadu un nacionālo parku teritoriāli nodala autoceļš A9. Dienvidaustrumos Dobeles novads robežojas ar dabas parku „Tērvete”. Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā un pirms katras konkrētās ieceres realizēšanas, jāņem vērā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas tuvums un jāizvērtē iespējamā ietekme uz tām. Abām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Dabas liegums „Līvberzes liekņa” atrodas divos novados, taču tā lielākā daļa atrodas Dobeles novadā (Jaunbērzes pagastā), t.i., 119,4 ha no lieguma kopējās platības, un tikai 24,6 ha atrodas platībā Jelgavas novada Līvberzes pagastā. Dabas liegumā ir viens tiesiskais valdītājs – AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecība.

Dabas liegums izveidots ar mērķi saglabāt vērtīgus pārmitrus ošu, apšu, un melnalkšņu mežus ar ozolu piejaukumu. Dabas liegumā esošie mežu tipi tiek vērtēti kā reti un aizsargājami visā Eiropas Savienībā. Tajā konstatētas arī 22 Latvijā īpaši aizsargājamas sugas: 3 vaskulāro augu sugas, 1 sūnu suga, 2 ķerpju sugas, 5 zīdītāju sugas, 10 putnu sugas, 1 bezmugurkaulnieku suga, tai skaitā viena ierobežoti izmantojama putnu un viena zīdītāju suga.

Liegums atrodas aptuveni 10 km uz ziemeļaustrumiem no Jaunbērzes pagasta centra un aptuveni 7 km uz ziemeļiem no Līvberzes pagasta centra, meža masīvā, aptuveni 1 km uz dienvidiem no dabas lieguma atrodas intensīvās lauksaimniecības zemes. Uz austrumiem no dabas lieguma atrodas Vecbērzes polderis un 20.gs. 60-tajos gados ierīkotais apvadkanāls, kā rezultātā lieguma apkārtnē un arī liegumā ir izmainīts hidroloģiskais režīms, kas sekmējis pārmitro mežu pārkrūmošanos gan liegumā, gan ārpus tā, un dabisko zālāju aizaugšanu blakus dabas liegumam.

Pašreizējā antropogēnā slodze uz teritoriju ir neliela. 20.gs. teritoriju ietekmēja veiktā meliorācija un polderēšana lielās platībās, taču dabas lieguma teritoriju pozitīvi ir ietekmējis tas, ka nav notikusi nekāda saimnieciskā, tai skaitā mežsaimnieciskā darbība, kopš dabas lieguma nodibināšanas. Tā rezultātā jau ilgāku laika periodu ir notikusi mežaudžu dabiska attīstība. Dabas liegumā dabas tūrisms nenotiek un nav plānots to attīstīt.

¹⁶ LR Vides ministrija līdz 01.01.2011.

Izstrādātajā dabas lieguma „Līvberzes liekņa” dabas aizsardzības plānā 2010.–2020.gadam sniegts priekšlikums paplašināt dabas lieguma teritoriju par 191 ha, iekļaujot tajā blakus esošos pārmitros mežus līdz Vecslampei jeb Mežinieku upītei un līdz Vecbērzei, no kuriem lielākā daļa atbilst Eiropas Padomes Biotopu direktīvas I pielikuma biotopam 91E0* *Aluviāli krastmalu un palieņu meži*. Potenciālajā paplašinājumā atrodas arī mazā ērgļa *Aquila pomarina* mikroliegums un vairāku īpaši aizsargājamu augu sugu atradnes.

Pašlaik dabas lieguma teritorijā funkcionālais zonējums nav noteikts.

Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Mežu teritorijas”.

Dabas liegums „Skujaines un Svētaines ieleja” atrodas Tērvetes novada Tērvetes un Bukaišu pagastos (120 ha) un Dobeles novada Penkules pagastā (10 ha). Tas ietver aptuveni 3 km garu Skujaines ielejas posmu lejpus Svētaines ietekas un tam pieguļošo Skuju meža masīva daļu, kā arī ap 1 km garu Svētaines lejteces posmu līdz ietekai Skujainē.

Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu Eiropas Savienībā un Latvijā aizsargājamo mežu, pļavu, atsegumu un avotu biotopu, kā arī pēdējo neregulēto Skujaines un Svētaines ieleju posmu saglabāšanu. Dabas liegums ir dabisko biotopu un savvaļas sugu koncentrācijas vieta reģionā ar intensīvu lauksaimniecību.

Dabas liegumā konstatētas 29 Latvijā īpaši aizsargājamas sugas: 8 vaskulāro augu sugas, 6 zīdītāju sugas, 8 putnu sugas, 6 bezmugurkaulnieku sugas, kā arī viena ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama bezmugurkaulnieku suga.

Lielāko daļu lieguma teritorijas (120 ha jeb 92%) aizņem meža zeme, 5,3 ha jeb 4% aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Pārējo lieguma platību aizņem ūdeņi (Skujaines, Svētaines, Krievaines upes), krūmāji, viensētas un ceļi. Pēc īpašuma formu sadalījuma, dabas liegumā ietilpstošie īpaši atrodas AS „Latvijas Valsts meži” valdījumā (65 ha), SIA „Skudriņš” īpašumā (25 ha), pašvaldības īpašumā (21 ha) un privāto personu īpašumā (19 ha).

Pašlaik nozīmīga negatīva ietekme uz lieguma teritorijas mežu vērtībām nav konstatēta, taču teritorijas meži ir fragmentēti, jo pirms dabas lieguma izveides šeit bija saimnieciskie meži un tika veiktas kailcirtes. Mizgraužu invāzijas dēļ bija jāveic arī sanitārās cirtes. Liegumā atradās mežacūku piebarošanas vieta, taču kopš 2010.gada oktobra dzīvnieku piebarošana dabas liegumā vairs netiek veikta. Šobrīd ievērojamā bebru darbība, patvaļīgā kritalu izvākšana no dabiskajiem meža biotopiem, kā arī Sosnovska latvāņa potenciālā izplatīšanās dabas liegumā rada draudus dabas lieguma vērtību pastāvēšanai, un tie būtu jānovērš. Ilgtermiņā dabas lieguma dabas vērtības, īpaši upēs dzīvojošās sugas, būs atkarīgas no upju ūdens ekoloģiskās kvalitātes, ko nosaka gan no apkārtējām lauksaimniecības zemēm notekošie virsūdeņi un gruntsūdeņi, gan arī Skujainē ietekošo Klūnu attīrīšanas iekārtu (Tērvetes novada Tērvetes pagastā) notekūdeņu kvalitāte.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā kā prioritāri pasākumi izvirzīti neiejaukšanās mežaudžu dabiskajā attīstībā, bebru aizsprostu, sagāzumu nojaukšana upēs un Sosnovska latvāņa audžu iznīcināšana.

Līdz šim dabas liegumam nav izstrādāts funkcionālais zonējums.

Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Lauku zemes”, Ūdeņu teritorijas” un „Mežu teritorijas”.

Dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers” atrodas Dobeles novada Bikstu (640 ha) un Zebrenes pagastā (266 ha), un to veido Zebrus un Svētes ezeri, kurus ieskauj sausieņu un mitrie priežu meži, jaukto koku meži, kā arī nelielas platlapju koku audzes. Zebrus un Svētes ezers aizņem 51% dabas lieguma teritorijas.

Liegums izveidots, lai saglabātu dabas liegumu kā vienotu funkcionējošu ekosistēmu un tās bioloģisko daudzveidību (dabiskos biotopus, retās un aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas). Viens no galvenajiem lieguma „Zebrus un Svētes ezers” dabas vērtības rādītājiem ir šī lieguma Eiropas nozīmes aizsargājamie dabīgi eitrofie Zebrus un Svētes ezeri, pārejas purvi un slīkšņas. Caurceļojošās zosveidīgo putnu sugas izmanto ezerus rudens migrāciju laikā. Ievērojama lieguma dabas vērtība ir cilvēka darbības mazskartie dabiskie meža biotopi un purvainie meži.

Galvenie dabas lieguma dabas vērtību ietekmējošie negatīvie faktori ir ezeru līmeņa pazemināšana 1936.-1937.gadā, meliorācija, kūdras ieguve 20.gs. 40-50-tajos gados, nekontrolētā rekreācija 20.gs. 90-tajos gados un zvejas ietekme uz Zebrus un Svētes ezeru, kā arī ezeru līmeņa pazemināšanās mūsdienās, ja tiks izpostīts aizsprosts un bebru veidotais dambis uz Zušupītes.

Ņemot vērā, ka pēdējo gadu laikā iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties gan Bikstu, gan Zebrenes pagastā, dabas aizsardzības plānā norādīts, ka pagasta iedzīvotāju ietekme uz dabas liegumu nav būtiska.

Dabas liegumā atrodas lielpaugurs „Elku kalns”, kas piesaista atpūtniekus, Zebrus ezera austrumu krastā (Bikstu pagastā) izvietota AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecības lauku un atpūtas bāze, abos ezeros tiek arī intensīvi zvejots, kā arī Zebrus ezers ir pieejamākā peldvieta Dobeles pilsētas un novada iedzīvotājiem. Bez ezeru un atpūtas bāzes ir citas mazākas, neiekārtotas peldvietas ezera ziemeļaustrumu krastā. Minētās rekreācijas iespējas dabas liegumā var tieši vai netieši ietekmēt arī tajā esošās ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību, līdz ar to ir būtiski nodrošināt tās izmantošanai atbilstoši dabas aizsardzības plānam un tiesību aktiem.

Dabas aizsardzības plānā paredzēti negatīvo faktoru novēršanas pasākumi, piemēram, atjaunojot aizsprostu uz Zušupītes, uzturēt Zebrus ezera hidroloģisko režīmu; kontrolēt makšķerēšanu un samazināt zveju Zebrus un Svētes ezerā, uzturēt zivju resursu krājumus Zebrus ezerā; aizsargājot caurceļojošos ūdensputnus, kontrolēt ūdensputnu medības, izveidot sezonas liegumu, kas aizliegta laivu un cilvēku atrašanās ezerā; iezīmējot sezonas lieguma robežas dabā, izvietot Zebrus ezerā peldošās marķēšanas zīmes; attīstīt organizētu atpūtnieku plūsmu lieguma teritorijā, izveidojot dabas lieguma neitrālo zonu.

Dabas liegumam „Zebrus un Svētes ezers” ir izstrādāts individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu projekts, kurā noteikts dabas lieguma funkcionālais zonējums un aizliegtās darbības dabas liegumā:

- dabas lieguma zona izveidota, lai aizsargātu dabas lieguma īpaši aizsargājamus biotopus un aizsargājamo sugu dzīvotnes;
- regulējamā režīma zona – izveidota aizsargājamo meža biotopu saglabāšanai;
- neitrālā zona, kas izveidota, lai organizētu tūristu un atpūtnieku plūsmu un veicinātu dabas lieguma teritorijas līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību.

Dabas liegumā noteikta arī sezonālā lieguma teritorija Zebrus ezera dienvidu daļā, kur uz laiku no ledus izkušanas līdz 30.jūnijam ir aizliegts atrasties laivām un uzturēties cilvēkiem, izņemot gadījumu, ja tas nepieciešams lieguma uzraudzībai, apsaimniekošanai un zinātnisko pētījumu veikšanai.¹⁷

Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Lauku zemes”, Ūdeņu teritorijas” un „Mežu teritorijas”.

Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Zebrus avoti” atrodas Austrumkursas augstienē, Bikstu pagastā, Zebrus ezera ZA krastā. Dabas piemineklis raksturojas kā ainaviski nozīmīga avotu grupa.

Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Lauku zemes”, Ūdeņu teritorijas” un „Mežu teritorijas”.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojums kopumā veicina īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību – plānojumā ir parādītas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” funkcionālais zonējums, atbilstoši MK noteikumos apstiprinātajām robežām.
- Ņemot vērā, ka ne visām ĪADT ir apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, to izmantošana veicama atbilstoši spēkā esošai LR likumdošanai. Savukārt 19.04.2011. MK noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” nosaka, ka visas darbības, kas tiks realizētas Natura 2000 tīklā esošā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, ir pakļautas ietekmes uz Natura 2000 teritorijām ietekmes novērtējuma procedūrai, t.sk. visām Dobeles novadā esošajām.

¹⁷ Izmantota īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos iekļautā informācija

- TIAN aizliedz veikt derīgo izrakteņu ieguvu, atkritumu glabāšanas un šķirošanas vietas, atkritumu savākšanas un šķirošanas vietas, degvielas uzpildes stacijas, rūpnieciskās ražošanas objektus, minerālmēslu, lauksaimniecības ķīmikāliju, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, kā arī aizliegta daudzstāvu apbūve, energoražošanas objektu uzstādīšana ĪADT.
- TIAN ieteicams noteikt, ka, ja plānotā būvniecība vai cita saimnieciskā darbība ĪADT var negatīvi ietekmēt vidi un ainavu, obligāti ir jāizstrādā detālplānojums, un būvatļauja var tik izsniegta tikai pēc detālplānojuma izstrādes.
- Lai novērstu plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmi, jāveic esošajos dabas aizsardzības plānos noteiktie aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi.
- Ja tiek apstiprināti īpaši aizsargājamo abas teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, un to prasības mainīs teritorijas izmantošanas nosacījumus šajā teritorijā, pašvaldībai nepieciešams lemt par nepieciešamību izstrādāt grozījumus Dobeles novada teritorijas plānojumā.
- Jāveicina sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem.

4.2. Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas tikai īpaši retu sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzībai. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu. Mikroliegumi parasti platības ziņā ir mazāki kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Mikroliegumu veidošanu nosaka likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (2000), likums „Meža likums” (2000) un tiem pakārtotie normatīvie akti. Nozīmīgākie no tiem ir 18.12.2012. Ministru kabineta noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” un 05.12.2000. MK noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.

Dobeles novadā ir izveidoti 43 mikroliegumi, kas ietver īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamās biotopus (skatīt Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma Paskaidrojuma raksts 6.pielikumu „Mikroliegumi Dobeles novada teritorijā”). Visi mikroliegumi izveidoti meža zemēs, AS „Latvijas Valsts meži” vai privāto zemju īpašumos. Vislielākās mikroliegumu platības atrodas Zebrenes pagastā – kopumā aizņem 173,6 ha. Neviens mikroliegums nav izveidots Dobeles pagastā un pilsētā.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojumā attēlotas mikroliegumu teritorijas, taču, lai aizsargātu īpaši aizsargājamās sugu dzīvotnes un biotopus, plānošanas dokumentā netiek norādīts kam (kādai sugai vai biotopam) mikroliegums izveidots.
- Saskaņā ar 18.12.2012. Ministru kabineta noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” V daļas 58.punktu, par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju.

4.3. Aizsargājami koki

Aizsargājamiem kokiem ir ne tikai ainaviska un kultūrvēsturiska vērtība, bet tiem ir liela nozīme arī vispārējā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Tas uztverams kā patstāvīga ekosistēma un ir dzīvotelpa daudzām retām un apdraudētām putnu, zīdītāju, kukaiņu, sēņu sugām un citiem organismiem.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzi „Īpaši aizsargājami un retie koki”, kā arī ņemot vērā 16.03.2010. MK noteikumus Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktos dižkoku apkārtmērus, Dobeles novadā atrodas 150 īpaši aizsargājami koki, 57 no tiem noteikts valsts aizsardzības statuss – dižkoks, 78 potenciāli dižkoki, kuri Dobeles novada teritorijas plānojuma

darbības laikā iespējams varētu sasniegt dižkokiem noteiktos kritērijus, 5 īpatnēji koki, 1 rets svešzemju sugas koks un 9 kultūrvēsturiski koki (aizsargājamo koku sarakstu skatīt Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts* 4.pielikumā „Aizsargājамie koki Dobeles novadā”).

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartēs attēlota aizsargājamo koku atrašanās vieta.
- TIAN dižkokiem ir noteikta 10 m aizsardzības josla (mērot no vainaga projekcijas ārējās malas), kur nav atļauta apbūve.
- Aizsardzības joslā ir jāievēro saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas pasargātu to sakņu sistēmu un nodrošinātu to tālāku eksistenci, savukārt pašvaldībai būtu jāuzstāda atbilstošas informācijas zīmes („ozollapa” – dabas piemineklis), kas informētu par dabas objekta aizsardzības statusu.
- Ņemot vērā, ka kopumā pašvaldības teritorijā pēdējās desmitgadēs nav veikta datu bāzēs esošo aizsargājamo koku apsekošana un datu precizēšana, pašvaldībai būtu ieteicams veikt to apsekošanu, fotofiksāciju un pašreizējā stāvokļa novērtējumu. Pamatojoties uz veiktajiem mērījumiem, aizsargājamo koku saraksts var tikt precizēts un papildināts atbilstoši likumdošanai.
- Aizsargājamo koku aizsardzības un izmantošanas kārtība ir noteikta 16.03.2010. MK noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.2.apakšnodalā.

4.4. Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas

Dobeles novada parki nav iekļauti 20.03.2001. MK noteikumu Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem” aizsargājamo dendroloģisko stādījumu sarakstos, bet līdz ar Dobeles novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu, 18 vietējas nozīmes stādījumi – parki, tiek noteikti kā pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas: mežaparks „Ķestermežs”, Latviešu mācītājmuižas parks, Vācu mācītājmuižas parks un Luterāņu baznīcas parks (Dobeles pilsētā), Penkules skolas apstādījumi, Penkules baznīcas apstādījumi un Penkules kultūras nama apstādījumi (Penkules pagastā), Auru ciema parks (Auru pagastā), Skolas parks, Audžu muižas parks, „Iepazīšanās dārzs”, „Smilšu pulkstenis” (Krimūnu pagastā), parks Lejasstrazdu ciemā (Dobeles pagastā), parks Naudītes ciemā pie ūdenskrātuves, Vecapguldes muižas parks (Naudītes pagastā), Zebreņu ventera parks (Zebreņu pagastā), parks pie Bikstu pamatskolas (Bikstu pagastā) un izkopta teritorija pie Bērzes upes (Annenieku pagastā).

Pašvaldības parki un izkoptās teritorijas raksturojas kā kultūrvēsturiskās ainavas sastāvdaļa, kurai piemīt zinātniska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Tās ir novada rekreācijas, tūrisma un sabiedrības izglītošanas resursi.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas attēlotas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem.
- Ieteicams izvērtēt, vai TIAN nebūtu jānosaka prasības to aizsardzībai un saglabāšanai.

4.5. Ainaviski vērtīgas teritorijas

Ainavas jēdziens joprojām Latvijā nav skaidri definēts, tas tiek diskutēts no daudziem aspektiem un paliek vairāk kā subjektīvas uztveres fenomēns. Lauku ainavas aizsardzība, veidošana un apsaimniekošana atbilstoši ainavas attīstības mērķiem ir svarīga, lai tiktu saglabātas Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas, kas veicinātu iedzīvotāju piesaisti laukiem, kā arī tūrisma attīstību. Ainavu plānošanai jāklūst par vienu no galvenajiem instrumentiem teritorijas ainaviskās un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un paaugstināšanā.

Ainavas struktūra būtiski iespaido teritorijas bioloģisko daudzveidību un daudzos gadījumos ainavai vai tās elementiem piemīt liela kultūrvēsturiska vērtība. Ainavu veidošana ir nepārtraukts process, kuram jābalstās

uz ilgtspējīgas attīstības principiem, mēģinot savienot ainavu kontrolētu attīstību ar ekonomiskajām un sociālajām izmaiņām, kas parasti izraisa būtiskas ainavu izmaiņas. Kopumā jāņem vērā, ka Dobeles novada pašvaldības interesēs ir saglabāt Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas, kas veicinātu iedzīvotāju piesaisti laukiem, kā arī tūrisma attīstību.

Pēc ainavu rajonēšanas shēmas (K.Ramans, 1994), Dobeles novads atrodas Austrumkursas ainavzemes Austrumkursas (Lielaucē – Zantes) paugurainē, Augšabavas – Vašlejas ārainē un Rietumzemgales ainavzemes (Zemgales līdzenums) Rietumzemgales (Džūkstes – Tērvetes) āru viļņainē, savukārt saskaņā ar Latvijas ainavu karti (O.Nikodemus), novada teritorijā izdalīti 5 ainavu tipi: līdzenumu ainavas, viļņota reljefa ainavas, mozaikveida ainavas, unikālas ainavas un uzbanizēta ainava (Dobeles pilsēta). Detalizētu aprakstu par Dobeles novada ainavām skatīt Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma *Paskaidrojuma raksts* 2.4.sadaļā „Ainavas”.

Ņemot vērā, ka Dobeles novada lielākā daļa atrodas Zemgales līdzenumā, pašvaldībai ir izteikta priekšrocība zemkopības attīstībai, lielākā daļa lauksaimniecības zemju ir apstrādātas. Tas ir viens no faktoriem, kas neveicina kopējo novada ainavas degradāciju, tajā pat laikā lielas vienlaidus lauksaimniecības platības var degradēt to daudzveidību. Līdz ar to, ar teritorijas plānojuma palīdzību ir jānovērš ainavas degradāciju iespējas un jāparedz saglabāt tradicionālo mozaikveida ainavu.

Lai to novērstu, jebkurš lauksaimniecības attīstības priekšlikums, lauksaimniecības zemju apmežošana vai mežu transformācija ir jāizsver plānošanas dokumenta īstenošanas periodā. Novada telpiskajā plānotajā attīstībā viens no nosacījumiem ainavas saglabāšanā ir arī degradēto un pamesto ražošanas un lauksaimniecības būvju apzināšana un uzņēmēju iesaistīšana teritoriju sakopšanā un sanācijā.

Jāatzīmē, ka līdz šim Dobeles novadā nav veikta pilnīga ainavu inventarizācija, tādēļ ir problemātiski plānot efektīvu ainavu apsaimniekošanu.

Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir izdalītas 3 ainaviski vērtīgas teritorijas – Bērzes, Sesavas un Auces upju ieleja, kurām piemīt estētiskā un ekoloģiskā vērtība.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ainaviski vērtīgās teritorijas attēlotas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem, bet TIAN noteiktas vispārīgās prasības to aizsardzībai.
- Pozitīvi vērtējams, ka Dobeles novada pašvaldība risina jautājumus par ainavu aizsardzību un pārvaldību, nosakot prasību, ka pašvaldība var izvirzīt prasību izstrādāt ainavu lokālo plānojumu vai detālplānojumu – vēja elektrostaciju izvietojumam, biogāzu ražotņu celtniecībai u.c. veida enerģijas ražotņu, kas maina vides kvalitāti, izvietojumam.
- TIAN prasības nosaka, ka ainaviski vērtīgajās teritorijās (1) pirms plānotās apbūves jāveic detālplānojuma izstrāde; (2) aizliegts izvietot derīgo izrakteņu ieguves vietas, atkritumu glabāšanas un šķirošanas vietas, atkritumu savākšanas un šķirošanas vietas, degvielas uzpildes stacijas, rūpnieciskās ražošanas objektus, minerālmēslu, lauksaimniecības ķīmikāliju, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, kā arī aizliegta daudzstāvu apbūve un energoražošanas objektu uzstādīšana. Ainaviski vērtīgās teritorijas nav atļauts arī apmežot. Minēto darbību ierobežošana īpaši nozīmīgās ainavās, nodrošinās gan bioloģiskās daudzveidības, gan ainavu saglabāšanos.
- Lai nodrošinātu Dobeles novada teritorijas plānojumā ainaviski vērtīgo teritoriju aizsardzību un saglabāšanu, galvenais priekšnoteikums ir nepieļaut blīvu apbūvi upju ieleju teritorijās.
- Perspektīvā ieteicams veikt Dobeles novada ainavu inventarizāciju un izstrādāt Ainavu plānu, sniedzot rekomendācijas to veidošanai un aizsardzībai.

4.6. Kultūrvēsturisko pieminekļu teritorijas

Kopumā Dobeles novadā atrodas 109 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi (apstiprināti ar 29.10.1998. LR Kultūras ministrijas rīkojumu Nr.128), t.sk. 41 valsts nozīmes un 68 vietējas nozīmes. Starp tiem ir gan mākslas, gan arhitektūras, arheoloģijas pieminekļi, gan pilsētībūvnieciskie pieminekļi. Dobeles novada kultūrvēsturiskā mantojuma sarakstu skatīt Dobeles novada teritorijas plānojuma I sējuma

Paskaidrojuma raksts 7.pielikumā „Valsts un vietējas nozīmes aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts”.

Jāatzīmē, ka nevienam valsts aizsardzībā esošam kultūras piemineklim nav noteikta individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona). Individuālo aizsargjoslu noteikšana kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem nodrošinātu gan kultūras pieminekļa aizsardzības intereses, gan īpašuma tiesību izmantošanas intereses.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas un tekstuāli noteiktas aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem – 100 m lauku teritorijā un 500 m Dobeles pilsētas teritorijā.
- TIAN nosaka šādas prasības kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzībai:
 - TIAN noteiktas vispārīgās prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai atbilstoši spēkā esošai likumdošanai, papildus nosakot apsaimniekošanas noteikumus Dobeles pilsētas vēsturiskajam centram;
 - kultūras pieminekļu teritorijās nav atļauta tāda saimnieciskā darbība, kas var iznīcināt kultūras pieminekli vai mazināt kultūras pieminekļa un kultūrvēsturiskās ainavas vērtību;
 - teritorijās ap kultūras pieminekļiem nav atļauta apmežošana.
- Pašvaldībai ieteicams izvērtēt arī tos kultūrvēsturiskos pieminekļus, kuriem nav piešķirts valsts aizsardzības statuss, bet ir svarīga nozīme novada mērogā, tādējādi vēršot uzmanību uz to kultūrvēsturisko nozīmi. Dobeles novada teritorijas plānojumā šiem pieminekļiem būtu nosakāmas prasības to saglabāšanai un aizsardzībai, bet nenosakot aizsargjoslas (aizsardzības zonas).
- Pirms celtniecības, meliorācijas, ceļu būves, derīgo izrakteņu ieguves un citu saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā.
- Tā kā Dobeles novads ir ar samērā bagātu kultūras mantojumu, nepieciešams veicināt kultūrvēstures tradīcijām un videi draudzīgu apbūves veidošanu, kas saglabātu apdzīvojamo vietu plānojuma īpatnības.

4.7. Lauku un mežu teritorijas

Lauksaimniecības zemes sastāda ~58,6% jeb 52'009 ha no kopējās Dobeles novada teritorijas. Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskās attīstības pamatnozārēm Dobeles novadā. Vislielākais lauksaimniecības zemju īpatsvars ir Krimūnu un Bērzes pagastā (~80%), Dobeles un Penkules pagastā (~75%), bet viszemākais ir Zebrenes pagastā.

Dobeles novadā lielākā daļa lauksaimniecībā izmantojamo zemju augsnes raksturojas ar augstu auglības pakāpi, kas ir pamats lauksaimniecības nozares stabilitātei un attīstībai, un labu ražu iegūšanai. Liela daļa novada lauksaimniecības zemju atbilst nacionālās nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas statusam, kuru izmantošanu nosaka 12.10.2010. MK noteikumi Nr.977 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām”. Tās ir teritorijas, kur nogabala zemes kvalitātes novērtējums nav zemāks par 60 ballēm un nogabala platība nav mazāka par 50 ha.

Visaugstākā zemes auglība ir Krimūnu, Penkules, daļēji arī Auru Bērzes, Jaunbērzes un Dobeles pagastā (50–70 balles), bet pārējos pagastos ir mazāk auglīgas zemes (35–50 balles), kas veicinājis ainaviski vērtīgo mežu teritoriju, bioloģiskās daudzveidības un ainavu saglabāšanos. Kopumā lauksaimniecības zemes resursi novadā ir īpaši vērtīgi un zemes īpašnieki un nomnieki nedrīkst pieļaut augsnes auglības samazināšanos.

Līdz ar jaunā Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi ir precizētas nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas, kas tādējādi nodrošinās visu pašvaldībā esošo vērtīgo zemju racionālu izmantošanu, jo piemēram, Jaunbērzes pagasta teritorijas plānojumā 2002.-2014.gadam, neskatoties uz augsto lauksaimniecības zemju vērtību, nav izdalītas nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju teritorijas.

Ņemot vērā, ka lauksaimnieciskajā ražošanā tiek ieviestas intensīvās saimniekošanas metodes, pastāv draudi ūdens un augsnes kvalitātei. Šī iemesla rezultātā Latvijā ir noteiktas atsevišķas paaugstinātam riskam

pakļautas zonas, tai skaitā visa Dobeles novada teritorija, – īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju neizmantošanas rezultātā, notiek lauku ainavas un lauksaimniecībā izmantojamo zemju degradācija, vienus biotopus un populācijas nomaina citi. Dobeles novada teritorijas plānojums atļauj lauksaimniecības zemju transformāciju citos zemes izmantošanas veidos normatīvo aktu noteiktajā kārtībā, izņemot nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas. Pirms plānotās darbības, transformācija primāri būtu veicama dabiski aizaugušās vai pārpurvojušās lauksaimniecības zemes, vai kas novietojuma un konfigurācijas dēļ nav piemērotas izmantošanai lauksaimniecībā.

Dobeles novada Jaunbērzes pagastā atrodas neliela daļa Vecbērzes poldera, kas ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija. Lai novērtētu meliorācijas sistēmu stāvokli, nepieciešams veikt meliorācijas sistēmu inventarizāciju.

Viens no Dobeles novada pašvaldības attīstības mērķiem ir lauksaimniecības teritorijau saglabāšana, paredzot tajās arī daudzveidīgu darbību – lauksaimniecisko ražošanu, lauku tūrismu, bļiogisko lauksaimniecību u.tml. Dobeles novadā bez tradicionālās zemkopības, viena no pamatnozārēm ir arī lopkopība. Lopkopības nozare nereti saistās ar pastiprinātu vides piesārņojumu – tiek saražots liels daudzums augstas koncentrācijas atkritumu, ūdensobjekti ir pakļauti riskam gadījumos, ja šie atkritumi netiek pienācīgi apstrādāti. Rodas arī atmosfēru piesārņojošas gāzes. Lielajās fermās dzīvnieku daudzums rada nevēlamas smakas, ko veido kūsmēslu apsaimniekošana un uzglabāšana kompleksa teritorijā, kā arī to izvešana un iestrāde lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Dobeles novadā šobrīd atrodas viens cūku komplekss, kuram izsniegta A kategorijas atļauja piesārņojošai darbībai – komplekss „Ošlejas” Jaunbērzes pagastā (SIA „Latvi dan agro”).

Izvērtējot Dobeles novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka vislielākā ietekme ir prognozējama tieši uz lauku teritorijām, kur saskaņā ar Dobeles novada teritorijas plānojumu ir atļauta daudzfunkcionāla izmantošana: lauksaimnieciskās un rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, derīgo izrakteņu ieguve, tūrisma infrastruktūras attīstība u.c., kas var atstāt ietekmi uz vidi – palielināsies atkritumu daudzums, būs jauni notekūdeņu un/vai gaisa piesārņojuma rašanās avoti, tiks bojāta zemsedze, radīsies jauni trokšņa avoti u.tml. Tomēr, ja tiks ievērotas spēkā esošajā likumdošanā un Dobeles novada teritorijas plānojuma TIAN noteiktās prasības, minētās darbības neatstās būtiski ietekmi uz Dobeles novada vides kvalitāti.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums „Lauku zemes”, t.sk. Grafiskās daļas kartēs attēlojot nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes un vietējās nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas.
- TIAN nosaka šādas minimālas jaunveidojamās zemes platības lauku teritorijās, nepieļaujot šo teritoriju sadalīšanu sīkākās apbūvei paredzētās vienībās, kā tas ir noteikts pilsētā un ciemu teritorijās:
 - ārpus apdzīvoto vietu robežām lauku zemēs – 1 ha;
 - nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās – 10 ha.
- TIAN noteiktas šādas prasības, lai samazinātu iespējamo ietekmi uz vides kvalitāti Dobeles novadā:
 - rūpnieciskā apbūve (tai skaitā fermas), izņemot vieglās ražošanas uzņēmumus un sīkražošanu nav atļauta teritorijās, kas Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktas kā „Ierobežojošas saimnieciskās darbības 1 km josla kvalitatīvas dzīves videi”;
 - no jauna būvējamo cūku vai mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksu minimālais attālums līdz pilsētas un ciema teritorijas robežai ir 1 km;
 - mājlopiem paredzētās ēkas un būves nav atļauts ierīkot Dobeles vēsturiskā centra robežās, Dobeles pilsētā – Mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās, ciemos – Mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās, izņemot vēsturiski veidojušajās teritorijās pie daudzdzīvokļu mājām un tuvāk par 20 m no dzīvojamo telpu logiem blakus zemes vienībās;
 - perifērijā ap jaunveidojamiem intensīvās audzēšanas kompleksiem, fermām un būvēm mājlopiem (kūtim) jāizvieto aizsargstādījumi;

- kūtsmēsļu krātuvju ierīkošanā un uzglabāšanā jāievēro normatīvo aktu prasības, un jānodrošina pasākumi, lai netiktu ietekmēta apkārtējās vides kvalitāte (pasākumi aizsardzībai pret troksni, smakām un neestētisko ainavu noseģšanai u.tml.);
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veida maiņa veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Zemes transformācija nav atļauta nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēs;
- aizliegts meliorētās lauksaimniecības zemēs veikt darbības, kas varētu izjaukt meliorācijas sistēmu, savukārt, lai novērstu gruntsūdens līmeņa paaugstināšanos, zemes īpašniekam jāizbūvē jauni vai jārekonstruē esošie meliorācijas grāvji;
- plānojot vēja elektrostaciju izvietojumu meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, būvprojektā vai detālplānojumā jāiekļauj sadaļa par meliorācijas sistēmas pārkārtošanu.
- Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, pašvaldībai ieteicams vērtēt ne tikai plānoto saimniecisko darbību, bet arī esošo vides kvalitāti un piesārņojuma līmeni. Uzņēmumiem jāievēro vides kvalitātes normatīvo aktu prasību izpilde, kā arī jāizmanto nozares labākie pieejamie tehniskie un tehnoloģiskie paņēmieni.
- Katrā atsevišķā gadījumā pašvaldībai jāvērtē vai pirms neperspektīvo lauksaimniecības zemju apmežošanas vai citām saimnieciskām darbībām, ir nepieciešama lokālā ainavu plāna (detāliska ainavu plāna/projekta) izstrāde.

Meži aizņem aptuveni ~29,2% no kopējās Dobeles novada platības, kas ir mazāks rādītājs nekā vidēji Latvijā (~45%). Lielākie mežu masīvi ir Jaunbērzes, Zebrenes, Bikstu, Naudītes un Auru pagastā, savukārt vismazāk mežu zemju ir Bērzes, Krimūnu un Penkules pagastā, kur lauku teritorijā starp lauksaimniecībā izmantojamām zemēm ir sastopami mazāki mežu puduri. Tā kā mežu Dobeles novadā ir proporcionāli mazāk nekā lauksaimniecības zemju, mežsaimniecības nozare pašvaldībā nav attīstīta. Meža sastāvu, pēc to dominējošām sugām, galvenokārt, veido bērzi (33,6%), egles (20,1%) un priedes (25,4%).

Mežiem, līdztekus ainavu veidošanas un koksnes ieguves funkcijām, ir liela nozīme arī ekoloģijā, erozijas samazināšanā, rekreācijā un gaisa attīrīšanā. Tie ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas priekšnoteikums, pamats aizsargājamo teritoriju sistēmai, kā arī piesārņojuma negatīvās ietekmes uz ūdenstilpnēm un ūdenstecēm samazinātāji.

Dobeles novada teritorijā esošie mežu masīvi veido nozīmīgu ainavas sastāvdaļu – novada paugurainajā daļā kā telpiskās struktūras vertikālais elements, pastiprinot pauguru vertikālās dimensijas izteiksmību, un novada līdzenajā daļā – kā mozaikveida ainavas elements. Veidojot vējlauzes, mežu masīvi pilda arī papildus lomu kā aizsargbarjera, aizkavējot spēcīgo valdošo rietumu/ziemeļrietumu vēju ietekmi.

Meža apsaimniekošanas funkciju izpildi realizē AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecība, tās Dobeles meža iecirknis. Valsts meža zemes pašvaldībā kopumā aizņem 18'382 ha lielu platību. Zemgales mežsaimniecības teritorijā tiek apsaimniekotas arī četras derīgo izrakteņu ieguves atradņu teritorijas. Saskaņā ar AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecības „Meža apsaimniekošanas plānu 2013.–2017.gadam”, jaunu derīgo izrakteņu atradņu izstrāde nav plānota. Plānā norādīts, ka tiek gatavota dokumentācija viena kultūrvēsturiska pieminekļa iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Tā ir piemiņas vieta – Latvijas atbrīvošanas kara (Brīvības cīņu) kaujas vieta (Bataru kaujas vieta), Jaunbērzes pagastā.

AS „Latvijas Valsts meži” savos apsaimniekojamajos mežos ir izdalījusi Rekreācijas mežu teritorijas, kuru apsaimniekošana paredzēta saskaņā ar individuālajiem apsaimniekošanas plāniem katrai no šīm teritorijām. Uz 2012.gadu Dobeles novadā ir izstrādāts viens plāns Vilkukalnu – Krievukalnu rekreācijas masīvam, notiek arī citu plānu izstrāde un tie ir kopējā Meža apsaimniekošanas plāna sastāvdaļa. Sīkāku informāciju un kartogrāfisko materiālu var apskatīt AS „Latvijas Valsts meži” mājas lapā sadaļā pie Meža apsaimniekošanas plāniem.

Nr.p. k.	Nosaukums	Platība
1.	Silakalnu masīvs pie Zebrus ezera	468,7
2.	Degu mežs	138,4
3.	Gardebes masīvs	36,3
4.	Mucenieku mežs	2,3
5.	Pokaiņu masīvs	494,6
6.	Tanku masīvs (Gardene)	84,8
7.	Zebrus masīvs	887,7
8.	Vilkukalna – Krievukalna masīvs	1288,7

Zemgales mežsaimniecība Dobeles novadā izveidojusi un apsaimnieko arī sabiedrībai nozīmīgās vietas, tās ir: Krievkalni, Mucenieku mežs, Ružu mežs un Īles bunkurs. Plānā „Meža apsaimniekošanas plāns 2013.–2017.gadam” tiek realizēts sabiedrībai nozīmīgu vietu apsaimniekošanas plāns 5 gadiem.

Dobeles novads atrodas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības uzraudzībā, kas atbild par vienotu meža politikas realizāciju visos Latvijas mežos, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu, realizē atbalsta programmas ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošināšanai atbilstoši likumam „Meža likums” (2000). Mežsaimniecisko darbību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka to vispārējie normatīvie akti un dabas aizsardzības plānā noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi.

Ņemot vērā, ka novadā nav attīstīta mežsaimniecības un kokapstrādes nozare, tādēļ var secināt, ka meži palielināti necieš no pieaugošās zemes apsaimniekošanas, radot iespējamus draudus atsevišķu sugu un pat veselu biotopu izdzīvošanu. Tomēr jāņem vērā, ka mežs ir kompleksa dabiska ekosistēma, kas ir ne tikai koksnes un bioloģiskās daudzveidības resurss, bet arī sniedz rekreācijas iespējas, tāpēc efektīva mežu teritoriju apsaimniekošana un rekreācijas infrastruktūras saprātīga izveide ir viens no priekšnoteikumiem to saglabāšanai.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Minimālā jaunveidojamā zemes platība mežu teritorijās ir 1 ha.
- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlota meža aizsargjosla ap Dobeles pilsētu, kuras mērķis ir nodrošināt Dobeles pilsētas iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu negatīvo ietekmi uz vidi. Aprobežojumus mežu aizsargjoslā ap pilsētu regulē likums „Aizsargjoslu likums” (1997).
- Dobeles pilsētā lielā platībā atrodas Mežaparks „Ķestermežs”, mežu teritorijas iekļautas arī Auru un Naudītes ciema teritorijā. Tā kā šīs vietas kalpo kā iedzīvotāju atpūtas un rekreācijas teritorijas, šajās teritorijās nebūtu pieļaujama mežistrāde, izņemot kopšanas cirtes, un apbūve, izņemot teritorijas labiekārtošanas infrastruktūru.
- Dobeles novadā tiek atļauta meža teritoriju transformācija citos izmantošanas veidos atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai un normatīvajiem aktiem, tomēr pašvaldībai katrā gadījumā būtu jāizvērtē transformācijas pamatojamību un ieteicams neparedzēt meža zemju transformāciju citos mežu izmantošanas veidos (īpaši apbūves mērķiem) tajās vietās, kas kalpo sabiedrības vajadzībām un vides aizsardzības mērķiem.

4.8. Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

Dobeles novada teritorijā derīgie izrakteņi ir sastopami dažāda vecuma un dziļuma iežos – gan pamatklintājā, gan pamatiežos, gan arī kvartāra nogulumos. Nozīmīgākie un biežāk izmantotie derīgie izrakteņi atrodas tuvāk zemes virspusei. Novadā ir sastopami tādi nozīmīgi derīgie izrakteņi kā grants, smilts, māls, kūdra, kā arī sapropelis, taču kopumā novadā ir salīdzinoši maz derīgo izrakteņu iegulu.

Atbilstoši 08.05.2012. noteikumiem Nr.321 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm”, Dobeles novadā neatrodas valsts derīgo izrakteņu atradnes, taču atrodas valsts nozīmes zemes dziļu

¹⁸ AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecības 10.12.2012. sniegtā informācija

nogabals „Dobeles struktūra”, kura izmantošanu nosaka 07.07.2008. MK noteikumi Nr.524 „Valsts nozīmes zemes dziļu nogabala „Dobeles struktūra” izmantošanas noteikumi”. Tā platība ir 99,2 km².

Dobeles novada teritorijā apzinātas būvmateriālu (smilts, smilts–grants, māls, sapropelis), kūdras un saldūdens atradnes, bet derīgo izrakteņu ieguvei tiek izmantotas tikai dažas no tām. Kopumā LVĢMC datu bāzē ir iekļautas 44 būvmateriālu izejvielu atradnes (skatīt 11.tabulu), 121 kūdras atradne (skatīt 3.tabulu) un 6 saldūdens atradnes. Neviena derīgo izrakteņu atradne nav apzināta Jaunbērzes pagastā.

11.tabula. Būvmateriālu izejvielu atradnes Dobeles novadā¹⁹

Pases Nr.	Nosaukums	Veids	Izmantošana	Krājumi, tūkst. m ³		
				A ²⁰	N	P
Annenieku pagasts						
8 atradnes (2 smilts atradnes, 2 smilts-grants atradnes un 4 smilts, smilts-grants atradnes), 3 tiek izmantotas:						
1872	Burģi	smilts	ceļu būvei	13,83 (2010.)	–	–
		smilts-grants	ceļu būvei	120,67 (2010.)	–	–
1922	Bērzupe	smilts	ceļu būvei	574,22 (2012.)	–	–
2337	Bites	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	–	123,25 (2012.)	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	–	27,92 (2012.)	–
Auru pagasts						
5 atradnes (1 smilts atradne, 3 smilts, smilts-grants atradnes un 1 māls atradne), neviena netiek izmantota						
Bikstu pagasts						
5 atradnes (3 smilts-grants atradnes, 2 smilts, smilts-grants atradnes), 2 tiek izmantotas:						
47	Silkalni II	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	958,29 (2012.)	500,00 (2012.)	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	316,13 (2012.)	–	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	415,78 (2000.)	–	–
49	Silkalni	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	2502,14 (2012.)	311,90 (2012.)	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	5107,70 (2012.)	663,90 (2012.)	–
Bērzes pagasts						
5 atradnes (3 smilts atradnes, 2 māls atradnes), neviena netiek izmantota						
Dobeles pagasts						
1 smilts, smilts-grants atradne, netiek izmantota						
Dobeles pagasts						
1 smilts, smilts-grants atradne, netiek izmantota						
Jaunbērzes pagasts						
Neatrodas neviena atradne						
Krimūnu pagasts						
2 smilts atradnes, abas tiek izmantotas:						
1419	Avotiņi	smilts	būvniecībai	282,40 (1998.)	253,80 (1998.)	–
2395	Jaunpeļņas	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	339,98 (2010.)	–	–
Naudītes pagasts						
5 atradnes (2 smilts atradnes, 1 smilts-grants atradne, 2 smilts, smilts-grants atradnes), 2 tiek izmantotas:						
1601	Dikuri	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	457,43 (2012.)	–	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	131,77 (2012.)	–	–
1871	Grantiņi	smilts	būvniecībai, ceļu būvei	105,29 (2012.)	–	–
		smilts-grants	būvniecībai, ceļu būvei	76,50 (2012.)	–	–
Penkules pagasts						
1 smilts, smilts-grants atradne, netiek izmantota						
Zebreņu pagasts						
11 atradnes (3 smilts atradnes, 3 smilts-grants atradnes, 1 smilts, smilts-grants atradne, 4 māls atradnes), neviena netiek izmantota						

2011.gadā LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu bilancē iekļautas 7 derīgo izrakteņu ieguves atradnes. Skatīt 12.tabulu.

¹⁹ LVĢMC datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs”

²⁰ A – novērtētie derīgo izrakteņu krājumi, N – izpētītie krājumi, P – prognozētie krājumi

12.tabula. Derīgo izrakteņu ieguves atradnes 2011.gada bilancē²¹

Nr. p.k.	Atradne, pagasts	Derīgais izraktenis	Derīgā izrakteņa izmantošana	Ieguve	Krājumi uz 01.01.2011. tūkst.m ³	Krājumi uz 01.01.2012. tūkst.m ³
1.	Bērzupe, Annenieku pag.	smilts	Būvniecībai	-3,54	577,76	574,22
2.	Bītes, Annenieku pag.	smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	0	0	0
3.	Dikuri, Naudītes pag.	smilts-grants	Būvniecībai, meža ceļu būvei un remontam	-0,44	132,21	131,77
		smilts	Būvniecībai, meža ceļu būvei un remontam	0	457,43	457,43
4.	Grantiņi – Dobeles novads, Naudītes pag.	smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-0,04	76,54	76,50
		smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	-2,39	107,68	105,29
5.	Silkalni, Bikstu pag.	smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	5107,76	-0,06	5107,70
		smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	2502,55	-0,41	2502,14
6.	Silkalni, II Bikstu pag.	smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei un remontam	316,45	-0,32	316,13
		smilts	Būvniecībai, ceļu būvei un remontam	974,23	-15,94	958,29
7.	Drabiņu purvs Jaunbērzes pag.	kūdra	Lauksaimniecībā	1861,43	-25,20	1836,23

Smilts un grants ir vispieprasītākie un visvairāk izmantotie derīgie izrakteņi. Dobeles novadā vislielākā ir Silkalnu smilts–grants atradne, kurā notiek derīgo izrakteņu ieguve, bet otra lielākā ir Krievukalna atradne (netiek izmantota).

Visvairāk māla atradņu un prognozējamo laukumu atrodas Zebrenes pagastā, taču vislielākā atrodas Krimūnu pagastā – Straumēnu atradne (P krājumu apjoms 24 milj.m³). Neskatoties uz to, ka atradnē ir liels krājumu apjoms, māla ieguve tajā nav lietderīga, jo teritorijā uz karbonātisko mālu cilmieža izveidojušās lauksaimniecībā nozīmīgās – auglīgās karbonātiskās augsnes. Lielākā un perspektīvākā ir Zebrenes māla atradne (P krājumu apjoms ir 8,74 milj.m³), Lielkrievaiņu (P krājumu apjoms 12 milj.m³) un Līvberzes atradne (P krājumu apjoms 100 milj.m³) Bērzes pagastā, Gardenes atradne (P krājumu apjoms 0,7 milj.m³) Penkules pagastā, taču neviena no tām netiek izmantota.

Kūdras atradņu izvietojums Dobeles novadā ir nevienmērīgs. Visvairāk kūdras atradņu ir Zebrenes pagastā (49 atradnes), bagāts ir arī Naudītes pagasts (25 atradnes), Annenieku pagasts (18 atradnes), Bikstu pagasts (12 atradnes) un Auru pagasts (11 atradnes). Pa divām atrodas Dobeles un Penkules pagastā, bet pa vienai – Bērzes un Jaunbērzes pagastā.

Neskatoties uz samērā lielo kūdras atradņu skaitu, novadā kūdras ieguve tiek veikta tikai vienā atradnē – Jaunbērzes pagastā Drabiņu purvā. Novada lielākā kūdras atradne ir „Zebrus – Elku” Zebrenes pagastā, tomēr tā nav izmantojama rūpnieciskajai izstrādei, jo atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – dabas liegumā „Zebrus un Svētes ezers”. Kā viena no perspektīvajām kūdras ieguves teritorijām atzīmējama atradne „Ūsiņi” Naudītes pagastā (platība 118 ha).

Dobeles novadā atrodas šādas saldūdens pazemes atradnes:

- Spodrības iela – SIA „Tenax” ūdensapgādei (darbojošs);
- Bērze (Dobelē starp Zemgales un Skolas ielām) – Dobeles pilsētas centralizētajai ūdensapgādei un dzeramā ūdens ražošanai (atrodas divas atrodas, vienu no tām neizmanto);
- Kombināts (Dobelē starp Kr.Barona ielas turpinājumu aiz pilsētas robežas Krimūnu pagastā un dzelzceļa līniju Dobeles – Jelgava) – Dobeles pilsētas centralizētajai ūdensapgādei un dzeramā ūdens ražošanai (darbojošs);
- Gardene – Gardenes ciema centralizētajai ūdensapgādei un dzeramā ūdens ražošanai (darbojošs).

Dobeles novada teritorijā veikta arī sapropeļa iegulu apzināšana, taču detalizēti pētījumi nav veikti. Kopumā apsekoti 3 ezeri – Zebrenes pagastā Zebrus ezers (krājumi 5702,9 tūkst.m³) un Lielais Vipēdis (krājumi 1096 tūkst.m³) un Naudītes pagastā – Apguldes ezers (krājumi 774 tūkst.m³).

²¹ Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecisko dūņu krājumu) bilance par 2011.gadu

Karjeru izstrāde un derīgo izrakteņu ieguve, ja tā tiek plānota zem gruntsūdens līmeņa, var izraisīt gruntsūdens plūsmas režīma izmaiņas, kas, savukārt, var radīt neērtības iedzīvotājiem. Gadījumā, ja derīgo izrakteņu ieguve plānota īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai to tuvumā, gruntsūdens līmeņa pazemināšanās var ietekmēt arī tur esošo biotopu dzīves apstākļus. Derīgo izrakteņu ieguve saistīta ar ainavas izmaiņām. Visas minētās ietekmes izvērtējamas pirms plānotās derīgo izrakteņu ieguves.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs netiek attēlotas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Plānošanas dokuments pieļauj derīgos izrakteņus iegūt arī mežu un lauku teritorijās ar nosacījumu, ja tas nav pretrunā ar dabas aizsardzības un citu normatīvo aktu prasībām.
- TIAN prasības nosaka, ka:
 - aizliegts patvaļīgi ierīkot karjerus derīgo izrakteņu un augsnes auglīgās kārtas ieguvei;
 - vietas izvēle jāpamato ar ģeoloģiskas izpētes rezultātiem un jāveic sākotnējais novērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši 25.01.2011. MK noteikumiem Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”. Jāatzīmē, ka, ja darbība saistīta ar iespējamu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju, nepieciešamības gadījumā jāveic ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējums;
 - līdz ar derīgo izrakteņu izstrādi veicama teritorijas rekultivācija atbilstoši saskaņotam rekultivācijas projektam;
 - pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatjauno ceļu infrastruktūra.
- Lai mazinātu karjeru izstrādes darbības negatīvo ietekmi uz ainavas estētisko vērtību pašvaldībā, Dobeles novada teritorijas plānojuma TIAN noteikti ierobežojumi attiecībā uz ainaviski vērtīgajām teritorijām, kur derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta.
- Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā jāievēro pamatprincipi, kuri nosaka, ka karjeri jāveido tā, lai skatu uz tiem no ceļiem un apdzīvotām vietām nosegtu meži vai koku stādījumi – jāprecizē, ja vēl būs kādi aprobežojumi.
- Ieteikums pašvaldībai – papildus spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, pieprasīt derīgo izrakteņu ieguves ierosinātajam sniegt detalizētu aprakstu par iespējamo ietekmi uz sabiedrību (apkārtējiem iedzīvotājiem), kā arī izstrādāt transporta un energoapgādes shēmu, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotām vietām. Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņu un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā.

4.9. Attīstības centri un apbūves teritorijas

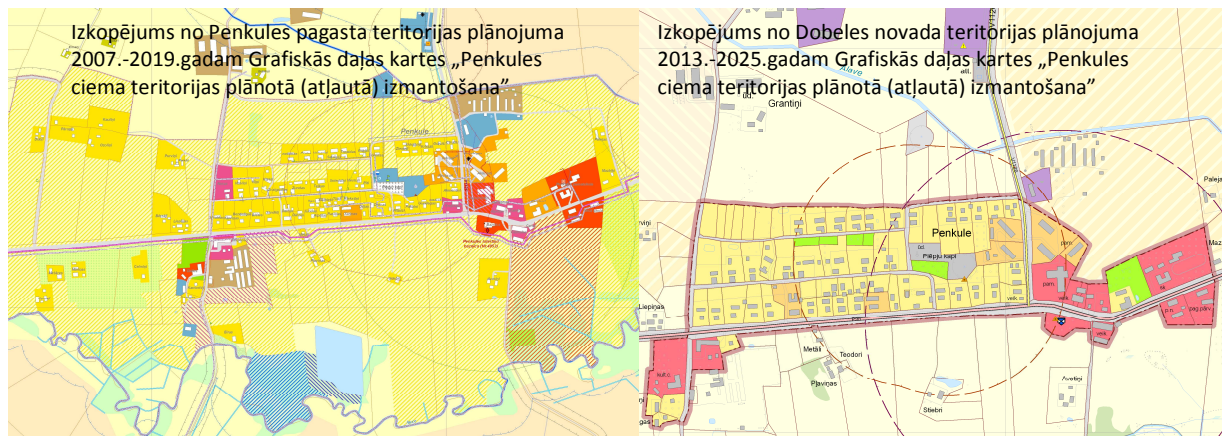
Izvērtējot pašvaldības līdzšinējo attīstību un ņemot vērā likumu „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” (2008), tika rasts risinājums turpmākajai apdzīvojuma attīstībai Dobeles novada teritorijā. Dobeles novada apdzīvojuma struktūru veido Dobeles pilsēta un, kā turpmākie novada attīstības centri un reizē arī apdzīvotās vietas ar ciema statusu, 21 apdzīvota vieta – Aizstrautnieki, Akācijas, Annenieki, Apgule, Auri, Bērze, Biksti, Ceriņi, Gardene, Jaunbērze, Kaķenieki, Ķirpēni, Krimūnas, Lejasstrazdi, Lielbērze, Liepziedi, Miltiņi, Naudīte, Penkule, Šķibe un Zebre. Izvērtējot spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteiktās apdzīvotās vietas ar ciemu statusu (apbūve, infrastruktūras pieejamība, iespējamās attīstības tendences), vairākas apdzīvotās vietas izslēgtas no ciema statusa, kurā faktiski dominēja līdzšinējā attīstībā lauku teritoriju raksturs. Šāds konceptuāls risinājums, perspektīvā koncentrējot jaunu dzīvojamo apbūvi jau esošajos blīvi apdzīvoto vietu centros un to tuvumā, ir pozitīvi atbalstāms no vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības aspekta. Tas nodrošina to, ka tiek maksimāli saglabātas dabas teritorijas, gan meži, gan vērtīgās lauksaimniecības zemes, kā arī tiek racionāli izmantots esošais ceļu tīkls un inženiertehniskais nodrošinājums.

Salīdzinot jaunā Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumus ar spēkā esošā Dobeles novada teritorijas plānojuma, kas sastāv no Dobeles pilsētas un novadā ietilpstošo pagastu teritorijas plānojumiem, noteiktajiem risinājumiem, jāsecina, ka jau iepriekš izstrādātajos plānojumos (ar izņēmumiem) tika ievērots princips plānot teritoriju kompakto attīstību. Kopumā pilsētā un pagastos tika atbalstītas jaunas apbūves

attīstība, vienlaicīgi respektējot Zemgales lauku apbūves raksturu nepieļaujot nepārdomātu īpašumu sadrumstalošanu.

Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir pārskatītas un noteiktas precīzas Dobeles pilsētas un visu ciemu robežas, tās, galvenokārt, samazinot, tādējādi primāri dodot priekšroku jaunas dzīvojamās apbūves veidošanai Dobeles pilsētas un ciemu robežu teritoriju ietvaros, un paredzot jaunas apbūves teritorijas vietās, kuras robežojas ar esošajām apbūves teritorijām (attiecīgi ir izveidotas jau ielas un iespējams labāk nodrošināt komunikācijas), vai arī vietās, kur vēsturiski tikusi plānota apbūve.

Izvērtējot spēkā esošo Dobeles novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumus, būtiski grozītas atsevišķu ciemu robežas. Piemēram, Penkules ciema robežas, kur esošajā plānojumā tika iekļautas plašas lauku zemes dzīvojamajai apbūvei (skatīt 2.attēlu). No vides viedokļa, šāds Dobeles novada apdzīvojama attīstības risinājums vērtējams pozitīvi, jo tas ļaus izvairīties no haotiskas jaunās apbūves attīstības, kā arī novirzīs urbanizācijas ietekmi no vides un kultūrvēsturiski (ainaviski) jūtīgajām teritorijām.

2.attēls. Spēkā esošajā Penkules pagasta un Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktās Penkules ciema robežas

Ciemo robežas ievērojami samazinātas arī Auru ciemam, kur spēkā esošā teritorijas plānojuma grozījumos tika apzināti noteiktas plašas ciema robežas ar dažādu apbūves blīvumu, tādā veidā mēģinot nodrošināt pārejas raksturu no blīvas mazstāvu tipa apbūves uz lauku viensētu tipa apbūvi, saglabāt līdzšinējos adresācijas principus, vienlaicīgi izslēdzot iespēju haotiskai īpašumu sadrumstalošanai ārpus ciemo robežām. Tomēr būtībā izvēlētais plānošanas princips vērtējams pretrunīgi, tā kā var veicināt haotisku apbūves veidošanos ciemo teritorijas robežās.

Vērtējot novada attīstības centru attīstības virzienus, kopumā pozitīvi vērtējams, ka pašvaldība neatbalsta jaunu apbūves koncentrāciju ārpus esošajiem blīvi apdzīvotajiem centriem.

Šādi plānošanas dokumentā izvēlētie principi sekmēs ne tikai lielāku iespēju nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu inženierapgādi pilsētā un ciemos (centralizēta ūdensapgāde, kanalizācija sistēmas, atkritumu savākšana), bet arī kopumā stiprinās novada esošos attīstības centrus. Sakārtota ūdenssaimniecība paaugstinās gan iedzīvotāju dzīves kvalitāti, gan veicinās vispārējo vides stāvokļa paaugstināšanos pašvaldībā. Tomēr līdz pilnīgai infrastruktūras attīstībai, ietverot sevī piemērotus centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumus, pastāv ūdensobjektu piesārņošanas un eitrofikācijas draudi.

Dobeles novada teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un, pirmkārt, jau ar apbūves teritoriju paplašināšanu un attīstīšanu. Īpaši tas attiecināms uz teritorijām, kur pašreizējā situācijā dominē lauku zeme jeb lauksaimniecības zeme, bet perspektīvā plānots attīstīt ražošanas apbūvi.

Rūpnieciskā ražošana ir koncentrēta Dobeles pilsētā. Vēsturiski Dobelē veidojušās vairākas rūpnieciskās zonas, kurās joprojām notiek saimnieciskā darbība un tur atrodas lielākie novada uzņēmumi. Lielie uzņēmumi pārsvarā izvietoti ražošanas zonā, netraucējot dzīvojamo fondu.

Salīdzinot ar spēkā esošajiem Dobeles novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumiem, jaunas lielas rūpnieciskās apbūves teritorijas Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā netiek attēlotas, tomēr Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi atļauj ražošanas objektu (lauksaimnieciskā,

rūpnieciskā ražošana, t.sk. biogāzes ražotņu un koģenerācijas staciju) būvniecību lauku teritorijās, tāpēc pirms paredzētās darbības pašvaldībai jāpievērš īpaša uzmanība to iespējamam izvietojumam, visu ar vides aizsardzības saistīto normatīvo aktu ievērošanai, kā arī tam, kā plānotā objekta būvniecība ietekmēs ainavu, jo īpaši ainaviski vērtīgajās novada teritorijās.

Dobeles novadā viena no galvenajām uzņēmējdarbības jomām ir lauksaimniecība. Izstrādātais Dobeles novada teritorijas plānojums jaunu fermu (kūšu) un lielfermu būvniecību atļauj izvietot lauku, ražošanas un tehniskās apbūves teritorijās ārpus ciemiem, ja tiek nodrošinātas veterinārās, higiēniskās, dzīvnieku labturības un vides aizsardzības prasības, un tiek veikti pasākumi aizsardzībai pret troksni, smakām un neestētiskiem skatiem. Ņemot vērā, ka vislielāko ietekmi, ko iedzīvotāji izjūt no šādas darbības (jo īpaši tas saistāms ar cūkkopības kompleksiem), plānošanas dokumentā noteikti minimālie attālumi, kuri jāievēro attiecībā uz Dobeles pilsētas un ciemu teritorijām.

Turpmākajā teritorijas plānojuma realizācijas procesā, saskaņojot saimnieciskās darbības un dabas mijiedarbību, veicot paredzēto apbūvi, tā jāsašķo ar likumdošanā un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām par dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību.

Kopumā atzīmējams, ka visi būvniecības darbi var radīt īslaicīgu vides piesārņojumu (gaisa piesārņojums ar putekļiem un troksnis), savukārt, uzsākot jebkādu saimniecisku darbību un uzsākot jaunu būvniecību, ir jāparedz pasākumi visa veida potenciālā piesārņojuma novēršanai, vides atveseļošanai, ieskaitot pasākumus ainavas degradācijas novēršanai.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dobeles novada teritorijas plānojumā noteikts dažāda veida apbūves funkcionālais zonējums, kurās atbilstoši lietošanas veidam, noteiktas prasības attiecībā uz minimālajām platībām, apbūves blīvumu, apstādījumiem un citi noteikumi.
- Dobeles novada teritorijā vietām ir pamestas ražošanas ēkas un lauksaimniecības būves, kas degradē ainavas izskatu/tēlu. Līdz ar to Dobeles novadā ražošanas objektu būvniecība primāri būtu jāparedz degradētajās un pamestajās teritorijās, pirms tam veicot teritoriju sakopšanu un sanāciju, kas atbilstu ilgtspējīgas attīstības nosacījumiem ainavu saglabāšanā.

4.10. Alternatīvo enerģiju attīstības teritorijas

Vēja enerģija ir viena no nozīmīgākajiem atjaunojamiem energoresursiem Latvijā. Dažāda līmeņa plānošanas dokumentos atjaunojamo energoresursu attīstības veicināšana ir minēta kā viena no prioritātēm pašvaldību attīstības plānošanā.

Dobeles novada teritorijas plānojums atļauj uzstādīt vēja elektrostacijas, izņemot Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktajās ainaviski vērtīgajās teritorijās. Atzīmējams, ka Dobeles novada pašvaldībā līdz šim nav saņemti ierosinājumi par vēja elektrostaciju būvniecību novada teritorijā.

Vēja elektrostacijas atļauts uzstādīt tikai saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā ņemot vērā likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, 25.01.2011. MK noteikumiem Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”, 17.02.2004. MK noteikumiem Nr.91 „Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”, kā arī likumam „Aizsargjoslu likums”. Savukārt likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikums nosaka darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums. Tāds ir nepieciešams vēja elektrostaciju būvniecībai, ja būves augstums pārsniedz 20 metrus.

Pirms vēja elektrostaciju uzstādīšanas svarīgi ir iegūt pilnvērtīgu informāciju par to ietekmi uz vidi, piemēram, ietekmi uz putnu populācijām (migrēšanu, barošanu, vairošanu), ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un Natura 2000 teritorijām, trokšņu un vibrācijas ietekmi, ietekmi uz ainavu, ietekme no mirgošanas un atstarošanās, ietekmi uz kultūras mantojumu u.c.

Pareiza vietas izvēle ir viens no svarīgākajiem veidiem, lai samazinātu vēja parku negatīvo ietekmi uz vidi. 2010.gadā Eiropas Komisija apstiprināja vadlīnijas vēja enerģētikas attīstībai saskaņā ar ES dabas aizsardzības likumdošanu, bet 2011.gadā SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pēc LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pasūtījuma izstrādāja „Vadlīnijas vēja elektrostaciju

ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai”, kas ņemamas vērā attīstot vēja enerģijas ieguvu Latvijā. Vadlīnijas ir paredzētas gan vides politikas veidotājiem un īstenotājiem, gan arī atsevišķu ar vēja enerģijas izmantošanu saistīto projektu attīstītājiem. Tās ietver ieteikumus nozīmīgāko ietekmju identificēšanai un ietekmes būtiskuma noteikšanai, veicot ietekmes sākotnējo izvērtējumu, kā arī rekomendācijas vēja elektrostaciju ietekmes uz cilvēku un vidi novērtēšanai, mērīšanai un modelēšanai Latvijā.

Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktās šādas prasības vēja elektrostaciju būvniecībai:

- vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu līdz 5 kW atļauts izvietot lauku, mežu, savrupmāju apbūves, ražošanas apbūves un tehniskās apbūves teritorijās, bet publiskās apbūves teritorijā pēc tehniskā projekta saskaņošanas pašvaldībā;
- vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu no 6 kW līdz 10 kW atļauts izvietot lauku, mežu, ražošanas apbūves un tehniskās apbūves teritorijās;
- vēja ģeneratorus ar maksimālo jaudu lielāku par 10 kW atļauts izvietot šajās teritorijās saskaņā ar detālplānojumu;
- minimālajam attālumam no vēja elektrostacijas vai sakaru masta līdz blakus zemes vienības robežām jābūt ne mazāk par 1,5 reizes no attiecīgās būves augstuma metros;
- ainavu saglabāšanai, Dobeles novada pašvaldība var izvirzīt prasību ainavu lokālo plānojumu vai detālplānojumu.

Biomases enerģija. Biomasa ir organiskas izcelsmes resurss, kura enerģija ķīmiskās pārveides rezultātā tiek pārvērsta siltuma, mehāniskajā un elektriskajā enerģijā. Biomasa tiek izmantota siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai koģenerācijas ciklā, tikai siltumenerģijas ražošanai un biodīzeļa ražošanai.

2012.gadā Dobeles novadā darbojās vairākas koģenerācijas stacijas, gan siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai, gan biogāzes ražotnes. Dobeles novada teritorijas plānojums atļauj arī jaunu koģenerācijas staciju būvniecību, izņemot Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktajās ainaviski vērtīgajās teritorijās.

Koģenerācija siltumenerģijas ražošanai ir uzskatāms par efektīvāku un videi draudzīgāku procesu salīdzinājumā ar enerģijas ražošanu atsevišķos procesos – katlu mājā un kondensācijas stacijā, savukārt biogāzes ražotņu darbība nereti saistās ar iespējamo vides piesārņojumu, lai arī to darbībai ir arī pozitīvie aspekti, piemēram, ūdens kvalitātes uzlabošanās, samazinoties slāpekļa un fosfora koncentrācijai, ja biogāzes ražotnēs izmanto lielo fermu atkritumus (putnu un dzīvnieku mēslus). Tajā pat laikā, intensīva enerģētisko augu kultūru audzēšana lielos apjomos var radīt minēto vielu slāpekļa un fosfora koncentrācijas palielināšanos ūdeņos. Jāatzīmē, ka Dobeles novads ir viena no pašvaldībām kas īpaši jutīga teritorija pret slāpekļa piesārņojumu. Lai mazinātu iespējamo ietekmi uz vidi, Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktas šādas prasības koģenerāciju izbūvei:

- koģenerācijas stacijas atļauts izvietot rūpniecības apbūves, tehniskās apbūves un lauku teritorijās;
- savrupmāju, mazstāvu un daudzstāvu apbūves teritorijās atļauts izvietot tikai dabas gāzes koģenerācijas stacijas ar maksimālo jaudu līdz 2 MW;
- biogāzes koģenerācijas stacijas nav atļauts izvietot Dobeles pilsētas un ciemu robežās;
- pirms koģenerācijas stacijas projektēšanas uzsākšanas dzīvojamās apbūves teritorijās, nepieciešams veikt būvniecības ieceres sabiedrisko apspriešanu.

Saules enerģijas galvenā priekšrocība ir tā, ka tā ir pieejama visur, tāpēc nav vajadzības tērēt kurināmo, kas piesārņo gaisu ar izplūdes gāzēm. Dobeles novada TIAN prasības nosaka, ka saules kolektoru un kondicionēšanas iekārtu izvietojums un tehniskais risinājums jāaskaņo ar Dobeles novada pašvaldību, bet saules bateriju paneļus un blokus atļauts izvietot zemes vienībās uz ēku un būvju jumtiem un fasādēm, saskaņojot to izvietojumu un tehniskos risinājumus ar Dobeles novada pašvaldību, savukārt uz ēkām, kas ir noteiktas kā kultūras pieminekļi un to aizsargjoslās, saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Dobeles novada pašvaldību.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Galvenie ar Dobeles novada teritorijas plānojuma saistītie vides aspekti ir dabas un vides kvalitātes saglabāšana, kā arī kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana iedzīvotājiem.

Dobeles novada teritorijas plānojums ir komplekss un visaptverošs dokuments, līdz ar to vērtējums par vides stāvokli tiek sniegts ar Dobeles novada teritorijas plānojumā izvirzītajiem teritorijas attīstības virzieniem un noteikumiem.

Dobeles novada teritorijas plānojumā ir noteiktas un Grafiskajā daļā detalizētas visas teritorijas ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kultūras pieminekļi un aizsargjoslas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti kopējie teritorijas izmantošanas noteikumi, atsevišķu teritoriju izmantošanas noteikumi, nosakot apbūves rādītājus un aprobežojumus, noteiktas aizsargjoslas un lokālplānojumu/detālplānojumu izstrādes prasības. Plānošanas dokuments izstrādāts, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli.

Izanalizējot Dobeles novada teritorijas plānojumu 1.redakciju, kā arī publiski pieejamo informāciju, kas raksturo vides stāvokli, iespējams identificēt šādas galvenās vides problēmas Dobeles novada teritorijā, kas iespējamās saistībā ar plānošanas dokumenta īstenošanu:

- Cilvēka saimnieciskās darbības radītā slodze uz vidi – gaisu, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, augsni un grunti, smakas un trokšņi;
- Dzeramā ūdens kvalitātes pasliktināšanas draudi teritorijās, kur nav centralizētās kanalizācijas sistēmas un notiek sadzīves notekūdeņu iesūcināšana gruntī; nepietiekams centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izmantotāju skaits; ūdensapgādes, kanalizācijas tīklu un attīrīšanas iekārtu tehniskais nolietojums;
- Jaunas neapbūvētas teritorijas attīstības iespējamie vides riski, nenodrošinot ar nepieciešamo infrastruktūru;
- Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, to draudi vides un cilvēku dzīves kvalitātei;
- Riska teritorijas un objekti;
- Dzīvojamās apbūves palielināšanās, kas var izmainīt ainavu un infrastruktūru;
- Antropogēnās slodzes ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un ainavu daudzveidību;
- Meža un laukaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve;
- Plānotās saimnieciskās darbības (derīgo izrakteņu ieguve, vēja elektrostaciju būvniecība, ražošanas attīstība).

Spēkā esošais normatīvo aktu regulējums un teritorijas plānojuma noteikumu ievērošana ir galvenais priekšnoteikums, lai novērstu minētās vides problēmas. Dobeles novada teritorijas plānojumā tiek paredzēta virkne pasākumu šo ietekmju mazināšanai vai novēršanai, tādēļ, īstenojot plānošanas dokumentu, jāpievērš uzmanība tām plānotajām darbībām, kas var ietekmēt vides kvalitāti novadā. Liela nozīme ir arī izglītojošiem pasākumiem un komunikēšanai gan ar iedzīvotājiem, gan vides speciālistu un institūciju pārstāvjiem.

Pirms plānoto aktivitāšu īstenošanas nepieciešams veikt darbības saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējuma” (1998) prasībām, kuru ietvaros tiek vērtētas konkrētas plānotās darbības, paredzot gan risinājumus, gan pasākumus, lai mazinātu vai novērstu iespējamās vides problēmas. Ietekmes uz vidi novērtējums veicams pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi nosaka 25.01.2011. MK noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

Likums „Par vides aizsardzību” (apstiprināts 06.08.1991.) nosaka pašvaldību atbildību par vides aizsardzību un dabas resursu izmantošanu. Bez normatīvajiem aktiem, kas tieši reglamentē principus, mērķus un uzdevumus, ir arī starptautiskie un Latvijas stratēģiskie dokumenti, kuru ieteiktās pamatnostādnes un principi ir būtiski katras teritorijas vides un dabas aizsardzībā.

6.1. Starptautiskie un nacionālie ilgtspējīgas attīstības mērķi

1992.gada Riodežaneiro Pasaules vides un attīstības konferences *Deklarācija par vidi un attīstību un Ilgtspējīgas attīstības rīcības programma 21.gadsimtam* jeb *Agenda 21* uzsver, ka ilgtspējīgas attīstības centrā ir cilvēks. Tajā teikts, ka tiesības attīstīties jāīsteno, nodrošinot esošo un nākamo paaudžu attīstības un vides vajadzības.

Ilgtspējīgas attīstības jēdziens definēts *ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā „Mūsu kopējā nākotne”* (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu, 1987). Ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”.

Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomiskā un sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā, ka ekonomiskā augšupeja nedrīkst degradēt vidi un vienlaikus tiek nodrošināta augsta dzīves kvalitāte.

Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2001, atjaunota 2006) noteikti četri galvenie mērķi – vides aizsardzība, sociālā vienlīdzība un kohēzija, ekonomiskais uzplaukums un starptautiskā atbildība. Vides aizsardzības mērķis ir saglabāt zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam jeb *Latvija2030* (apstiprināta 10.06.2010.) viena no prioritātēm ir „Daba kā nākotnes kapitāls”, kuras galvenais attīstības virziens un ilgtermiņa mērķis ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, inovatīva ekosistēmu un pakalpojumu un atjaunojamo energoresursu izmantošana. Lai nodrošinātu Latvija2030 noteikto attīstības prioritāšu un rīcības virzienu īstenošanu vidējā termiņā, paredzēts uzsākt Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam izstrādi, definējot nozaru politiku un teritoriju attīstības prioritāšu un rīcības virzienu kopumu un to finansēšanas avotus.

6.2. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības Direktīvās (turpmāk tekstā – Direktīva). Šajā sadaļā apskatītas galvenās vides jomā esošās Direktīvas, kas attiecas uz Dobeles novada teritorijas plānojumu.

Konvencijas par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību – Bernes konvencijas (1979) mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.

ES direktīvas 92/43/EEK (1992) *par dabisko biotopu savvaļas faunas un floras aizsardzību* (*Biotopu direktīva*) mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskos biotopus un savvaļas faunu un floru Eiropas Savienības esošo dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai ir izveidots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls Natura 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. Natura 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot EK Direktīvu 79/209/EEK par savvaļas putnu aizsardzību.

EK direktīva 79/409/EEK (1979) *par savvaļas putnu aizsardzību* (*Putnu direktīva*) mērķis ir visu ES dalībvalstu teritoriju apdzīvojošo savvaļas putnu sugu ilgtermiņa aizsardzība un saglabāšana.

Konvencijas par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencijas (1992) mērķis ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšanā. Lai ieviestu konvenciju Latvijā, tās prasības ir iestrādātas dažādu līmeņu vides un dabas aizsardzības politikas dokumentos, kā arī normatīvajos aktos.

Latvijā šo konvenciju un Direktīvu izpildi nodrošina likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993) un likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (2000). Dokumenti, kas reglamentē dabas vērtību aizsargāšanu un izmantošanu īpaši aizsargājamās teritorijās, ir dabas aizsardzības plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Eiropas Ainavu konvencijā (2000) uzsvērts, ka Eiropas Padomes mērķis ir panākt lielāku vienotību starp tās dalībvalstīm, lai aizsargātu un īstenotu ideālus un principus, kas ir to kopīgais mantojums, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību, sociālo vajadzību, saimniecisko darbību un vides savstarpēju līdzsvaru un harmoniju. Tajā pašā laikā apzinoties, ka ainavām ir nozīmīga sabiedriskā loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, ka tās ir saimnieciskajai darbībai labvēlīgs resurss un ka to aizsardzība, apsaimniekošana un plānošana var radīt jaunas darba vietas. Konvencijā norādīts, ka ainavas ir svarīga cilvēku dzīves kvalitātes daļa jebkurā vietā: pilsētās un laukos, gan noplicinātos, gan labas kvalitātes apgabalos, gan arī apgabalos, kas atzīti par izcili skaistiem, un tādos apgabalos, kas tiek izmantoti ikdienā. Savukārt pārmaiņas arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, kā arī pārmaiņas pasaules ekonomikā vispārīgākā līmenī daudzos gadījumos paātrina ainavu pārveidošanos. Tiek apstiprināts, ka Eiropas ainavu kvalitāte un daudzveidība ir kopīgs resurss un ka ir jāsadarbojas, lai tās aizsargātu un apsaimniekotu, kā arī veiktu plānošanu, uzskatot, ka ainavas ir galvenais indivīdu un sabiedrības labklājības elements un ka to aizsardzība, apsaimniekošana un plānošana ikvienam piešķir tiesības un atbildību.

Konvencijā par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencijā (1972) ar „dabas mantojumu” tiek saprasts:

- Dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- Ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- Ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Konvencija nosaka, ka katras dalībvalsts pienākums ir nodrošināt tās teritorijā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

EK direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka pasākumus ūdens politikas jomā (*Ūdens struktūrdirektīva*). Tās mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Latvijā šīs Direktīvas izpildi nodrošina „Ūdens apsaimniekošanas likums” (2002). Dobeles novads ietilpst Lielupes upju baseinu apgabalā.

ES direktīva 91/271/EEK (1991) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu. Direktīvas mērķis ir harmonizēt komunālo notekūdeņu attīrīšanas pasākumus visā Eiropas Savienībā. Attiecībā uz komunālo notekūdeņu attīrīšanu, visa Latvijas teritorija ir atzīta kā īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai. Latvijā šīs Direktīvas izpildi nodrošina 22.01.2002. MK noteikumi Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”. Pamatojoties uz šo noteikumu 47.punktu un likuma „Par piesārņojumu” 17.pantu, Vides ministrija ir izstrādājusi Rīcības programmu komunālo notekūdeņu novadīšanas radītā piesārņojuma samazināšanai (31.03.2004. MK rīkojums Nr.181 „Par Rīcības programmu komunālo notekūdeņu un bīstamo vielu radītā virszemes ūdeņu piesārņojuma samazināšanai”). Rīcības programma nosaka termiņus kanalizācijas sistēmu un attīrīšanas iekārtu ierīkošanai, kā arī finansēšanas un līdzekļu piesaistes plānu.

Eiropas Padomes direktīva 75/442/EEK (1975) par atkritumiem un Eiropas Padomes direktīva 91/689/EEC (1991) par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā abas Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003.–2012.gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus, slēgt un rekultivēt esošās, normatīvajiem aktiem neatbilstošās, izgāztuves. Dobeles novads iekļaujas Liepājas reģiona atkritumu apsaimniekošanas teritorijā, kur izveidota vienota atkritumu apsaimniekošanas sistēma un apglabāšanas poligons.

Apsaimniekošanas plāna mērķis ir veicināt atkritumu rašanās novēršanu, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzumu samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Dobeles novada bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves ir slēgtas un rekultivētas. Saskaņā ar Zemgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu, Dobeles novada sadzīves atkritumi noglabājami poligonā „Brakšķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā. Diemžēl ne visas Direktīvās noteiktās prioritātes atkritumu apsaimniekošanā tiek ievērotas, jo pilnībā nav atrisināti jautājumi par atkritumu rašanās novēršanu un atkritumu atkārtotu izmantošanu, kuru īstenošana būtu jāparedz primāri.

Konvencija Par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos (1979). Šīs konvencijas mērķis ir aizsargāt cilvēku un viņa apkārtējo vidi no gaisa piesārņošanas un censties ierobežot un, ciktāl tas iespējams, pakāpeniski samazināt un novērst gaisa piesārņošanu, arī robežšķērsojošo piesārņošanu lielos attālumos. Dobeles novadam jāparedz pasākumi NO₂, emisiju samazināšanai (samazinot transporta plūsmu, ierobežojot radīto atkritumu apjomu, veicinot atkritumu šķirošanu, kompostēšanu un uzlabojot noglabāšanu).

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām (likums Saeimā pieņemts 23.02.1995.) un šīs konvencijas Kioto protokols. Konvencijas mērķis ir sasniegt siltumnīcas efekta gāzu koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnu iejaukšanos klimata sistēmā. Tajā izvirzītie uzdevumi: uzlabot energoefektivitāti, uzlabot enerģijas ieguves efektivitāti, pasažieru automašīnu ierobežošana pilsētās, videi draudzīgas transporta sistēmas izveide, atkritumu poligonos noglabājamo atkritumu samazināšana. Klimata izmaiņu samazināšanai Dobeles novadam ir jāveicina ilgtspējīga transporta attīstība visā teritorijā, atkritumu plūsmas samazināšanās, atkritumu dalīšana un otrreizēja pārstrāde, kā arī jāuzlabo siltumapgādes un apkures sistēmas, jānovērš enerģijas zudumi, jāuzlabo dzīvojamo ēku energoefektivitāte.

Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanu/zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešanās, jo īpaši Āfrikā” (1994). Šīs Konvencijas mērķis ir cīnīties pret pārtuksnešošanu un samazināt sausuma efektus valstīs, kuras sastopas ar nopietnām sausuma un/vai pārtuksnešanās izraisītajām problēmām. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm nozīmē cīņu pret auglīgas augsnes iznīkošanu, nosakot tās izmantošanu citiem mērķiem, tādiem kā lauksaimniecība vai vides aizsardzība, kā arī novēršot augsnes auglības zudumu vai pat tās degradāciju. Šī konvencija tiek attiecināta arī uz zemes degradāciju (degradētajām teritorijām), kas, kaut arī nav jārekultivē saskaņā ar prasībām pret piesārņotajām vietām, pamatojoties uz *Parīzes konvenciju*, būtu renaturalizējamas. Lai novērstu šos faktorus, Dobeles novada teritorijas plānojumā, apbūve prioritāri būtu jāparedz jau degradētās teritorijās.

6.3. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzības jomā.

Likuma „*Vides aizsardzības likums*” (2006) mērķis ir nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Tas nosaka, ka pieņemot lēmumus, kas var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jābalstās uz šādiem vides aizsardzības principiem:

- 1) *Princips „piesārņotājs maksā”* – persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) *Piesardzības princips* – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja

aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;

- 3) *Novēršanas princips* – persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) *Izvērtēšanas princips* – jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Nacionālā attīstības plāna 2007.–2013.gadam (apstiprināts ar 04.07.2006. MK noteikumiem Nr.564 „Noteikumi par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.–2013.gadam”) viena no prioritātēm ir cilvēka dzīves kvalitātes paaugstināšana. Daudzveidīga un kvalitatīva dabas vide ir vērtība, kas jārespektē veicinot valsts ilgtspējīgu attīstību kopumā. Nacionālajā attīstības plānā ir definēts, ka, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un nodrošinātu aizsargājamo sugu un biotopu labvēlīgu aizsardzības statusu, īpaši svarīgi ir sabalansēt iespējamās saimnieciskās darbības un teritoriju apsaimniekošanu ar dabas aizsardzības prasībām.

Lai sasniegtu augstāk norādītos mērķus, ir noteikti šādi risināmie uzdevumi:

- Veicināt bioloģiskās daudzveidības un aizsargājamo teritoriju saglabāšanu un saprātīgu izmantošanu;
- Veicināt aizsargājamo dabas teritoriju iesaisti ekonomiskajā apritē, nosakot atšķirīgas saimnieciskās darbības liegumu zonās un sniedzot to izveides sociālekonomisko pamatojumu, piesaistot finansējumu apsaimniekošanai;
- Veicināt sabiedrības līdzdalību vides aizsardzībā un saglabāšanā, iedzīvotājus savlaicīgi un patiesi informējot par vides kvalitāti un dabas resursiem;
- Sekmēt izglītības par vidi attīstību, kā arī veicināt izglītību ilgtspējīgai attīstībai un paaugstināt vides apziņu iedzīvotāju vidū;
- Atbalstīt dabas vides ilgtspējīgu izmantošanu iedzīvotāju atpūtai un sekmēt ekotūrismu;
- Veicināt dabas, tai skaitā klimata pārmaiņu un rūpniecisko risku izvērtēšanu, mazināšanu un monitoringu;
- Sekmēt degradēti (t.sk. piesārņoto) teritoriju sanāciju un revitalizāciju;
- Sekmēt iedzīvotāju informētību par ūdens, energoresursu taupīgu izmantošanu un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.

Vides politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar 31.07.2009. MK rīkojumu Nr.517 „Par Vides politikas pamatnostādņēm 2009.–2015.gadam”) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā atspoguļota esošā situācija, formulēti vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un politikas rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Vides politikas virsmērķis ir veidot pamatu vides kvalitātes saglabāšanai un atjaunošanai, kā arī dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai, vienlaikus ierobežojot kaitīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību.

Būtiskākās identificētās un risināmās problēmas pamatnostādņēs ietverto jautājumu blokos ir šādas:

- Tiek pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi Latvijas lielākajās pilsētās, un lielākais gaisa piesārņojuma īpatsvars nāk no transporta emisijām;
- Palielinās iekšējo ūdeņu eutrofikācija, īpaši Rīgas līča dienvidu daļā, novērojama arī lauksaimniecības ietekme uz ūdens kvalitāti;
- Ekonomiskās krīzes apstākļos problēmu rada otrreizējo izejvielu izmantošana, ņemot vērā būtisko cenu un pieprasījuma kritumu, problemātiska ir atkritumu pārstrādes mērķu sasniegšana;
- Citu nozaru plānošanas dokumentos nepietiekami atspoguļoti dažādi vides faktori - gaisa kvalitāte un troksnis, plānojot transporta plūsmas, ģeoloģiskie riski, plūdu riski, rūpniecisko avāriju risku novēršanas pasākumi;
- Sabiedrības izpratnes trūkums par saimnieciskās darbības veida un paņēmieni saistību ar dabas vērtību ilglaičīgu pastāvēšanu;

- Trūkst ilgtermiņa sistemātisku zinātnisko pētījumu par iespējamo klimata pārmaiņu ietekmi uz Latvijas vidi, klimata pārmaiņu radītiem riskiem, klimata ietekmes samazināšanas pasākumu ietekmi uz tautsaimniecību, kā arī nav izstrādāti ekonomiskie un sociālie piemērošanās pasākumi un programma to īstenošanai;
- Dažādu datubāzu savietojamības problēmas un nepilnības esošajos reģistros;
- Finansējuma trūkums normatīvajos aktos noteikto prasību izpildes kontrolei.

Starp pamatnostādnes definētajiem problēmjautājumiem ietilpst arī no Eiropas Savienības tiesību aktiem izrietošās prasības, kuru ieviešanai piešķirtais finansējums ir nepietiekams.

Piedāvātie risinājumi:

- Veikt plānveida sabiedrības izglītošanu, informēšanu un veicināt sabiedrības līdzdalību vides aizsardzības pasākumu plānošanā un ieviešanā;
- Veicināt valsts institūciju un privāto uzņēmēju sadarbību;
- Vides aizsardzības institūciju rīcībspējas paaugstināšana;
- Veicināt vides jautājumu integrēšanu un aktualizēšanu citu nozaru politikās;
- Samazināt visu tautsaimniecības sektoru energointensitāti, izstrādājot un ieviešot tādas ekonomiskos politikas instrumentus, kas veicinātu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, tai skaitā pārstrukturējot kopējo nodokļu slogu, t.i., realizējot zaļo nodokļu reformu.

Zemes politikas pamatnostādnes 2008.–2014.gadam ir apstiprinātas ar 13.10.2008. MK rīkojumu Nr.613. Pamatnostādnes no zemes kā resursa viedokļa, tiek apskatītas ne tikai zemes kā ražošanas līdzekļa funkcijas, kas sevī ietver zemes izmantošanu un aizsardzību, bet arī zeme kā vieta (telpa) attīstībai, ietverot tās izmantošanu un attīstības plānošanu, apbūvi un ainavas veidošanu. Rīcības politika ir vērsta uz to, lai kā vērtību saglabātu Latvijai raksturīgo mozaīkveida kultūrainavu. Neizmantotajās lauksaimniecībā izmantojamo zemju platībās, kas ir piemērotas lauksaimnieciskai ražošanai, panāktu zemes īpašnieku pienākumu izpildi zemju izmantošanā, veiktu labas saimniekošanas prakses popularizēšanu zemes īpašnieku un lietotāju vidū. Nodrošinātu zemes aizsardzību, nepieļaujot jaunu degradēto teritoriju rašanos, veicinātu esošo teritoriju revitalizāciju. Izveidotu ilgspējīgu apdzīvojuma struktūru, kas veicinātu policentrisku attīstību un sadarbību. Nepieļautu jaunu ciemu veidošanos, bez atbilstoša infrastruktūras un pakalpojumu nodrošinājuma. Esošās apdzīvotās vietās veicinātu dzīves vides kvalitātes uzlabošanos.

Ņemot vērā, ka Latvijai raksturīga liela sugu un dabisko biotopu daudzveidība, jāņem vērā *Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā* (2000) noteiktie bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas politikas mērķi:

- Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- Saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- Saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to izmantošanu;
- Pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- Nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgspējīgu attīstību.

Vides monitoringa programma (apstiprināta 24.01.2006. ar Vides ministra rīkojumu Nr.29) nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa. Vides monitoringa programmas izpildi koordinē VA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVGMC).

Vides monitoringa programma sastāv no šādām apakšnodalām:

- Gaisa monitorings;
- Ūdeņu monitorings;
- Augsnes un zemes virsmas apauguma monitorings;
- Bioloģiskās daudzveidības monitorings.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2006.–2012.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 29.12.2005. rīkojumu Nr.860 „Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2006.–2012.gadam”) mērķi:

- Novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzuma samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus;
- Resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Papildus atzīmējams, ka Dobeles novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādes laikā, norit darbs pie Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.–2020.gadam izstrādes. Saskaņā ar izstrādāto plāna projektu, tā mērķi ir:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Jaunajā plāna projektā secināts, ka iepriekšējā periodā reģionālie atkritumu apsaimniekošanas plānu mērķi kopumā sasniegti – atkritumu apglabāšanas infrastruktūra un sistēma atkritumu apsaimniekošanas reģionos ir izveidoti, poligonu izveide pabeigta un izgāztuves slēgtas. Tāpat norādīts, ka atkritumu pārstrādes iekārtu izveide un tālāka attīstība nav risināma atkritumu apsaimniekošanas reģionu griezumā, tādējādi nākamajam plānošanas periodam (no 2014. līdz 2020.gadam) katram atkritumu apsaimniekošanas reģionam nav nepieciešams savs atkritumu apsaimniekošanas plāns, kuru apstiprina Ministru Kabinets. Normatīvajos aktos jāparedz iespēja, ka šos plānus izstrādā attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības, savstarpēji sadarbojoties, ja tās uzskata to par nepieciešamu. Bez tam, jau pašreiz normatīvajos aktos ir paredzēta iespēja katrai pašvaldībai izstrādāt savu atkritumu apsaimniekošanas plānu, ja tas ir nepieciešams.²²

Vērtējot Dobeles novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka to izstrāde un tajos paredzētās rīcības kopumā atbilst ilgtspējīgas attīstības pamatnosacījumiem, mūsu valstij saistošiem starptautiskajiem, kā arī nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

²² <http://www.varam.gov.lv/lat/aktual/aktuali/?doc=16104>

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Plānošanas dokumenta risinājumi un to ietekme

Dobeles novada teritorijas plānojums un tajā iekļautie risinājumi ir balstīti uz Dobeles novada ilgtermiņa attīstības stratēģiju (teritorijas plānojuma sagatavošanas laikā tiek izstrādāta), kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes telpiskās attīstības perspektīva. Telpiskās attīstības perspektīva ir pamats, nosakot Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros plānoto (atļauto) izmantošanu un izvirzot prasības TIAN.

Izvērtējot spēkā esošos Dobeles novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumus, Dobeles novada teritorijas plānojumā ir noteikts vienots teritorijas funkcionālais zonējums (atzīmējams, ka spēkā esošajos plānošanas dokumentu Grafiskajās daļās un TIAN teritorijas izmantošanas veidi atsevišķos gadījumos arī definēti atšķirīgi) un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasības.

Termins „funkcionālais zonējums” ir definēts likumā „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011), skaidrojot, ka funkcionālais zonējums ir „teritorijas iedalījums zonās, kurām ir atšķirīgas prasības atļautajai teritorijas izmantošanai un apbūvei”. Idejiski, funkcionālais zonējums ir „plānotā (atļautā) izmantošana”, kas tiek lietota pašreizējā praksē un nostiprināta ar 06.10.2009. MK noteikumiem Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (spēkā līdz 19.10.2012.).

Jāatzīmē, ka plānošanas dokumentā ir samazināts funkcionālo zonu skaits, savukārt, ievērojot pēctecības principu, saglabātas tās apbūves prasības, kas ir būtiskas un aktuālas arī šobrīd. Vienots funkcionālais zonējums nodrošinās vienotus un vienlīdzīgus noteikumus teritorijas izmantošanai un apbūvei, kas sniegs iespēju jebkuram zemes īpašniekam, uzņēmumam vai investoram iespēju izvērtēt konkrētā īpašuma attīstības iespējas u.tml.

Funkcionālā zonējuma izstrādē ievērota Zemgales plānošanas reģiona 2009.gadā izstrādātā metodika „Metodiskie norādījumi teritorijas attīstības plānošanai Zemgales plānošanas reģionā” (ar grozījumiem 2010.gadā).

Kopumā Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs noteiktas 12 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, tādējādi norādot vietas ar īpašiem noteikumiem.

Dobeles novada teritorijas plānojumā noteiktas šādas funkcionālās zonas, iedalot tās divās galvenajās grupās: (1) Teritorijās, kur apbūve nav galvenais to izmantošanas veids un (2) Apbūves teritorijās.

Teritorijas, kur apbūve nav galvenais to izmantošanas veids

- **Ūdeņi** ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes un ūdensteces, kā arī būves, kas saistītas ar ūdens baseina izmantošanu, kur atļauta ūdens uzkrāšana, novadīšana, zveja un zivsaimniecība, sporta nodarbības, rekreācija un atpūta. TIAN nosaka, ka ūdeņu teritorijas var izmantot atbilstoši tās īpatnībām un ar tās ekspluatāciju saistītām būvēm, publisko ūdenstilpju un ūdensteču apkārtnē jābūt sabiedriski pieejamai vismaz tauvas platumā, savukārt krasta līniju drīkst izmantot tikai krasta līniju nostiprināšanai, lai novērstu to tālāko eroziju, bet žogus atļauts ierīkot pa tauvas joslas robežu. Dīķu ierīkošanai noteiktas atsevišķas prasības. Dobeles novada īpašumā esošo ūdenstilpju apsaimniekošanas noteikumus izstrādā pašvaldība.
- **Dabas un apstādījumu teritorijā** ietvertas gan publiskās, gan privātās dabas un apstādījumu teritorijas, kurām ir kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska nozīme (parki, pludmales, parki, skvēri, kapsētas u.tml.), kā papildizmantošanu paredzot kultūras, sporta un tūrisma ēku un būvju apbūvi. TIAN nosaka, ka pirms rekreācijas un tūrisma objektu izveides jāizvērtē potenciālie vidi ietekmējošie faktori.

Grafiskajā daļā ar indeksu DA-1 norādītas Dobeles novada **kapsētu teritorijas**, kuru apsaimniekošanas nosacījumus un apbedījumu procedūru nosaka Dobeles novada pašvaldības 26.08.2010. saistošie noteikumi Nr.25 „Dobeles novada pašvaldības kapsētu uzturēšanas noteikumi”. Dzīvnieku kapsētas novadā pašlaik nav un netiek plānota.

Visām novada teritorijā esošajām kapsētām tiek noteikta 300 m sanitārā aizsargjosla, savukārt netiek noteikta un attēlota vēsturiskajām kapsētām, kurās apbedījumi veikti pirms vairāk nekā 25 gadiem. Dobeles novada teritoriju skar arī 3 blakus esošo pašvaldību kapsētu aizsargjoslas.

Dobeles novada teritorijas plānojums neparedz jaunu kapsētu izveidi, bet ir plānota 4 kapsētu (Bikstu, Vērpju, Bērzes un Virkus kapsēta) paplašināšana.

Izstrādātais plānošanas dokuments nosaka, ka pirms kapsētu paplašināšanas jāizstrādā projekts un jāveic teritorijas inženierģeoloģiskā izpēte, bet, lai samazinātu iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēka veselību, jaunas apbūves plānošana nav vēlama tuvāk par 100 m no kapsētu teritorijas robežas. Tomēr, ja tiek plānota jauna dzīvojamā apbūve, tā iespējama tikai pie nosacījuma, ja tiek nodrošināta centralizēta ūdensapgāde.

Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā minēto darbību sarakstā nav noteikta kapsētu paplašināšana, kurai jāveic sākotnējais izvērtējums.

- **Lauku zemes** nozīmē zemes vienību, kur galvenais zemes izmantošanas veids ir lauksaimnieciska darbība un viensēta, bet atļautā izmantošana, ir arī publiskā apbūve, rūpniecības, t.sk. derīgo izrakteņu ieguve, un tehniskā apbūve. Šīs teritorijas aizņem lielu daļu novada teritorijas ārpus ciemu un apdzīvotu vietu teritorijām. Atzīmējams, ka rūpnieciskās apbūves teritorijās nav atļauta smagās rūpniecības uzņēmumu apbūve. TIAN noteiktas prasības meliorēto sistēmu izmantošanai, aizliedzot meliorētās lauksaimniecības zemēs veikt darbības, kas varētu izjaukt meliorācijas sistēmu.
- **Mežu teritorijas** ir teritorijas, kurās atrodas mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie un tam piegulošie pārplūstošie klajumi, purvi un lauces, kurus izmanto atbilstoši mežu apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Galvenā izmantošana mežu teritorijās saistīta ar to saimniecisko funkciju īstenošanu, kā arī vienlaicīgi nodrošinot mežu bioloģisko daudzveidību saglabāšanu, mežu sociālās un ekoloģiskās funkcijas sekmēšanu. Nolūki, kādos atļauts izmantot, uzturēt un pārvaldīt mežu teritorijas ir mežsaimnieciska izmantošana un labiekārtota publiskā ārtelpa. Kā papildizmantošana atļauta derīgo izrakteņu ieguve, viensētu apbūve, tirdzniecība un/vai pakalpojumu objektu, tūrisma un atpūtas iestāžu, kā arī sporta ēku un būvju apbūve.

Apbūves teritorijas

- **Savrupmāju apbūves teritorija** ir teritorija, kur galvenā izmantošana ir savrupmāju, dvīņu un rinda māju, vasarnīcu un dārza māju apbūve. Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs ar indeksu DzS-1, kas ir esošās mazdārziņu teritorijas Auru, Dobeles un Krimūnu pagastos. Jaunajās savrupmāju apbūves teritorijās, pirms būvniecības uzsākšanas, jāizstrādā detālpilānojums vai zemes ierīcības projekts, un veicot šajās teritorijās kompleksu teritorijas inženiertehnisko sagatavošanu.
- **Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija** ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļa, zemes gabali un vienības, kur galvenā izmantošana ir līdz 3 stāvu daudzdzīvokļu nami un rindu mājas, bet palīgizmantošana – citas šajās teritorijā atļautās izmantošanas.
- **Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās** galvenā izmantošana ir 3 līdz 5 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un rindu mājas. Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ar indeksu DzD-1 attēlota teritorija, kur tiek plānota 7 stāvu dzīvojamā apbūve. Citās teritorijās jauna daudzstāvu dzīvojamā apbūve nav plānota.
- **Publiskās apbūves teritorijā** ietilpst gan sabiedriskas nozīmes, gan arī komercapbūves teritorijas, kas lielākoties noteiktas Dobeles pilsētā un ciemu centros. TIAN neaizliedz veikt šajās teritorijās rūpniecisko darbību, ja tā klasificējama kā videi nekaitīga, nerada apkārtējās vides piesārņojumu, paaugstinātu trokšņu līmeni un vizuāli iekļaujas apkārtējā vidē.
- **Jauktas centra apbūves teritorija** ir teritorija, kur primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir blīva, jaukta apbūve ar daudzveidīgām funkcijām, ietverot gan publiskās apbūves, gan dzīvojamās apbūves funkcijas. Funkcionālais zonējums noteikts Dobeles pilsētas centrā, kur paredzēta daudzveidīga izmantošana un ietver dažāda veida funkcijas – dzīvojamo apbūvi, publiskās iestādes un dažāda veida pakalpojumus un objektus.
- **Rūpnieciskās apbūves teritorija** ir teritorija, kurā paredzēts izvietot vieglās vai smagās rūpniecības un to noliktavu objektus, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumus, transporta un tehniskās infrastruktūras objektus, energoapgādes uzņēmumus, kā arī citus uzņēmumus vai iestādes. TIAN nosaka, ka jaunu objektu projektēšanas gaitā jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju pasargāšanai no kaitīgiem

faktoriem, trokšņiem, smakām, kā arī pasākumi vides atveseļošanai, kā arī, lai šo teritoriju lietotāji būtu pasargāti no visa veida kaitīgiem faktoriem.

- **Tehniskās apbūves teritorijas** paredzētas inženiertehniskās apgādes būvju un komunikāciju izvietošanai. Kā viena no izmantošanām ir atļauta rūpnieciskā apbūve atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvei. Pirms jaunu tehniskās apbūves īstenošanas, jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai no kaitīgiem faktoriem, trokšņiem un smakām, tāpat jaunveidojamā objekta vizuālajam veidolam jāiekļaujas apkārtējā vidē, tādējādi neietekmējot apkārtējās teritorijas ainaviskās vērtības. Vides piesārņojuma novēršanai, TIAN noteikts aizliegums virszemes, lietus un gruntsūdeņu novadīšanai sadzīves kanalizācijas tīklā.
- **Transporta infrastruktūras teritorijas** veido ceļu, ielu, dzelzceļu un laukumu teritorijas, kuras paredzētas autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksmei, kā arī inženierkomunikāciju objekti. Dobeles novada teritorijas plānojumā jaunu valsts galveno un reģionālo autoceļu būvniecība Dobeles novadā turpmākajos 12 gados netiek plānota.

7.2. Tiešās un netiešās ietekmes

Izvērtējot Dobeles novada teritorijas plānošanu, iespējams konstatēt pašvaldības teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanas nosacījumu tiešo un netiešo, paredzēto darbību un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi, kā arī ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, kultūrvēsturisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, kā arī minēto jomu mijiedarbību.

Tiešās ietekmes ir izmaiņas vidē, kuras paredzētas darbības realizācijas rezultātā, nepastarpināti iedarbojas uz vidi, tās var būt pozitīvas vai arī negatīvas (piemēram, piesārņojums, novadot vidē emisijas, zemju apbūve un transformācija).

- 1) Dobeles novada teritorijas plānojums paredz izmaiņas novada apdzīvojuma attīstībā. Dobeles novada apdzīvojuma struktūru veido Dobeles pilsēta un 21 blīvi apdzīvota vieta, kurai noteikts ciema statuss un noteiktas precīzas tā robežas. Apdzīvojuma struktūras pamatā ir blīvas apbūves koncentrēšana Dobeles pilsētā un ciemos, samazinot vai nepaplašinot to robežas, lauku viensētu apbūves raksturs – pārējā teritorijā. Līdz ar to tiek plānota kopēja teritorijas sakārtošana un sakopšana arī no vides viedokļa.
- 2) Teritoriju apbūves blīvumu dažādošana atsevišķās Dobeles novada teritorijās pozitīvi ietekmēs lauku un mežu ainavu, kā arī mazinās blīvākas apbūves ietekmi uz vidi.
- 3) Ilgtermiņā nesamazinoties iedzīvotāju skaitam un pieaugot saimnieciskajai aktivitātei, pieaug arī notekūdeņu apjoms un tā radītā slodze uz vidi. Svarīgi pēc iespējas vairāk nodrošināt patērētāju ar pieslēgumu centralizētai notekūdeņu savākšanas sistēmai un attīrīšanas iekārtām. Dobeles novadā tiek izstrādāti un veikti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti, kā rezultātā tiek atjaunotas kanalizācijas, ūdensvadu sistēmas un plānoti jauni pieslēgumi. Īpaši nozīmīga ir vides aizsardzības prasībām atbilstošu centralizēto un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecība. Kopumā komunālās saimniecības sakārtošana radīs pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti – ūdenssaimniecības sakārtošana mazinās ūdens ieguves apjomus, zudumus ūdensapgādes tīklos, normatīviem neatbilstoši attīrītu notekūdeņu ietekmi uz gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem.
- 4) Plānojums atļauj lauksaimniecības zemju apmežošanu, izņemot nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes, ainaviski vērtīgās teritorijas, kā arī teritorijas ap kultūrvēsturiskiem pieminekļiem, ja tiek aizsegti nozīmīgi skatu punkti un būtiski mainīts kultūrainavas raksturs. Kopumā jāatzīmē, ka Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzētajām apmežošanas darbībām nav būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi, tas nemazinās bioloģisko daudzveidību un neietekmēs Natura 2000 teritorijas.
- 5) Dobeles novada teritorijas plānojums ļauj veikt meža zemju transformāciju pašvaldībā. Plānošanas dokuments nosaka, ka mežu izmantošanas un apsaimniekošanas tiesiskais pamats ir likums „Meža likums” un ar to saistītie MK noteikumi. Mežsaimniecībai ir tieša ietekme uz ainavu, atkarībā no pielietotajām metodēm šī ietekme var būt pozitīva vai negatīva. Novadā jāveicina tādu meža apsaimniekošanas metožu un principu pielietošana, kas palielina bioloģisko daudzveidību mežos.

- 6) Gan sadzīves, gan rūpniecisko atkritumu daudzuma palielināšanās negatīvi ietekmē vidi, tad, ja tie tiek apsaimniekoti nepareizi. Veicinot šķirotu atkritumu sistēmas attīstību Dobeles novada atkritumu saimniecībā, kā arī modernizējot atkritumu savākšanu un pārstrādi, iespējams mazināt šo ietekmi.
- 7) Tūrisma attīstība un tūrisma plūsmas pieaugums var tieši ietekmēt vides stāvokli novada teritorijā, ja nepastāv attiecīgā infrastruktūra, tajā pat laikā sekmēs sociālekonomisko attīstību. Tūristu skaita pieaugums palielina slodzi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem u.c. tūrisma apskates un dabas objektiem, līdz ar to jākontrolē tūristu plūsma šajās teritorijās un jāattīsta atbilstoša infrastruktūra un jānodrošina dabas aizsardzību nodrošinot labiekārtojums. Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstībai, to pareizi plānojot un īstenojot, kopumā paredzama pozitīva ietekme uz vidi. Dobeles novadam ir liela daļa priekšnoteikumi tūrisma nozares attīstībai, tomēr joprojām tūrismu ierobežojošs faktors ir sliktā autoceļu kvalitāte.
- 8) Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu un individuālo teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumu esamība sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Tomēr īpaša uzmanība jāpievērš un pastiprināti jākontrolē tās teritorijas, kas robežojas ar īpaši aizsargājamām teritorijām. Detalizēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību vērtējama pirms konkrētu darbību uzsākšanas.
- 9) Pamesto un degradēto teritoriju izmantošana, sniedzot ieguldījumu vides kvalitātes uzlabošanā (teritorijas sakopšana un ainavas uzlabošanās).
- 10) Derīgo izrakteņu ieguve ir tā darbība, kas noteikti ietekmē vidi, gan hidroloģisko režīmu, gan tiek zaudētas dabas vērtības, tā jebkurā gadījumā saistīta arī ar ainavas izmaiņām. Tāpēc par to tiešo ietekmi uz vidi jāvērtē katras derīgo izrakteņu atradnes projekta izstrādes laikā atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.
- 11) Ražošanas objekti un teritorijas (rūpnieciskās ražošanas un lauksaimnieciskās ražošanas būves un teritorijas) ir tās teritorijas, kuras, atkarībā no uzņēmējdarbības veida, var radīt jaunu piesārņojuma slodzi, t.i., notekūdeņu novadīšanu, jaunu atkritumu rašanos, ietekmi uz atmosfēras gaisa kvalitāti, paaugstinātu trokšņa līmeni un smakas. Tomēr, ja ražošanas objektu izbūvei ir veikta detalizēta izpēte par tās iespējamo ietekmi uz vidi un noteiktas tā izbūvei piemērotākās vietas, tad ir iespēja mazināt plānotās būves negatīvo ietekmi uz dabas un ainavu daudzveidību un vides kvalitāti kopumā.
- 12) Plānoto vēja elektrostaciju būvniecība var ietekmēt Dobeles novadam raksturīgo lauku un mežu ainavu. To darbība radīs troksni, kā arī iespējams ietekmēs putnu migrāciju.
- 13) Jebkura saimnieciskā darbība, tūrisma attīstība var ietekmēt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Dabas aizsardzības prasību ievērošana veicinās sabalansētu bioloģiskās daudzveidību.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā. Tās lielākoties saistītas ar iedzīvotāju skaita izmaiņām, saimnieciskās darbības paplašināšanos, kā arī tūristu un transporta plūsmas pieaugumu. Ietekme var būt pozitīva, negatīva vai neitrāla.

- 1) Iedzīvotāju skaita izmaiņas neietekmē dabas vidi tiešā veidā. Iedzīvotāju skaita pieauguma rezultātā palielinās slodze uz dabas vidi, tāpat palielinās transporta līdzekļu skaits, kā rezultātā notiek intensīvāka satiksme, pieaug resursu patēriņš, atkritumu un notekūdeņu apjoms. Iedzīvotāju skaita palielināšanās un jaunu teritoriju apbūve var radīt iemeslu jau aplūkotām tiešajām ietekmēm, ja netiek nodrošināta atbilstoša vides infrastruktūra. Tomēr kopumā šī ietekme negatīvā aspektā nav sagaidāma, jo būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums tuvāko gadu laikā Dobeles novadā netiek prognozēts.
- 2) Saimnieciskās aktivitātes attīstība vidi ietekmē netiešā veidā. Uzņēmējdarbības pilnveidošanās un aktivizēšanās dabas teritorijas ietekmē netieši – troksnis un notekūdeņu apjoma palielināšanās. Tāpat lauksaimniecības apakšnozares ir ļoti daudzveidīgas, piemēram, cūkkopības attīstība var radīt virkni problēmu (atkritumi, gruntsūdeņu piesārņojums, smakas). Paredzētie pasākumi to ierobežošanai nodrošinās valsts noteikto vides prasību ievērošanu. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā šāda darbība nav vēlama. Pirms plānotās darbības uzsākšanas vai paplašināšanas vēlams konsultēties ar vides aizsardzības speciālistiem, lai minimizētu iespējamo ietekmi. Lai šo iespējamo negatīvo ietekmi mazinātu, Dobeles novada teritorijas plānojuma TIAN noteikti risinājumi iespējamās ietekmes minimizēšanai, piemēram, noteikts minimālais attālums 1 km platumā līdz Dobeles pilsētas un ciemu

teritorijas robežai, kur nav atļauta jauna būvējamo cūku vai mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksu būvniecība.

- 3) Tūrisma plūsmas pieaugums, līdzīgi kā iedzīvotāju skaita pieaugums, rada draudus retajām dzīvnieku un augu sugām, kā arī dabas veidojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Pieaug resursu patēriņš (ūdens, elektroenerģija u.c.), palielinās saražoto atkritumu apjoms. Lai novērstu šo ietekmi – jāsakārto vides infrastruktūra, jāierīko takas, celiņi, jāizvieto papildus atkritumu urnas, nožogojumi, informācijas zīmes un atpūtas vietas. Dobeles novada teritorijā jāveicina dabas tūrisms, ekotūrisms un velotūrisms. Tas palielinās iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un rekreācijas iespējas.
- 4) Novada inženiertehniskās infrastruktūras attīstība lielākoties atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Pieslēdzot jaunus patērētājus centralizētai ūdensapgādei un notekūdeņu attīrīšanai, samazināsies neattīrītu notekūdeņu novadīšana augsnēs un ūdens notekās. Visi ūdenssaimniecības rekonstrukcijas darbi radīs īslaicīgu ietekmi. Vērtējot plānošanas dokumentu, konstatējams, ka ir izvirzīti atsevišķi risinājumi, kas būtiski mazinās šo iespējamo negatīvo ietekmi.

7.3. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmēs.

Par **īslaicīgās ietekmes** darbībām var uzskatīt Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzēto visa veida būvniecību un rekonstrukciju, transporta infrastruktūras paplašināšanu un renovāciju, visa veida inženiertehnisko komunikāciju būvniecību un atjaunošanu. Dobeles novada teritorijas plānojums paredz komunālās saimniecības infrastruktūras uzlabojumus, autoceļu infrastruktūras kvalitātes sakārtošanu u.c. pasākumus. Lielākā daļa šo ietekmju tiek neitralizētas pēc darbības izbeigšanās, ja šīs darbības tiek veiktas atbilstoši normatīvajiem aktiem. Galvenās ietekmes ir zemeszemes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas un atkritumu koncentrēšanās. Katrā gadījumā, ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcināti, piemēram, biotopi un sugas. Par īslaicīgo ietekmi var uzskatīt arī tūristu radīto ietekmi uz vidi tūrisma sezonas laikā.

Vidēji ilgās ietekmes ir saistītas ar daļēji atjaunojamo resursu izmantošanu saimnieciskajā darbībā. Īpašu ietekmi uz vidi atstāj mežu izciršana, radot ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu un ūdens ekosistēmām. Teritorijas plānošanas īstenošanas laikā konsekvēnti jāievēro normatīvo aktu prasības, lai īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes nepārvērstos par ilglaicīgajām ietekmēm, kas var atstāt būtisku ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, bioloģisko daudzveidību un saimniecisko darbību.

Ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes ir saistītas ar ilgtermiņa zemes izmantošanu saimnieciskām vajadzībām (piemēram, pie šādām ietekmēm pieskaitāma arī lauksaimniecības zemju aizaugšana, kas noved pie transformācijas meža zemēs), neapbūvētu teritoriju apbūvēšana (ražošanas teritorijas, dzīvojamā apbūve un autoceļi). Arī karjeru izmantošana, ja netiek veikta to rekultivācija, uzskatāma par ilglaicīgu ietekmi uz apkārtējo vidi. Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas būves, autoceļi un virszemes inženierkomunikācijas novada teritorijā. Lai samazinātu šo ietekmju būtiskumu, Dobeles novada teritorijas plānojums paredz jau esošo vai bijušo teritoriju izmantošanu plānotajai darbībai, rekultivējamo teritoriju izmantošanu, kā arī saimnieciskās darbības un vides aizsardzības interešu sabalansēšanu.

7.4. Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās jeb kumulatīvās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Veicot Dobeles novada teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizēta plānošanas dokumentā noteiktā plānotās (atļautās) izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas, kā arī apbūves prasību prognozējamās ietekmes uz vidi.

Tā kā Dobeles novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokumenti netiktu izstrādāti un īstenoti. Tomēr, ņemot

vērā, ka plānošanas dokuments nenodrošina pietiekamu detalizācijas pakāpi, tā ieviešanas procesā, pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme, ievērojot tajā noteiktās prasības, vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotos normatīvos aktus, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas.

Ietekmes uz vidi kopsavilkums

Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības tieši vai netieši ir vērstas uz dabas resursu saglabāšanu vai pavairošanu, vides un iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, slodzes uz vidi ierobežošanu vai samazināšanu, nepieciešamo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, zemes izmantošanas un vides aizsardzības jautājumu tiesiskuma un vides kvalitātes mērķu sasniegšanas nodrošināšanu. Realizējot Dobeles novada teritorijas plānojumu, plānotās darbības var atstāt gan pozitīvu, gan negatīvu, gan arī diferencētu ietekmi uz vidi: gaisu, augsni, ūdeni, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, biotopiem, kultūras mantojumu, kā arī ietekmēt cilvēku veselību.

Plānošanas dokumentā iestrādāti priekšnoteikumi Dobeles novada ilgtspējīgai attīstībai, nodrošinot daudzfunkcionālu teritorijas izmantošanu, saglabājot dabas un kultūrvēsturisko matojumu un novadam raksturīgo ainavu, kā arī paredzot saimnieciskās darbības ierobežojumus, lai nepazeminātu Dobeles pilsētas, ciemu un lauku teritoriju vides kvalitāti.

Jaunais Dobeles novada teritorijas plānojums nemaina aizsardzības un izmantošanas prasības īpaši pašvaldības teritorijā esošajām Natura 2000 teritorijām un citām aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem. Izstrādātais plānošanas dokuments risina tādus jautājumus kā degradēto teritoriju sakopšana, dabas teritoriju un resursu pieejamības uzlabošana (nodrošinot pieejamību ūdens malām un ūdens resursiem u.tml.), vides kvalitātes saglabāšanas veicināšana (virszemes un pazemes ūdens kvalitāte, gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis u.tml.), transporta sistēmas kvalitatīva uzlabošana, ar komunālajiem pakalpojumiem saistītās apsaimniekošanas uzlabošanās (samazinot atkritumu nonākšanu vidē, neattīrīto notekūdeņu apjoma nonākšanas vidē samazināšanās), lopkopības fermu negatīvās ietekmes minimizēšana u.tml.

Plānošanas dokumentu risinājumi tieši vai netieši, var izraisīt arī dabas resursu noplicināšanos un dabas kapitāla samazināšanos, vides kvalitātes pasliktināšanos un slodzes uz vidi palielināšanos, kas, galvenokārt, saistās, piemēram, ar virszemes ūdens resursu izmantošanas intensitātes palielināšanos u.tml., tomēr augstākminētās problēmas ir atrisināmas, ja tiks ievērota spēkā esošā likumdošana un Dobeles novada teritorijas plānojuma TIAN noteiktās vides prasības.

Tā kā Dobeles novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokumenti netiktu izstrādāti un īstenoti. Tomēr pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme. Plānošanas dokumentos paredzētās rīcības kopumā ne tik daudz palielinās slodzi uz vidi, cik to pārkārtos, ievērojot plānošanas dokumentos noteiktās vides prasības, ietekme uz vidi varētu tikt minimizēta un līdz ar to vides kvalitāte novadā varētu uzlaboties.

Kopumā vērtējot ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, jāsecina, ka Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi ir vērsti uz ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas uzlabošanu un attīstību, saglabājot un attīstot dabas vidi, uzturot augstu ekoloģisko kvalitāti un saglabājot ainaviski vērtīgas teritorijas.

8. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRTĒŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI

Dobeles novada teritorijas plānojuma risinājumi un vadlīnijas turpmākajai teritorijas attīstības plānošanai lielā mērā balstīti uz vides aizsardzības un saglabāšanu, tādējādi akcentējot, ka Dobeles novada pašvaldībai un iedzīvotājiem ir būtiski, lai saglabātos vai uzlabotos novadā esošā dzīves telpa un vides kvalitāte.

Dobeles novada teritorijas plānojumam var izdalīt divu veidu pasākumu grupas, kas var mazināt tā ietekmi uz vidi – spēkā esošās likumdošanas un institūciju izvirzīto nosacījumu ievērošana, kā arī plānošanas dokumenta izstrādes gaitā izstrādātie pasākumi un optimālākie risinājumi, kas noteikti, lai mazinātu ietekmi uz vidi.

Dobeles novada teritorijas plānojumā nozīmīgākie paredzētie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai.

- **Vides aizsardzības politikas ievērošana.** Dobeles novada teritorijas plānojumā ievērotas vides aizsardzības likumdošanas prasības, nosakot pasākumu kopumu vides kvalitātes saglabāšanai un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanai. Izstrādājot plānošanas dokumentu, ņemti vērā institūciju nosacījumi un normatīvie akti, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību.

- **Aizsargjoslu noteikšana.** Ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšana ir Latvijas normatīvajos aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana. Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas (aizsargjoslas, kuru platums ir lielāks par 10 m) un TIAN noteiktas ekspluatācijas, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, sanitārās aizsargjoslas, drošības aizsargjoslas atbilstoši likuma „Aizsargjoslu likums” (1997) un pakārtotajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām, kuru galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem.

Aizsargjoslas, kas mazākas par 10 m vai jaunveidojamiem objektiem jānosaka un jāattēlo izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus vai zemes ierīcības projektus atbilstoši to mēroga noteiktībai.

- **Ierobežojumi teritoriju izmantošanai visā novada teritorijā.** Saskaņā ar Dobeles novada teritorijas plānojuma TIAN, atļauts izmantot zemi atbilstoši attiecīgajā teritorijā plānotajai (atļautajai) izmantošanai, taču aizliegtas darbības, kas varētu ietekmēt dabas un vides vērtības, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības un radīt vides piesārņojumu.

- **Ierobežojumi atsevišķu teritoriju izmantošanā.** Dobeles novada teritorijas plānojumā noteikti 12 funkcionālie zonējumi, kuros noteikta galvenā izmantošana un papildizmantošana, kā arī noteikti atsevišķi teritoriju apbūves un izmantošanas noteikumi. Jānorāda, ka plānošanas dokumentā ir diferencēta minimālā no jauna veidojamo zemes gabalu platība dažādiem zemes izmantošanas veidiem, tādējādi veicinot dabas teritoriju nesadrumstalošu un ainaviskuma saglabāšanu.

TIAN noteiktas prasības ainavu aizsardzībai un pārvaldībai, īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanai, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, prasības riska teritorijām un objektiem, prasības aizsardzībai pret trokšņiem, vibrāciju un smakām, prasības inženierkomunikāciju būvniecībai u.c. noteikumi, kas nodrošina arī prasību ievērošanu spēkā esošajā likumdošanā noteiktajā kārtībā.

TIAN noteiktās prasības atspoguļotas Vides pārskata 3. un 4.nodaļā, kurā sniegts vērtējums par piedāvātajiem plānošanas dokumenta risinājumiem.

Kā vēl viens nozīmīgs risinājums minama **lokālplānojumu, detālplānojumu un lokālo ainavu plānu izstrāde.** Dobeles novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas (tikai detālplānojumu) un TIAN noteiktas tās teritorijas, kurām izstrādājams detālplānojums vai lokālplānojums. Detālplānojuma izstrāde nepieciešama arī tām teritorijām, kur kompleksi jārisina jautājumi transporta infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūves, un plānotajām parku teritorijām. Lēmumu par lokālā ainavu plāna nepieciešamību pieņem Dobeles novada pašvaldība ar mērķi saglabāt un veidot ainavas, balstoties un kultūras un dabas mantojuma vērtībām, uzturēt un aizsargāt ainavas kā resursu jaunai attīstībai, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Lai Dobeles novada teritorijas plānojumā plānoto darbību rezultātā varētu samazināt vai novērst iespējamās ietekmes uz vidi, plānošanas dokumenta īstenošanas periodā, nepieciešams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties optimālākos risinājumus:

- 1) Attīstot satiksmes infrastruktūru, rūpniecības un saimnieciskās darbības teritorijas, katrā konkrētā gadījumā, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas piemērojams paredzētajai darbībai. Nepieciešams izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošākas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.
- 2) Lai izvairītos no trokšņa iedarbības, svarīgi, lai atsevišķu projektu realizācijā trokšņa avoti tiktu telpiski nodalīti no dzīvojamās zonas, izglītības iestādēm un citiem publiskiem apbūves objektiem. Lai novērstu jaunu apbūves teritoriju izbūvi, kur trokšņa līmenis pārsniedz komforta zonu, vēlams veikt trokšņa kartēšanas pasākumus.
- 3) Veidojot jaunas apbūves teritorijas, jāveido atbilstoša infrastruktūra (piebraucamie ceļi, ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas), lai novērstu vai samazinātu negatīvās ietekmes. Gadījumos, kad notekūdeņu centralizēta savākšana un attīrīšana nav iespējama vai ekonomiski pamatojama, būtu nepieciešams paredzēt bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, nodrošinot to atbilstošu uzturēšanu un apsaimniekošanu.
- 4) Pirms apbūves uzsākšanas, vēlams veikt dabas vērtību novērtējumu perspektīvajās apbūves teritorijā (īpaši tas attiecināms uz detāli plānojamām teritorijām – Dobeles pilsētu un ciemiem). Esošajās apbūves teritorijās, kuras nav nodrošinātas ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizācijas tīklu, nepieciešams pieslēgt centralizētai ūdensapgādes kanalizācijas novadīšanas un attīrīšanas sistēmai, vai arī jārod lokāli risinājumi, izmantojot septiķi, dūņu laukus, atbilstoši notekūdeņu apsaimniekošanai normatīviem. Plānotajām apbūvēm izbūve pieļaujama tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju izbūves, bet, ja tas nav iespējams, jārod alternatīvi risinājumi (vidi saudzējošākie).
- 5) Plānojot ierīkot jaunas decentralizētas notekūdeņu savākšanas vai attīrīšanas iekārtas, jāparedz nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu vides piesārņošanu.
- 6) Atkritumu apsaimniekošana jāveic atbilstoši Dobeles novada pašvaldības 21.01.2010. saistošie noteikumi Nr.4 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu”, ievērojot sadzīves atkritumu savākšanas, transportēšanas, šķirošanas, pārstrādes un noglabāšanas nosacījumus. Vienlaicīgi jānodrošina centralizēta atkritumu savākšanu Dobeles pilsētā un novada ciemos, papildus risinot jautājumu par atkritumu šķirošanu.
- 7) Projektiem, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvī agrāk neizmantotās derīgo izrakteņu atradnēs, kuru platība ir lielāka par 5 hektāriem vai lielākā platībā, vai kūdras ieguvī 25 hektāru vai lielākā platībā, neatkarīgi no izstrādei paredzētās platības, pirms izstrādes piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma vai, ja karjeru izstrāde tiek paplašināta, tad var tikt piemērota sākotnējā novērtējuma procedūra.
- 8) Svarīgi ir paredzēt riska faktoru iespējamību virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņā. Ievērojot 12.03.2002. noteikumus Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, Dobeles novadā par prioritārajiem zivju ūdeņiem kā karpveidīgo ūdeņu tips noteikta Bērze (no Dobeles līdz grīvai) un Auce (no Kronauces līdz grīvai). Līdz ar to upju ielejās un to malās jāierobežo aktivitātes, kas apdraud to dabas un ainavu daudzveidības resursus, it sevišķi ainaviski vērtīgajās teritorijās. Jāregulē meža stādīšana un ciršana, gravu veidošana, kas var veicināt virszemes noteci un augsnes eroziju, kā arī piesārņojuma rezultātā – upju ūdens eitrofikāciju.
- 9) Plānojot tūrisma attīstību novadā, jāmeklē risinājumi potenciālo rekreācijas vietu labiekārtošanai un atpūtnieku plūsmas regulēšanai: jāveic vienota stila norāžu zīmju un informatīvo stendu izvietojumu ar attiecīgajām norādēm un izglītojošo informāciju par aizliegtajām darbībām konkrētajā teritorijā, jāveido labiekārtotas autostāvvietas ar iespējamo atkritumu savākšanu un jāizbūvē gājēju takas no autostāvvietām uz dabas objektiem. Peldvietas jānodrošina ar tualetēm, atkritumu urnām, to izvietojumu un apsaimniekošanu, kā arī drošu pieeju ūdeņiem.
- 10) Lai saglabātu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un citas ekoloģiski jutīgas dabas teritorijas, plānojot jebkādas rīcības, stingri jāievēro attiecīgi regulējošo normatīvo aktu prasības.
- 11) Plānojot rekreāciju zonas attīstību, jānodrošina ezeru, upju piekrastes un mežu ilgtspējīga pastāvēšana un publiskā pieejamība, nepieļaujot nepamatotu publiski pieejamo mežu platību pārvēršanu privātās blīvas apbūves teritorijās.

- 12) Plānojot teritorijas attīstību, vēlams veikt piesārņoto teritoriju izpētes darbus un nepieciešamības gadījumā veikt sanācijas darbus.
- 13) Ņemot vērā lauksaimniecības radīto izkliedētā piesārņojuma slodzi uz Lielupes upju baseina apgabala ūdensobjektiem, attīstot saimniecisko darbību, ir jāievēro labas lauksaimniecības prakses nosacījumus, kas iekļauj zemes racionālu izmantošanu, pareizu augsnes apstrādi, mēslošanas līdzekļu lietošanu, kūtsmēsļu krātuvju būvniecību u.tml. Notekūdeņu radītās slodzes vidē samazināšanai, lai uzsāktu vai turpinātu piesārņojošu darbību, uzņēmumam ir jāsaņem A, B vai C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.
- 14) Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, jāvērtē ne tikai plānotā saimnieciskā darbība, bet arī esošā vides kvalitāte un piesārņojuma fons.
- 15) Attiecībā uz cūkkopības fermām papildus jāievēro vides kvalitātes normatīvo aktu prasību izpilde, t.sk. gaisu piesārņojošo vielu robežlielumu un mērķlielumu ievērošana, smaku normatīva ievērošana, ņemot vērā esošo gaisa piesārņojumu un smaku koncentrācijas. Jānodrošina nozares labākie pieejamie tehniskie un tehnoloģiskie paņēmieni (it īpaši novietnēm un kūtsmēsļu krātuvēm).

9. ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Nemot vērā to, ka izstrādātais Dobeles novada teritorijas plānojums neparedz vairākus jeb alternatīvus risinājumus, par vienīgo varētu uzskatīt „*nulles*” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota Dobeles novada teritorijas attīstība. Tomēr šī alternatīva nav uzskatāma par piemērotāko, jo:

- spēkā esošie (pārapstiprinātie) Dobeles novada teritorijas plānojumi neveidotu vienotu priekšstatu par visu Dobeles novada teritoriju un pašvaldības darbu regulētu atšķirīgi plānošanas dokumenti ar atšķirīgām pieejām un noteikumiem teritoriju izmantošanai;
- netiktu noteikti priekšnoteikumi ilgtspējīgai teritoriju (lauku un mežu) izmantošanai;
- netiktu noteikti priekšnoteikumi ilgtspējīgai apdzīvojuma struktūras attīstībai;
- netiktu plānota pilsētas un ciemu kompakta attīstība.

Jaunais Dobeles novada teritorijas plānojums izstrādāts nosakot vienotus teritorijas izmantošanas nosacījumus visai Dobeles novada teritorijai, tādēdāji radot pamatu ilgstošai un stabilai Dobeles novada pašvaldības attīstībai. Plānošanas dokumenta risinājumi paredz racionālus un teritorijas attīstību veicinošus nosacījumus, kas atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un to prasībām, un kas vērstas uz dabas resursu racionālu izmantošanu, nodrošinot iespējami līdzsvarotāku teritorijas attīstību.

Ja īstenojot Dobeles novada teritorijas plānojumu tiek ievērotas valsts normatīvajos aktos noteiktās prasības, TIAN, nosacījumi katras teritorijas izmantošanai, tad izstrādātais plānošanas dokuments ir piemērotākā alternatīva.

10. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993), ja paredzēto darbību rezultātā tieši tiek ietekmētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), nepieciešams izstrādāt kompensēšanas pasākumus, lai nodrošinātu plānošanas dokumentu negatīvo ietekmju sabalansēšanu un vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

Dobeles novada teritorijas plānojums neparedz darbības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā būtiski negatīvi ietekmētas Dobeles novadā esošās Natura 2000 teritorijas, kā arī tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.

Plānošanas dokuments ir izstrādāts balstoties uz prasībām ko izvirza vides aizsardzības normatīvie akti, starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes un atbildīgās vides institūcijas, līdz ar to tas neparedz Vides pārskata aprakstītajiem risinājumiem papildus kompensēšanas pasākumus.

Ja īstenojot plānošanas dokumentu rodas draudi īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Dobeles novada pašvaldībai kompensējošie pasākumi jānosaka saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un konsultējoties ar attiecīgajām vides aizsardzības un dabas institūcijām.

11. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Dobeles novads nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm. Pašreizējā teritorijas plānošanas stadijā nav paredzēta lielu un potenciālu piesārņojošu un emisijas radošu objektu būvniecība, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi, līdz ar to var uzskatīt, ka Dobeles novada teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi nevar izraisīt būtiskas negatīvas pārrobežu ietekmes.

Ja plānošanas dokumenta ieviešanas laikā un ar to saistītajā darbības laikā tiks plānota darbība, kas minēta likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998) 1.pielikumā, un jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, vai darbība, kam saskaņā ar šī likuma 2.pielikumu jāveic sākotnējais izvērtējums, tad saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi, kā arī uz blakus esošajām teritorijām. Ja minēto procedūru gaitā tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtisku pārrobežu ietekmi, attiecīgā darbība visticamāk netiks atbalstīta un realizēta. Tāpat pirms plānotās darbības būtu jāsaņem atļauja, pamatojoties uz 30.11.2010. MK noteikumiem Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”. Šajā gadījumā VPVB informē kaimiņvalstis par pārrobežu ietekmi, ja tāds tiek prognozēts ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā.

12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Dobeles novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar mērķi noteikt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi un, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā.

Monitoringa ziņojuma sagatavošanai izmanto valsts statistikas datus un pašvaldības rīcībā esošo statistiku. Lai iegūtu pilnīgu un korektu informāciju par teritorijas attīstību un tā ietekmi uz vidi, dati būtu jāvāc katru gadu vai ar noteiktu periodiskumu, piemēram, reizi trijos gados.

Lai izvērtētu valsts vides monitoringa datus un iegūtos rezultātus, kā arī noteiktu nepieciešamos monitoringa novērojumus, pašvaldībai ieteicams sadarboties ar Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un citām atbildīgajām institūcijām.

Monitoringa ziņojumā jāpievērš uzmanība šādiem vides aspektiem:

- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
- Vidi degradējošo un piesārņojošo darbību samazināšanas nodrošināšana;
- Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošinājums un dzeramā ūdens zudumu samazināšana;
- Attīrīto notekūdeņu nodrošinājums, palielinot pieslēgumu skaitu attīrīšanas iekārtām;
- Ūdens urbumu aizsardzības režīma nodrošināšana grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu novēršanai;
- Kvalitatīvs atkritumu apsaimniekošanas nodrošinājums visā novada teritorijā;
- Gaisa kvalitātes nodrošinājums novada teritorijā ap piesārņojuma avotiem.

Monitoringa ziņojumā būtu vēlams iekļaut informāciju par šādiem rādītājiem:

- Kopējais iedzīvotāju skaits novadā un iedzīvotāju skaits pilsētā un ciemos, vērtējot pēc jaunajām robežām;
- Atjaunoto un rekonstruēto autoceļu un to posmu garums (km);
- Centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pieslēgto māsaimniecību skaits;
- Izbūvēto un rekonstruēto centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu garums (m);
- Dzeramā ūdens kvalitāte un to zudumi (tūkst.m³);
- Notekūdeņu attīrīšanas rādītāji, palielkošais piesārņojums (t);
- Sadzīvē radītais atkritumu daudzums un šķīroto atkritumu daudzums gadā pēc to veida (tūkst.m³);
- Novada teritorijas zemes izmantošanas veidu bilance;
- Derīgo izrakteņu ieguves apjomi gadā (t/gadā);
- Jaunu tūrisma infrastruktūras objektu skaits un tūrisma objektu apmeklētāju skaits.

Papildus var izmantot 2010.gadā VPVB izstrādātos metodiskos norādījumus „Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)” un tajos iekļautos indikatorus.

Monitoringa ziņojums Vides pārraudzības valsts birojam (arī elektroniskā veidā) izvērtēšanai ir jāiesniedz 2018. un 2025.gadā. VPVB mājas lapā www.vpvb.gov.lv, sadaļā „Stratēģiskais IVN” norādītas tās pašvaldības, kurām attiecīgajā gadā jāiesniedz plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējuma (monitoringa) ziņojums.

13. KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sastāvdaļa, kura mērķis ir Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzēto darbību ietekmes uz vidi analīze.

Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Dobeles novada domes 24.02.2011. lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi” (protokola Nr.49/3). Tā izstrāde saistīta ar 2009.gada jūlijā notikušo administratīvi teritoriālo reformu, kā rezultātā tika izveidots Dobeles novads, kuru veido teritoriālās vienības, apvienojot vienpadsmit (Dobeles pilsēta, Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaunbērzes, Krimūnu, Naudītes, Penkules un Zebrenes pagasts) pašvaldības ar atšķirīgiem teritoriju plānojumiem un prasībām būvniecībai un teritorijas izmantošanai.

Saskaņā ar 14.10.1998. likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem. Likumdošanas prasības paredz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000).

Ņemot vērā iepriekš minēto normatīvo regulējumu un to, ka vairākas Dobeles novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības potenciāli saistāmas ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, Vides pārraudzības valsts birojs 14.06.2012. pieņēma lēmumu Nr.47 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Dobeles novada teritorijas plānojumam.

Dobeles novada teritorijas plānojums ir izstrādāts 12 gadu periodam atbilstoši spēkā esošai likumdošanai, ko veica Dobeles novada pašvaldībā sadarbībā ar SIA „Metrum” (nodrošināja Grafiskās daļas tehnisko sagatavošanu), un tas sastāv no trīs sējumiem: Paskaidrojuma raksta, Grafiskās daļas un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Dobeles novada teritorijā kā nozīmīgākās vides vērtības atzīmējami meži un lauksaimniecības zemes, dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti, kā arī īpaši uzsveramas ainaviski vērtīgās teritorijas – Bērzes, Sesavas un Auces upju ielejas. Tie ir būtiski ainaviskās un rekreatīvo vērtību veidojošie elementi pašvaldībā. Plānošanas dokuments nosaka zemes izmantošanas mērķus, kas virzīti uz dabas, ainavas un vides saglabāšanu un pakalpojumu infrastruktūras uzlabošanu.

Kopumā jaunais Dobeles novada teritorijas plānojums saglabā spēkā esošā Dobeles novada teritorijas plānojuma, kas sastāv no Dobeles pilsētas un pagastu teritorijas plānojumiem, pieņemtos plānošanas risinājumus, aktualizējot esošo situāciju, pārskatot blīvi apdzīvoto vietu statusus un to robežas, kā arī precizējot vai mainot atsevišķu teritoriju atļauto izmantošanu, kas galvenokārt saistāms ar mežu un lauku teritoriju izmantošanu, uzņēmējdarbības attīstību, vides un infrastruktūras sakārtošanu.

Teritorijas plānojumā ir grozītas iepriekšējos plānojumos noteiktās Dobeles pilsētas un novada ciemu robežas, tās samazinot, tādējādi piedāvājot veidot kompaktu apdzīvojuma struktūru. Ciema statuss tiek noteikts 21 apdzīvotajai vietai: Aizstrautniekiem, Akācijām, Anneniekiem, Apguldei, Auriem, Bērzei, Bikstiem, Ceriņemi, Gardenei, Jaunbērzei, Kaķeniekiem, Ķirpēniem, Krimūnām, Lejasstrazdiem, Lielbērzei, Liepziediem, Miltiņiem, Naudītei, Penkulei, Šķībei un Zebrenei.

Kopumā plānošanas dokumenta īstenošana atstās gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi uz vidi. Kā nozīmīgākās pozitīvās ietekmes var minēt vides kvalitātes uzlabošanu pēc komunālās infrastruktūras sakārtošanas, velotransporta attīstības, degradēto teritoriju sakārtošanas, novada ainavu un kvalitātes paaugstināšanu u.c. Attīstot saimnieciskās darbības teritorijas un ražošanas objektu būvniecību, var rasties negatīva ietekme uz vidi, ja netiek ņemti vērā katrā konkrētā gadījumā risinājumi būtiskāko ietekmju novēršanai un samazināšanai.

Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstībai, to pareizi plānojot un īstenojot, kopumā paredzama pozitīva ietekme uz vidi. Detalizēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību vērtējama pirms konkrētu darbību uzsākšanas. Vienlaicīgi jāņem vērā, ka palielinoties rekreāciju teritorijas apmeklēšanas intensitātei, iespējama arī slodzes paaugstināšanās uz ekosistēmu.

Lai varētu samazināt vai novērst iespējamās ietekmes uz vidi, nepieciešams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties optimālākos risinājumus, kas atspoguļoti attiecīgajās Vides pārskata sadaļās.

Jautājumi (ražošanas teritoriju attīstība, derīgo izrakteņu ieguves teritoriju attīstība, alternatīvās elektroenerģijas attīstība), kas tieši vai netieši varētu ietekmēt vidi, būtu jāskata Dobeles novada teritorijas plānojuma īstenošanas periodā. Piemēram, attīstot rūpniecības un saimnieciskās darbības teritorijas, jāveic teritorijas izpēte un katrā konkrētā gadījumā, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas piemērojams paredzētajai darbībai, kā arī jāparedz attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.

Dobeles novadam nav robežas ar kādu citu valsti un tā neatrodas tiešā citas valsts tuvumā.

Ņemot vērā, ka kopumā Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti spēkā esošie normatīvie akti, plānojumā iekļautie risinājumi neparedz negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas mehānismi saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju plānošanas dokumentam nav paredzēti.

Dobeles novada teritorijas plānojums līdzsvaros ekonomisko attīstību un dabas vērtību saglabāšanu. Īstenojot tos, tiks nodrošināti iedzīvotājiem labvēlīgi dzīves un darba apstākļi, sakārtota vide, uzlabota transporta un sakaru infrastruktūra, uzlabota komunālo pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, kas kopumā veicinās uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību, izmantojot racionāli pieejamos resursus un saskaņā ar vides aizsardzības prasībām.

Kopumā jāsecina, ka plānošanas dokumentā noteiktie risinājumi attiecībā uz novada teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu nav pretrunā ar vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī tas atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem dabas aizsardzības mērķiem un tā realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Tā kā Dobeles novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts un īstenots. Tomēr pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme.

Vides pārskatā sniegts raksturojums par plānošanas dokumenta ietekmes uz vidi iedarbības laiku (īsilaicīgas iedarbības, vidēji ilgas, ilgilaicīgas un pastāvīgās). Tā kā Dobeles novada teritorijas plānojums ir vērsts uz ilgtermiņa un zemes lietojuma attīstību, tad galvenā ietekme tomēr būs vērojama ilgākā laika posmā. Lai sekotu līdzi Dobeles novada teritorijas plānojuma ieviešanai un tā efektivitātes monitoringam, Dobeles novada plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringam ir noteikti vairāki rādītāji tā ietekmes uz vidi noteikšanai. Informācija par šiem rādītājiem, jāiekļauj monitoringa ziņojumā, kas Vides pārraudzības valsts birojam ir jāiesniedz Dobeles novada teritorijas plānojuma īstenošanas periodā 2018. un 2025.gadā. Lai iegūtu pilnīgu un korektu informāciju par teritorijas attīstību un tā ietekmi uz vidi, datus ieteicams apkopot katru gadu. Dobeles novada teritorijas plānojumu ir iespējams īstenot, ja tiek ievēroti plānošanas dokumentā esošie nosacījumi, kā arī normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

14. IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

Starptautiskas un nacionālas nozīmes normatīvie dokumenti

1. ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām, 1992 (Saeimā pieņemts 23.02.1995.)
2. Eiropas Ainavu konvencija, 2000
3. EK direktīva 2000/60/EC – Ūdens struktūrdirektīva, 2000
4. EK direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību – Putnu direktīva, 1979
5. Eiropas Padomes direktīva 75/442/EEK par atkritumiem, 1975
6. Eiropas Padomes direktīva 91/689/EEC, 1991
7. ES direktīva 92/43/EEK par dabisko biotopu savvaļas faunas un floras aizsardzību – Biotopu direktīva, 1992
8. ES direktīva 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, 1991
9. Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija, 1992
10. Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanas/zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”, 1994
11. Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību – Bernes konvencija, 1979
12. Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencija, 1972
13. Konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos, 1979
14. Likums „Aizsargjoslu likums” (05.02.1997.)
15. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.)
16. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993.)
17. Likums „Par pašvaldībām” (19.05.1994.)
18. Likums „Par piesārņojumu” (15.03.2001.)
19. Likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000.)
20. Likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (01.12.2011.)
21. Likums „Ūdens apsaimniekošanas likums” (12.09.2002.)
22. Likums „Vides aizsardzības likums” (02.11.2006.)
23. 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”
24. 25.01.2011. MK noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”
25. 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”
26. 12.03.2002. MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”
27. 06.10.2009. MK noteikumi Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (līdz 19.10.2012.)
28. 16.10.2012. MK noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (pēc 19.10.2012.)
29. 31.05.2011. MK noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”
30. Riodežaneiro konvencija „Par bioloģisko daudzveidību”, Riodežaneiro, 1992
31. u.c. spēkā esošā likumdošana.

Programmas un plāni

32. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.–2012.gadam, 2005
33. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.–2020.gadam projekts, 2012
34. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, 1999
35. Dabas lieguma „Līvberzes liekņa” dabas aizsardzības plāns 2010.-2020.gadam, Latvijas Dabas fonds, 2011
36. Dabas parka „Skujaines un Svētaines ieleja” dabas aizsardzības plāns 2010.–2020.gadam, Latvijas Dabas fonds, 2011
37. Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.–2015.gadam, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2009
38. Valsts civilās aizsardzības plāns, 2011
39. Zemes politikas pamatnostādnes 2008.–2014.gadam, 2008
40. Zemgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.–2013.gadam, 2008

Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

41. Dobeles novada attīstības programma 2011.–2014.gadam, 2011
42. Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpiskais) plānojums 2006.–2026.gadam, 2007
43. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija2030), 2010
44. Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.gadam, 2006
45. Spēkā esošie Dobeles novada teritorijas plānojumi

Publikācijas, nepublicētie pētījumi un citi materiāli

46. Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecības dūņu) krājumu bilance par 2011.gadu, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2012
47. Latvijas virszemes ūdeņu pārskati, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2006–2009
48. Pārskats „Reģionu attīstība Latvijā 2011”, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, 2012
49. Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings), Vides pārraudzības valsts birojs, 2010
50. Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2009

Interneta resursi

51. www.bao.lv (AS „BAO”)
52. www.daba.gov.lv (Dabas aizsardzības pārvalde)
53. www.dobele.lv (Dobeles novada pašvaldība)
54. www.dobelesudens.lv (SIA „Dobeles ūdens”)
55. <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30174>
56. <http://mapx.map.vgd.gov.lv:8082/Cadaster/11.asp>
57. www.meteo.lv (VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”)
58. www.mhea.lv (Mazās hidroenerģētikas asociācija)
59. www.pmpl.gov.lv (LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde)
60. <http://vdc2.vdc.lv:8998/atkritum.html> (Valsts statistikas pārskats par bīstamiem un sadzīves atkritumiem 3–A)
61. <http://vdc2.vdc.lv:8998/dkoki.html> (Aizsargājамie koki)
62. <http://oas.vdc.lv:7779/gaiss.html> (Valsts statistikas pārskats „Nr.2–Gaiss”)
63. <http://vdc2.vdc.lv:8998/iadt.html> (Īpaši aizsargājамas dabas teritorijas)
64. http://vdc2.vdc.lv:8998/p_ppv.html (Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas)
65. <http://oas.vdc.lv:7779/2ud.html> (Valsts statistikas pārskats „Nr.2–Ūdens”)
66. www.sprk.gov.lv (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija)
67. www.varam.gov.lv (LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija)
68. www.vi.gov.lv (Veselības inspekcija)
69. www.vpvb.gov.lv (Vides pārraudzības valsts birojs)

PIELIKUMI

1.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja lēmums par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā,
2011.gada 6.decembrī

Lēmums Nr.84

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Dobeles novada pašvaldība, adrese: Brīvības iela 17, Dobeles novads,
LV – 3701.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam.

Plānošanas teritorija:

Dobeles novada administratīvā teritorija.

Izvērtētā dokumentācija:

Dobeles novada pašvaldības 2011.gada 28.novembra vēstule Nr.2-8/3075 un
tai pievienotais iesniegums par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-
2025.gadam izstrādes uzsākšanu.

Faktu konstatācija un izvērtējums:

1. Ar Dobeles novada pašvaldības 2011.gada 24.februāra lēmumu Nr.49/3 ir uzsākta Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrāde.
2. Teritoriālās reformas rezultātā Dobeles novada administratīvajā teritorijā ietilpst Dobeles pilsēta, Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaumbērzes, Krimūnu, Naudītes, Penkules un Zebreņu pagasti.
3. Iesniegumā norādīts, ka Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.–2025.gadam tiks izstrādāts saistībā ar nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, t.sk. spēkā esošo Dobeles novada teritorijas plānojumu, kas sastāv no novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumiem.
4. Pašvaldības iesniegumā norādīts, ka Teritorijas plānojums tiek izstrādāts, lai apvienotu teritoriālās reformas rezultātā apvienoto 11 pašvaldību teritorijas plānojumus. Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir noteikt Dobeles novada attīstības prioritātes un telpisko perspektīvu, kā arī izstrādāt vienotu teritorijas

plānojumu, kur parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana, vienoti apbūves noteikumi un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu līdz 12 gadiem, nodrošinot novada ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību. Pašvaldības iesniegumā norādīts, ka izstrādājot Dobeles novada teritorijas plānojumu, nav plānotas tādas darbības, kas būtiski ietekmētu un izmainītu esošo vides stāvokli, tomēr vienlaikus atzīmē, ka šajā plānošanas stadijā nav iespējams precīzi definēt plānošanas dokumentā paredzētās darbības. Ņemot vērā aizvien pieaugošo atjaunojamo energoresursu nozīmi un neskatoties uz to, ka pašreizējā Teritorijas plānojuma izstrādes stadijā priekšlikumi par konkrētām darbībām nav saņemti, pašvaldība pieļauj, ka Teritorijas plānojuma izstrādes laikā var tikt skartas likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā paredzētās darbības.

5. Pašvaldības iesniegumā ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem Dobeles novada administratīvajā teritorijā. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes datiem Dobeles novadā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas – dabas liegums „Zebrus un Svētes ezers”, kam pieņemti 2006.gada 16.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.390 „Dabas parka „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kā arī dabas liegumi „Līvberzes liekņa” un „Skujaines un Svētaines ieleja”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Visām minētajām Natura 2000 teritorijām izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Saskaņā ar pašvaldības sniegto informāciju dabas liegumu teritoriju izmantošana tiks plānota atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un ievērojot dabas aizsardzības plānos izteiktās rekomendācijas.
6. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.punktā noteikto, pašvaldība konsultējusies par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību un iesniegumā ietverta informācija par šo konsultāciju rezultātiem. Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde uzskata, ka plānošanas dokumentam ir jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.
7. Ņemot vērā augstāk minēto, Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus jāizvērtē atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ pantā noteiktajam. Vides pārraudzības valsts birojs vērš Dobeles novada pašvaldības uzmanību uz to, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Bikstu pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2007.gada 8.janvāra atzinums Nr.2) un Penkules pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2007.gada 15.maija atzinums Nr.43). Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta sestajā daļā noteikto Birojs savos atzinumos norādījis minēto plānošanas dokumentu monitoringa ziņojumu iesniegšanas termiņus attiecīgi 2013. un 2012.gadu. Sagatavojot Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam Vides pārskatu, lūdzam ņemt vērā iepriekš minēto, kā arī likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmajā daļā noteikto, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās

plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentos konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pants, 23.²pants, 23.³pants, 23.⁵ pants;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.,6.,7. punkts;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2006.gada 16.maija noteikumi Nr.390 „Dabas parka „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5.panta 2.daļa;
- Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.³pantā noteikto, izvērtēja Dobeles novada pašvaldības 2011.gada 28.novembra vēstuli Nr.2-8/3075 un tai pievienoto iesniegumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrādes uzsākšanu. Ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.² pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas, Vides pārraudzības valsts birojs secināja, ka Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Lēmums:

- Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Dobeles novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam.

Direktors

A.Lukšēvics

2.pielikums. Pārskats par sabiedrības līdzdalību

Dobeles novada pašvaldība ir nodrošinājusi sabiedrības līdzdalību Dobeles novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam un tā Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata izstrādē, lai sekmētu efektīvu, atklātu, savlaicīgu un atbildīgu sabiedrības līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas procesā.

Ar Dobeles novada domes 2012.gada 25.oktobra lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam pirmās redakcijas un nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.269/11), sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai tika nodota Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcija. Vienlaikus ar plānošanas dokumentu, tika organizēta arī Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana, atbilstoši 23.03.2004. MK noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” V nodalā „Sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšana Vides pārskata sagatavošanas procesā” noteiktajām prasībām.

SIA „Metrum” sagatavoja nepieciešamos Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas materiālus. Sagatavotie paziņojumi par sabiedrisko apspriešanu tika publicēti laikrakstā „Zemgale” (2012.gada 6.novembrī), Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobele.lv, SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv, minētais paziņojums elektroniski nosūtīts Vides pārraudzības valsts birojam publicēšanai mājas lapā www.vpvb.gov.lv (skatīt 2.1.-2.4.pielikumā).

Sabiedriskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 12.11. 2012. līdz 29.12.2012. Ar Vides pārskata projektu, tā kopsavilkumu un plānošanas dokumentu bija iespējams iepazīties Dobeles novada pašvaldībā, Dobeles novada pagastu pārvaldēs, kā arī Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobele.lv un SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv.

Rakstiskus komentārus un priekšlikumus bija iespējams iesniegt Dobeles novada pašvaldībā Brīvības ielā 15, Dobelē, Dobeles novadā, LV-3701, kā arī visās Dobeles novada pagastu pārvaldēs.

Organizētās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Dobeles novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskajai apspriešanai:

- 21.11.2012. plkst.18.00 Jaunbērzes pagata kultūras namā (Ceriņu iela 2, Jaunbērze, Jaunbērzes pagasts, Dobeles novads);
- 27.11.2012. plkst.18.00 Bikstu pagasta pārvaldē („Liepziedi”, Bikstu pagasts, Dobeles novads);
- 29.11.2012. plkst.18.00 Penkules pagata kultūras namā („Dailes”, Penkules pagasts, Dobeles novads);
- 05.12.2012. plkst.18.00 Dobeles novada pašvaldībā, Brīvības ielā 15, Dobele, Dobeles novads).

Sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemts neviens rakstisks fiziskas vai juridiskas personas iesniegums par sagatavoto Vides pārskata projektu.

Lai saņemtu priekšlikumus vai atsaukmes par Vides pārskata projektu, pašvaldība to nosūtīja šādām Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām:

- Valsts Vides dienesta Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei,
- Veselības inspekcijai,
- Zemgales plānošanas reģionam,
- Dabas aizsardzības pārvaldei.

Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi tika iestrādāti Vides pārskatā (skatīt 2.6.-2.7.pielikumu).

Pielikumā:

- 2.1.pielikums. Paziņojums laikrakstā „Zemgale”
- 2.2. pielikums. Paziņojums Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvb.gov.lv
- 2.3. pielikums. Paziņojums Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobele.lv
- 2.4. pielikums. Publikācija SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv
- 2.5. pielikums. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli
- 2.6.pielikums. Institūciju sniegtie atzinumi
- 2.7.pielikums. Ziņojums par institūciju atzinumu ievērošanu

Sagatavoja:

V.Jevdokimova

SIA „Metrum” projektu vadītāja/vides speciāliste

07.01.2013.

2.1.pielikums. Paziņojums laikrakstā „Zemgale”

2012. gada 6. novembrī 10. lappuse

Zemgale

Paziņojums par Dobeles novada attīstības programmas 2014. - 2020. gadam izstrādes uzsākšanu

Sakarā ar to, ka pašreiz spēkā esošā attīstības programma ir plānošanas dokuments līdz 2014. gadam, 2012. gada 25. oktobrī tika pieņemts Dobeles novada domes lēmums Nr. 270/11 «Par Dobeles novada attīstības programmas 2014. - 2020. gadam izstrādes uzsākšanu».

Attīstības programma ir viēdēja termiņa attīstības plānošanas dokuments (līdz 7 gadiem), kurā noteiktas pašvaldības viēdēja termiņa attīstības

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

prioritātes un rīcības virzieni, izstrādāts investīciju plāns un īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība.

Attīstības programma tiek izstrādāta ESF projekta «Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana» ietvaros, un to ir plānots izstrādāt līdz 2013. gada novembrim.

Rakstiskus priekšlikumus novada attīstības programmai

var iesniegt līdz 2013. gada 1. martam Dobeles novada pašvaldībā, Dobeļē, Brīvības ielā 17, 3. kabinetā, darba dienās no plkst. 8.00 līdz 17.00, sūtīt pa pastu uz adresi: Dobeles novada pašvaldība, Brīvības ielā 17, Dobeļē, LV-3701, vai elektroniski zane.pelna@dobeles.lv.

Kontaktpersona: attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa, e-pasts zane.pelna@dobeles.lv, tālrunis: 63722414.

Paziņojums par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013. - 2025. gadam I. redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai

Pamatojoties uz Dobeles novada domes 2012. gada 26. oktobra sēdes lēmumu «Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013. - 2025. gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai» (protokols Nr. 269/11), tiek uzsākta Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013. - 2025. gadam I. redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.

Sabiedriskās apspriešanas termiņš noteikts no 12.11.2012. līdz 29.12.2012. Ar plānošanas dokumentiem sabiedriskās apspriešanas laikā var iepazīties Dobeles novada mājas lapā internetā www.dobeles.lv, Dobe-

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

les novada pagastu pārvaldēs un Dobeles novada pašvaldībā, Attīstības un plānošanas nodaļā (3. kabineta, kontakttālrunis 63722414), Brīvības ielā 17, Dobeļē, Dobeles novadā, darba dienās no plkst. 8.00 līdz 12.00 un no 13.00 līdz 17.00.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notiks: 21.11.2012. plkst. 18.00 Jaunbērzes pagasta kultūras namā (Ceriņu iela 2, Jaunbērze, Jaunbērzes pagasts, Dobeles novads), 27.11.2012. plkst. 18.00 Bikstu pagasta pārvaldē («Liepziēdi», Bikstu pagasts, Dobeles novads), 29.11.2012. plkst. 18.00 Penkules pagasta kultūras namā («Dalles», Penkules pa-

gasts, Dobeles novads) un 05.12.2012. plkst. 18.00 Dobeles novada pašvaldībā, Brīvības ielā 15 (lielajā zālē), Dobeļē, Dobeles novadā.

Rakstiski priekšlikumi sabiedriskās apspriešanas laikā iesniedzami Dobeles novada pašvaldībā Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā, LV-3701, kā arī visās Dobeles novada pagastu pārvaldēs.

Dobeles novada attīstības plānošanas dokumenti tiek izstrādāti Eiropas Sociālā fonda finansētā projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/089 «Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana» ietvaros.

2.2.pielikums. Paziņojums Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpnb.gov.lv

[Sākumlapa](#) / [Stratēģiskais IVN](#) / [Paziņojumi](#)

Paziņojumi

Paziņojums par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu

--

Dobeles novada pašvaldība informē, ka saskaņā ar 2012.gada 25.oktobrī pieņemto sēdes lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.269/11), tiek uzsākta Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.

Plānošanas dokuments: Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam (turpmāk tekstā - Dobeles novada teritorijas plānojums).

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata izstrādātājs: Dobeles novada pašvaldība, Brīvības iela 17, Dobeles, LV-3701 (Grafiskā daļas izstrādātājs - SIA „Metrum”), Vides pārskata izstrādātājs SIA „Metrum” Raiņa bulvāris 11, Rīga, LV-1050, tālr.67032329, www.metrum.lv.

Joma, uz kuru attiecas plānošanas dokuments: teritorijas attīstības plānošana.

Plānošanas dokumenta izstrādes un īstenošanas termiņš: Dobeles novada teritorijas plānojumu plānots izstrādāt līdz 2013.gada 31.martam, tā īstenošanas termiņš - 12 gadi.

Teritorija, kuru ietekmēs plānošanas dokumenta īstenošana: Dobeles novada administratīvā teritorija (Dobeles pilsēta, Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaunbērzes, Naudītes, Krimūnu, Penkules un Zebrenes pagasts).

Ar plānošanas dokumentu, Vides pārskata projektu un tā kopsavilkumu var iepazīties **no 12.11.2012. līdz 29.12.2012.** Dobeles novada pagastu pārvaldēs un Dobeles novada pašvaldībā, Attīstības un plānošanas nodaļā (3.kabinets, kontaktārunis 63722414), Brīvības ielā 17, Dobeļē, Dobeles novadā darba dienās no plkst.8.00-12.00 un 13.-17.00, kā arī Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobele.lv un SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notiks:

n21.11.2012. plkst.18.00 Jaunbērzes pagasta kultūras namā (Ceriņu iela 2, Jaunbērze, Jaunbērzes pagasts, Dobeles novads);

n27.11.2012. plkst.18.00 Bikstu pagasta pārvaldē („Lieziedi”, Bikstu pagasts, Dobeles novads);

n29.11.2012. plkst.18.00 Penkules pagasta kultūras namā („Dailes”, Penkules pagasts, Dobeles novads);

n05.12.2012. plkst.18.00 Dobeles novada pašvaldībā, Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā (lielajā zālē).

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes lūdzam iesniegt Dobeles novada pašvaldībā Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā, LV-3701, kā arī visās Dobeles novada pagastu pārvaldēs **līdz 29.12.2012.**

Dobeles novada teritorijas plānojums un Vides pārskats tiek izstrādāts Eiropas Sociālā fonda finansētā projekta „Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” ietvaros, projekta Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/089.

2.3.pielikums. Paziņojums Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobelev.lv

12.11.2012.

Paziņojums par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu

Dobeles novada pašvaldība informē, ka saskaņā ar 2012.gada 25.oktobrī pieņemto sēdes lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.269/11), tiek uzsākta Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.

Plānošanas dokuments: Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam (turpmāk tekstā - Dobeles novada teritorijas plānojums).

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata izstrādātājs: Dobeles novada pašvaldība, Brīvības iela 17, Dobeļe, LV-3701 (Grafiskā daļas izstrādātājs - SIA „Metrum”), Vides pārskata izstrādātājs SIA „Metrum” Raiņa bulvāris 11, Rīga, LV-1050, tālr.67032329, www.metrum.lv.

Joma, uz kuru attiecas plānošanas dokuments: teritorijas attīstības plānošana.

Plānošanas dokumenta izstrādes un īstenošanas termiņš: Dobeles novada teritorijas plānojumu plānots izstrādāt līdz 2013.gada 31.martam, tā īstenošanas termiņš - 12 gadi.

Teritorija, kuru ietekmēs plānošanas dokumenta īstenošana: Dobeles novada administratīvā teritorija (Dobeles pilsēta, Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaunbērzes, Naudītes, Krimūnu, Penkules un Zebrenes pagasts).

Ar plānošanas dokumentu, Vides pārskata projektu un tā kopsavilkumu var iepazīties **no 12.11.2012. līdz 29.12.2012.** Dobeles novada pagastu pārvaldēs un Dobeles novada pašvaldībā, Attīstības un plānošanas nodaļā (3.kabinets, kontaktārunis 63722414), Brīvības ielā 17, Dobeļē, Dobeles novadā darba dienās no plkst.8.00-12.00 un 13.-17.00, kā arī Dobeles novada pašvaldības mājas lapā www.dobelev.lv un SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notiks:

- * **21.11.2012. plkst.18.00** Jaunbērzes pagasta kultūras namā (Ceriņu iela 2, Jaunbērze, Jaunbērzes pagasts, Dobeles novads);
- * **27.11.2012. plkst.18.00** Bikstu pagasta pārvaldē („Lieziedī”, Bikstu pagasts, Dobeles novads);
- * **29.11.2012. plkst.18.00** Penkules pagasta kultūras namā („Dailes”, Penkules pagasts, Dobeles novads);
- * **05.12.2012. plkst.18.00** Dobeles novada pašvaldībā, Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā (Ielējā zālē).

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes lūdzam iesniegt Dobeles novada pašvaldībā Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā, LV-3701, kā arī visās Dobeles novada pagastu pārvaldēs **līdz 29.12.2012.**

Dobeles novada teritorijas plānojums un Vides pārskats tiek izstrādāts Eiropas Sociālā fonda finansētā projekta „Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” ietvaros, projekta Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/089.

- Paskaidrojuma raksts
- Teritorijas izmantošanasun apbūves noteikumi Dobeles novadā
- Vides pārskata projekts
- Dobeles novada pašreizējā izmantošana
- Dobeles novada plānotā izmantošana
- Dobeles pilsētas pašreizējā izmantošana
- Dobeles pilsētas plānotā izmantošana
- Ciemu plānotā izmantošana:

Aizstrautnieki
Akācijas
Annenieki
Apgulde
Auri
Bērze
Biksti
Ceriņi
Gardene
Jaunbērze
Kaķenieki
Ķirpēni
Krimūnas

2.4.pielikums. Publikācija SIA „Metrum” mājas lapā www.metrum.lv

Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrāde

2011.gada 24.februārī Dobeles novada dome pieņēma lēmumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrādes uzsākšanu. Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis saskaņā ar apstiprināto darba uzdevumu ir, izvērtējot visu 11 novada teritoriālo vienību spēkā esošos teritorijas plānojumus, izstrādāt plānošanas dokumentu ar vienotiem plānošanas principiem visai Dobeles novada teritorijai, tādējādi radot pamatu ilgstošai un stabilai Dobeles novada pašvaldības attīstībai, kurā sabalansētas privātpašņieku un sabiedrības intereses.

Plānojuma izstrādes termiņš paredzēts 2013.gada 31.marts. **Dobeles novada teritorijas plānojuma izstrādi veic Dobeles novada pašvaldība.**

Dobeles novada teritorijas plānojuma **Grafiskās daļas un Vides pārskata izstrādātājs – SIA „Metrum” Rīgas birojs.**

Šobrīd: Saskaņā ar 2012.gada 25.oktobrī pieņemto Dobeles novada domes sēdes lēmumu „Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.269/11), tiek uzsākta Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.

Sabiedriskās apspriešanas termiņš teritorijas plānojuma 1.redakcijai un Vides pārskata projektam noteikts no **2012.gada 12.novembra līdz 2012.gada 29.decembrim.**

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notiks:

- **21.11.2012. plkst.18.00** Jaunbērzes pagasta kultūras namā (Cerīju iela 2, Jaunbērze, Jaunbērzes pagasts, Dobeles novads);
- **27.11.2012. plkst.18.00** Bikstu pagasta pārvaldē („Liepziēdi”, Bikstu pagasts, Dobeles novads);
- **29.11.2012. plkst.18.00** Penkules pagasta kultūras namā („Daiļes”, Penkules pagasts, Dobeles novads);
- **05.12.2012. plkst.18.00** Dobeles novada pašvaldībā, Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā (lielajā zālē).

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes par Dobeles novada teritorijas plānojuma 1.redakciju un tā Vides pārskata projektu lūdzam iesniegt **līdz 29.12.2012.** Dobeles novada pašvaldībā Brīvības ielā 15, Dobeļē, Dobeles novadā, LV-3701, kā arī visās Dobeles novada pagastu pārvaldēs.

Paziņojumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu skatīt [šeit](#).

Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcija:

Paskaidrojuma raksts

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

Grafiskā daļa:

[Dobeles novada teritorijas pašreizējā izmantošana](#)
[Dobeles novada teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Dobeles pilsētas teritorijas pašreizējā izmantošana](#)
[Dobeles pilsētas teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Annenieku ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Apquldes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Auru ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Bērzes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Bikstu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Cerīju ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Gardenes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Jaunbērzes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Kakenieku ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Kirpēnu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Krimūnu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Lejasstrazdu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Lielbērzes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Liepziēdu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Miltiņu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Naudītes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Penkules ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Šķības ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)
[Zēbrenes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)

Vides pārskata projekts (t.sk. kopsavilkums)

2.5.pielikums. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam 1.redakcijas un vides pārskata projekta, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.–2030.gadam publiskās apspriešanas

sanāksmes protokols Nr.1

2012.gada 21.novembrī plkst.18⁰⁰

Jaunbērzes pagasta pārvaldē

Sanāksmes vadītājs: Attīstības un plānošanas nodaļas teritorijas plānošanas speciāliste Sandra Lasmane

Sanāksmes dalībnieki: pielikumā uz 1 lpp

Sanāksmi protokolē: Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa

- Darba kārtība:
1. Prezentācija par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2030.gadam.
 2. Prezentācija par Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam.
 3. Prezentācija par vides pārskata projektu.
 4. Diskusijas, jautājumi.

Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa ziņo par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam 1.redakciju.

Attīstības un plānošanas nodaļas teritorijas plānošanas speciāliste Sandra Lasmane ziņo par teritorijas plānojuma, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakciju un vides pārskata projektu.

Diskusija par nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēm.

R.Sīpols ierosina nepieļaut lauksaimniecības zemju apmežošanu ar plantāciju mežiem.

K.Ļaksa rosina, ka plantāciju mežus būtu atļauts stādīt tikai nemeliorētās lauksaimniecības zemēs.

K.Ļaksa aicina izteikt priekšlikumus par visiem novada plānošanas dokumentiem.

Sanāksme slēgta 2012.gada 21.novembrī plkst. 19⁰⁰

Sanāksmi vadīja S.Lasmane

Sanāksmi protokolēja Z.Peļņa

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA

**21.11.2012. DOBELES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2013.-2025.GADAM I.REDAKCIJAS UN VIDES PĀRSKATA
PROJEKTA, DOBELES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM PUBLISKĀS
APSPRIEŠANAS**

DALĪBNIEKU SARAKSTS

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Tālrunis / e-pasts	Paraksts
1.	Raimonds P. Jolis	Dobeles novada pašvaldība		
2.	KASPARS LAKSA	Dobeles novada pils.		
3.	Lea Dilya	Dobeles novada pašvaldība		
4.	Sandra Karmozne	Dobeles novada pašvaldība		
5.	Anca Kozale	Jaunbērzes pag. iedzīv.		
6.	Marija Poptava	Jaunbērzes pag. iedzīv.		
7.	Ilze Bruta	Jaunbērzes pag. iedzīv.		

**Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un
vides pārskata projekta, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas
2013.-2030.gadam publiskās apspriešanas**

sanāksmes protokols Nr.2

2012.gada 27.novembrī plkst.18⁰⁰

Bikstu pagasta pārvaldē

Sanāksmes vadītājs: Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieks Kaspars Ļaksa

Sanāksmes dalībnieki: pielikumā uz 2 lpp

Sanāksmi protokolē: Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa

- Darba kārtība:
1. Prezentācija par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2030.gadam.
 2. Prezentācija par Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam.
 3. Prezentācija par vides pārskata projektu.
 4. Diskusijas, jautājumi.

1. Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa ziņo par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam 1.redakciju.

Sanāksmes vadītājs K.Ļaksa iedzīvotājus rosina izteikt viedokli par pašvaldības izstrādāto attīstības plānošanas dokumentu un aicina izteikt jautājumus.

Pagasta iedzīvotāja I.Baltiņa lūdz skaidrot, kas ir attīstības centrs un uzdod jautājumus par centros pieejamajiem pakalpojumu groziem, uz ko sanāksmes vadītājs sniedz skaidrojumu.

2. Attīstības un plānošanas nodaļas teritorijas plānošanas speciāliste Sandra Lasmane ziņo par teritorijas plānojuma, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakciju un vides pārskata projektu.

Sanāksmes vadītājs K.Ļaksa iedzīvotājus rosina uz diskusiju par izstrādātajiem teritorijas plānošanas dokumentiem.

Bikstu pagasta pārvaldes vadītāja I.Dabra jautā, vai tiks atļauta lauksaimniecības zemju apmežošana. K.Ļaksa atbild, ka meliorēto lauksaimniecības zemju apmežošana netiks pieļauta.

Pagasta iedzīvotājs D.Rags jautā, vai jaunais novada teritorijas plānojums ietver arī Bikstu pagasta teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam prasības. S.Lasmane atbild, ka ar jauno plānošanas dokumentu ir izstrādāti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kuros noteiktas vienotas prasības visai novada teritorijai.

I.Dabra un J.Janševskis interesējas, vai pagasta blīvi apdzīvotām vietām (Upenieki, Līvi, Mazbiksti, Bikstu stacija) ir noteikts ciema statuss. S.Lasmane atbild, ka nē un arī pagasta teritorijas plānojumā šīs apdzīvotās vietas nebija minētas kā ciemi.

Izveidojas diskusija par komunālajiem pieslēgumiem no jauna būvējamām ēkām un diskusija par alternatīvās enerģijas risinājumiem novada teritorijā.

S.Lasmane rosina pagasta iedzīvotājus padomāt par novada nozīmes kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem, vai Bikstu un Zebrenes pagastā tādi būtu nosakāmi.

K.Ļaksa aicina izteikt priekšlikumus par visiem novada plānošanas dokumentiem un ierosinājumus iesūtīt novada Attīstības un plānošanas nodaļai.

Sanāksme slēgta 2012.gada 27.novembrī plkst. 19³⁰

Sanāksmi vadīja

S.Lasmane

Sanāksmi protokolēja

Z.Peļņa

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA

**27.11.2012. DOBELES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2013.-2025.GADAM 1.REDAKCIJAS UN VIDES PĀRSKATA
PROJEKTA, DOBELES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM PUBLISKĀS
APSPRIEŠANAS**

DALĪBNIEKU SARAKSTS

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Tālrunis / e-pasts	Paraksts
1.	Liena Dabro	Būvniec. pag. pārvalde		
2.	Jānis Jampūnis	Z/S Kresetes		
3.	Dainis Kaņģis	Z/S Aivāriņi		
4.	Aigars Romis	Z/S Kokles		
5.	Ingars Rūnītis	Z/S Kranjis		
6.	Ilmāra Zvirbulis	Z/S "Skācīša"		
7.	Jānis Rāviņš	Z/S Muldas		
8.	Ingūda Bāltiņa	aps. Sarmas i.		
9.	Ariūna Ješkova	fr. S. Gundegas		
10.	Lone Pīļa	Dobeles nov. pašvaldība		
11.	Sandra Jasmīne	Dobeles nov. pašvald.		

**Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un
vides pārskata projekta, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas
2013.-2030.gadam publiskās apspriešanas**

sanāksmes protokols Nr.3

2012.gada 29.novembrī plkst.18⁰⁵

Penkules pagasta kultūras namā

Sanāksmes vadītājs: Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieks Kaspars Ļaksa

Sanāksmes dalībnieki: pielikumā uz 1 lpp

Sanāksmi protokolē: Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa

- Darba kārtība:
1. Prezentācija par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2030.gadam.
 2. Prezentācija par Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam.
 3. Prezentācija par vides pārskata projektu.
 4. Diskusijas, jautājumi.

1. Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa ziņo par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam 1.redakciju.

Sanāksmes vadītājs K.Ļaksa iedzīvotājus rosina izteikt viedokli par pašvaldības izstrādāto attīstības plānošanas dokumentu un aicina izteikt jautājumus.

Ierosinājumu un jautājumu nav.

2. Attīstības un plānošanas nodaļas teritorijas plānošanas speciāliste Sandra Lasmane ziņo par teritorijas plānojuma, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakciju.

D.Melbārde lūdz skaidrot, kas ir teritorijas plānojuma funkcionālais zonējums un kā ir paredzēts atļaut izmantot lauku zemes.

Teritorijas plānotāja S.Lasmane sniedz skaidrojumu.

Sanāksmes vadītājs K.Ļaksa iedzīvotājus rosina uz diskusiju par izstrādātajiem teritorijas plānošanas dokumentiem.

Izveidojas diskusija par lauksaimniecības zemju izmantošanu, par izmaiņām, kas rodas samazinot iepriekš noteiktās, nepamatoti lielās pagasta ciema robežas, kā arī par pieejamajiem pakalpojumiem attīstības centros.

D.Melbārde jautā, vai uzsāktā būvniecība norit pēc patreizējiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un kas mainīsies apstiprinot novada saistošos noteikumus.

K.Ļaksa un S.Lasmane pagasta iedzīvotājiem skaidro plānošanas dokumenta spēkā stāšanās kārtību un iesāktās darbības turpināšanu.

3. S.Lasmane ziņo un prezentē vides pārskata projektu.

K.Ļaksa aicina izteikt priekšlikumus par visiem novada plānošanas dokumentiem un ierosinājumiem iesūtīt novada Attīstības un plānošanas nodaļai.

Sanāksme slēgta 2012.gada 29.novembrī plkst. 19⁰⁰

Sanāksmi vadīja

S.Lasmane

Sanāksmi protokolēja

Z.Peļņa

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA

**29.11.2012. DOBELES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2013.-2025.GADAM 1.REDAKCIJAS UN VIDES PĀRSKATA
PROJEKTA, DOBELES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM PUBLISKĀS
APSPRIEŠANAS PENKULES PAGASTĀ**

DALĪBNIEKU SARAKSTS

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Tālrunis / e-pasts	Paraksts
1.	Agnese Melnārde	iedzīvotājs		
2.	Jānis Smiltāns	iedzīvotājs		
3.	Alīna Seldiņa	iedzīvotājs		
4.	KASPARS LAKSA	Dobeles nov. pašv.		
5.	Sandra Darnoga	Dobeles nov. pašv.		
6.	Sandra Saulīte	iedzīvotāja		
7.	AGRIS SAULĪTIS	iedzīvotājs		
8.	Līdāris Beņģis	iedzīvotājs		
9.	JANIS PIRMANIS	iedzīvotājs		
10.	Lone Pūļa	Dobeles novada pašvaldība		

**Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakcijas un
vides pārskata projekta, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas
2013.-2030.gadam publiskās apspriešanas**

sanāksmes protokols Nr.4

2012.gada 05.decembrī plkst.18⁰²

Dobeles novada pašvaldībā

Sanāksmes vadītājs: Dobeles novada priekšsēdētāja vietnieks Kaspars Ļaksa

Sanāksmes dalībnieki: pielikumā uz 2 lpp

Sanāksmi protokolē: Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa

- Darba kārtība:
1. Prezentācija par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2030.gadam.
 2. Prezentācija par Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam.
 3. Prezentācija par vides pārskata projektu.
 4. Diskusijas, jautājumi.

Attīstības un plānošanas nodaļas attīstības plānošanas speciāliste Zane Peļņa ziņo par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam 1.redakciju.

K.Ļaksa publiskās apspriešanas dalībniekus rosina padomāt un izteikt priekšlikumus par novada nozīmes attīstības centriem, to izvietojumu un skaitu.

Attīstības un plānošanas nodaļas teritorijas plānošanas speciāliste Sandra Lasmane ziņo par teritorijas plānojuma, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrādes gaitu un prezentē Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1.redakciju.

P.Aronietis jautā par dārziņu teritoriju izmantošanu, vai tā būs esošo parcelāciju ietvaros un kāda tiek plānota teritoriju izmantošana.

S.Lasmane sniedz abildi un skaidrojumu.

P.Aronietis lūdz skaidrot, vai pirmā redakcija būs arī kā galīgā redakcija.

S.Lasmane skaidro, ka pēc 1.redakcijas publiskās apspriešanas tiks veikta izteikto priekšlikumu apkopošana, izvērtēšana un iestrādrādāšana dokumentā, un 2.redakcijas izstrāde un iepazīstināšana ar to. Tikai pēc 2.redakcijas publiskās apspriešanas tiks apstiprināta gala redakcija un pieņemti saistošie noteikumi.

P.Aronietis jautā, vai grafiskajā daļā rūpniecības teritoriju zonā parādās zaļās teritorijas.

S.Lasmane atbild, ka grafiskajā daļā nē, bet teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir atrunātas teritorijas apzaļumošanas prasības.

S.Lasmane prezentē vides pārskata projektu.

K.Ļaksa un S.Lasmane sanāksmes dalībniekus vēlreiz rosina izteikt priekšlikumus par pašvaldības plānošanas dokumentiem.

Sanāksme slēgta 2012.gada 05.decembrī plkst. 18³⁵

Sanāksmi vadīja

S.Lasmane

Sanāksmi protokolēja

Z.Peļņa

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA

**05.12.2012. DOBELES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2013.-2025.GADAM I.REDAKCIJAS UN VIDES PĀRSKATA
PROJEKTA, DOBELES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM PUBLISKĀS
APSPRIEŠANAS DOBELĒ
DALĪBNIEKU SARAKSTS**

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Tālrunis / e-pasts	Paraksts
1.	Laima Pūļa	Dobeles novada pašvaldība		
2.	Sandra Kasmare	Dobeles novada pašvaldība		
3.	PĒTERIS ARONIETS	SIA RIP-A		
4.	Iļgonis Rozītis	"Latvijas valsts meži" Zemgales reģionālā valdība		
5.	Isintro Matīsons	Dobeles novada pašv.		
6.	Agnese Liepa	Dobeles nov. pašv.		
7.	NĀDEĒDA VENCEVIČA	DOBELES NOV. PAŠV. BŪVĪBA		
8.	KASPARS LAKSA	DOBELES NOV. pašv.		
9.	TĀNIS KUKSA	DOBELES NOVADA PAŠVALDĪBA		
10.	Karisa Zarovska	Dobeles nov. iedzīvot.		
11.	DANIS SIESONIS	DOBELES NOV. IEDZĪVOTĀJS		

2.6.pielikums. Institūciju sniegtie atzinumi

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VALSTS VIDES DIENESTA

JELGAVAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Reģistrācijas Nr.90000017078, Kazarmes iela 17a, Jelgava, LV-3007,
tālrunis 63023228, fakss 63080666, e-pasts: Jelgava.Rvp@jelgava.vvd.gov.lv

Jelgavā

<u>17.12.2012.</u>	Nr.	<u>3.3.2. – 7/1206</u>	Dobeles novada pašvaldības izpildītorei A. Vilkam
14.11.2012.		2-5/3152	
Uz <u>15.11.2012.</u>	Nr.	<u>2-5/3178</u>	Brīvības ielā 17, Dobelē, Dobeles novadā, LV-3701 e-pasts: apic@dobelev.lv

*Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam 1. redakciju
un vides pārskata projektu*

Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk Pārvalde) ir saņemts un izskatīts Jūsu iesniegums ar lūgumu izsniegt atzinumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam 1. redakciju un vides pārskata projektu.

Izvērtējot Dobeles novada pašvaldības Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam 1. redakciju, Pārvalde ir secinājusi, ka plānojuma 1. redakcija ir izstrādāta atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumu Nr.711 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" prasībām un plānojumā ir ņemtas vērā Pārvaldes 2011. gada 6. aprīlī izsniegtajos nosacījumos Nr. 3.3.2.-6/296 izvirzītās prasības, detalizētu informāciju attiecībā uz vides aizsardzības jautājumiem sniedzot Vides pārskata projektā.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumu Nr.711 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 56. punktu, Pārvalde dod **pozitīvu** atzinumu par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam 1. redakciju.

Pārvaldei nav būtisku priekšlikumu vides pārskata projekta papildināšanai.

Direktors

H. Verbelis

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu

J. Līžus, 63023228
jolanta.lizus@jelgava.vvd.gov.lv

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA
VESELĪBAS INSPEKCIJA

Juridiskā adrese: Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Zemgales prospekts 3, Jelgava, LV-3001,
tālrunis/fakss: 63083193, 63020038, e-pasts: zemgale@vi.gov.lv, http://www.vi.gov.lv

ATZINUMS PAR BŪVPROJEKTU/TERRITORIJAS PLĀNOJUMU

Atzinuma izdošanas vieta	Jelgava
2012.	30. novembrī
Nr.	1604
1. Projekta nosaukums	Dobeles novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam
1. redakcija un Vides pārskata projekts	
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis	Plānošanas dokumenta higiēniskā novērtēšana
3. Objekta adrese	Dobeles novads, Latvija
4. Projekta pasūtītājs	Dobeles novada pašvaldība, reģistrācijas Nr.90009115092, Brīvības iela 17, Dobeles novads, LV-3701
5. Projekta autors	SIA "Metrum", reģistrācijas Nr.40003388748, Raiņa bulvāris 11, Rīga, LV-1050; Pasta adrese: K.Valdemāra iela 8, Rīga, LV-1050
6. Iesniegtie dokumenti	1. Dobeles novada pašvaldības pieteikums, reģistrēts Veselības inspekcijas Zemgales kontroles nodaļā 15.11.2012.g., Nr. 24512. 2. Dobeles novada teritorijas plānojums 2013. -2025.gadam 1.redakcija un vides pārskats (http://www.dobele.lv/page/349)
7. Izskatot projektu, konstatēts	Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā ar 2009.gada 1.jūliju tika izveidots Dobeles novads, apvienojot 11 pašvaldības ar atšķirīgiem teritoriju plānojumiem, prasībām būvniecībai un teritorijas izmantošanai. Līdz ar to Dobeles novadam nepieciešams jauns, vienots teritorijas plānojums, kas būtu par pamatu ilgstošai, stabilai novada ekonomiskai attīstībai, paredzot teritorijas racionālu izmantošanu, sabalansējot privātpašnieku un sabiedrības intereses, izmantojot novadā esošos resursus, ievērojot tradīcijas, apzinot kultūrvēsturisko mantojumu, veicinot tā saglabāšanu un regulējot būvniecības attīstību. Ir būtiski, ka visu novada administratīvo teritoriju plānojumi, zonu klasifikācija un tajos ietilpstošie apbūves noteikumi ir vienoti, izstrādāti vienotā programmatūrā, ērti pieejami un viegli lasāmi ikvienam novada iedzīvotājam. Teritorijas plānojumā novērstas iepriekš pieļautās neprecizitātes teritorijas plānojumos, kā arī iestrādātas izmaiņas, kam par pamatu kalpo grozījumi likumdošanā. Dobeles novada teritorijas plānojums tiek izstrādāts 12 gadiem un ir Dobeles novada domes ilgtermiņa plānošanas dokuments, uz kura pamata pieņem lēmumus par konkrēta zemes īpašuma izmantošanu, tai skaitā, apbūvi, zemes transformāciju, sadali/apvienošanu, nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanu, nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanu. Teritorijas plānojumā rakstveidā un grafiski attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un teritorijas apbūves nosacījumi, sabalansējot privātpašnieku un sabiedrības intereses. Dobeles novada teritorijas attīstības plāns sastāv no: novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam, kas ir pamats novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai; teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam, kur noteiktas teritorijas ilgtermiņa

F110-v1

Informācija
informācijas sistēmā
3. decembris
[Signature]

S A Ņ E M Ī S
Dobeles novada pašvaldības
20.12.2012. g. 3. decembris
Nr. 2-2/2566

izmantošanas pamatprasības; attīstības programmas (2011. – 2014.gadam), kura dod vadlīnijas novada teritorijas attīstībai, tajā apkopota Dobeles novada domes politika turpmākai attīstībai novadā.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts un Vides pārskats izstrādāts Dobeles novada teritorijas plānojumam 2013.–2025.gadam. Vides pārskatā sniegts raksturojums par plānošanas dokumenta ietekmes uz vidi iedarbības laiku (īslaicīgas iedarbības, vidēji ilgās, ilglaicīgas un pastāvīgās).

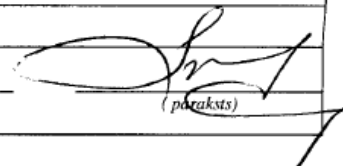
Tā kā Dobeles novada teritorijas plānojums ir vērsts uz ilgtermiņa un zemes lietojuma attīstību, tad galvenā ietekme būs vērojama ilgākā laika posmā. Lai sekotu līdzi Dobeles novada teritorijas plānojuma ieviešanai un tā efektivitātes monitoringam, Dobeles novada plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringam ir noteikti vairāki rādītāji tā ietekmes uz vidi noteikšanai. Lai iegūtu pilnīgu un korektu informāciju par teritorijas attīstību un tā ietekmi uz vidi, datus ieteicams apkopot katru gadu. Dobeles novada teritorijas plānojumu ir iespējams īstenot, ja tiek ievēroti plānošanas dokumentā esošie nosacījumi, kā arī normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

SLĒDZIENS

Izvērtējot atbilstību higiēnas prasībām, Veselības Inspekcijas Zemgales kontroles nodaļa neiebilst Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam 1. redakcijas un vides pārskata projekta risinājumam.

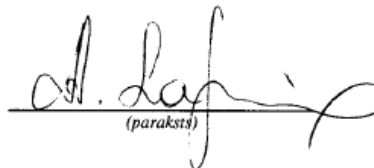
REKOMENDĀCIJAS

Izpildītājs Vecākais higiēnas ārsts Genādijs Krizskis
(ieņemamais amats, vārds, uzvārds)

(paraksts)

Zemgales kontroles nodaļas vadītāja

(paraksts)

Airisa Lapina
(vārds, uzvārds)

LATVIJAS REPUBLIKAS
VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

Reģ. Nr. 90009099027, Baznīcas iela 7, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
tālrunis 67509545, fakss 67509544, e-pasts: daba@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

16.01.2013. Nr. 4.8/8/2013-N
Uz 15.11.2012. Nr. 2-5/3179

Dobeles novada pašvaldībai
Brīvības iela 17, Dobeles,
Dobeles novads, LV-3701

***Par Dobeles novada teritorijas plānojuma
2013.-2025.gadam Vides pārskata projektu***

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) ir saņēmusi Jūsu 15.11.2012. vēstuli Nr.2-5/3179, kurā lūgts sniegt komentārus un priekšlikumus par Dobeles novada teritorijas plānojuma Vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats). Pamatojoties uz Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 17.punktu, kā arī Ministru kabineta 2009.gada 2.jūnija noteikumu Nr. 507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.15.apakšpunktu Administrācija sniedz šādus komentārus un priekšlikumus:

1. Vides pārskata 36. lpp, sadaļā „Risinājumi un ieteikumi” ir nepieciešams koriģēt pirmās rindkopas pirmo teikumu, jo tajā norādītais apgalvojums, ka Dobeles novada teritorijas plānojums kopumā nodrošina ĪADT aizsardzību ir nepatiess. Plānošanas dokuments nevar nodrošināt ĪADT aizsardzību kopumā, tas var to uzlabot, sekmēt, veicināt, u.c., bet diemžēl nekādi nevar to nodrošināt.

2. Ņemot vērā, ka 2012.gada 18.decembrī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, lūdzam Vides pārskatā aktualizēt informāciju atbilstoši šiem noteikumiem. Vides pārskata 37.lpp sadaļā „Risinājumi un ieteikumi” precizēt informāciju atbilstoši šo noteikumu 58.punktam.

3. Vides pārskata 37. lpp ir norādīts nepareizs 2000.gada 5.decembra noteikumu Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” numurs, lūdzam to precizēt.

Kontakinformācija:

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija
„Meža māja”, Jūrmala, LV-2012
tālrunis 67730078, fakss 67730207, e-pasts: pieriga@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

4. Vides pārskata 38.lpp, sadaļā „Aizsargājамie koki” papildināt apakšsadaļu „Risinājumi un ieteikumi” ar teikumu, ka aizsargājamo koku aizsardzības un izmantošanas kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.2. apakšnodaļā.

Kopumā, izvērtējot Vides pārskata projektu, ir ņemti vērā Administrācijas iepriekš sniegtie nosacījumi teritorijas plānojuma izstrādei.

Administrācija atbalsta Vides pārskata tālāku virzību ar nosacījumu, ja tiek ņemti vērā un rediģēti šajā vēstulē norādītie priekšlikumi.

Ar cieņu,

Pierīgas reģionālās administrācijas direktora vietiece

M.Priedēna

Bodnieks 26786191
ilmars.bodnieks@daba.gov.lv

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Vienotais reģ. nr. 40003466281
PVN reģ. nr. LV40003466281

AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS VALSTS MEŽI"

Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, Latvija, tālrunis 67602025, fakss 67805430, e-pasts: lvm@lvm.lv

ZEMGALES MEŽSAIMNIECĪBA

„Sili”, Mežciems, Jaunsvirlaukas pag., Jelgavas nov., LV-3001, tālrunis 63007166, fakss 63007168

Jelgavas novada Jaunsvirlaukas pagastā

10.12.2012 Nr. 4.1-1.2_092 v_226_12_265

Dobeles novada domei

Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam
1.redakcijas atzinuma sniegšanu

AS „Latvijas valsts meži” Zemgales mežsaimniecība ir iepazinusies ar Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam 1.redakcijas dokumentāciju un lūdz veikt sekojošus labojumus –

1. Paskaidrojuma rakstā punktā 2.2.5. Derīgie izrakteņi un 2.2.5.1.att. Derīgo izrakteņu izmantojamo atradņu izvietojuma shēma Dobeles novadā kā arī 2.2.5.1. tabulā 2011.gada derīgo izrakteņu krājumu bilancē iekļautās Dobeles novada atradnes un

Plānotās izmantošanas grafiskajā daļā un Vides pārskata tabulās 43.–44.lpp. iekļaut smilts-grants un smilts atradni „Ausāti”

2.Lūdzam ievietot **Vides pārskatā informāciju** par Zemgales mežsaimniecības izdalītajiem rekreācijas mežiem Dobeles novadā, izsakot to sekojoši :” AS Latvijas valsts meži savos apsaimniekojamajos mežos ir izdalījusi Rekreācijas mežu teritorijas, kuru apsaimniekošana paredzēta saskaņā ar individuālajiem apsaimniekošanas plāniem katrai no šīm teritorijām. Uz 2012.gadu Dobeles novadā ir izstrādāts viens plāns Vilkukalnu-Krievukalnu rekreācijas masīvam, notiek arī citu plānu izstrāde un tie ir kopējā Meža apsaimniekošanas plāna sastāvdaļa. Sīkāku informāciju un kartogrāfisko materiālu var apskatīt AS Latvijas valsts meži mājas lapā sadaļā pie Meža apsaimniekošanas plāniem.”

REKREĀCIJAS MEŽI DOBELES NOVADĀ

NOSAUKUMS	Platība
Silakalnu masīvs pie Zebrus ezera	468.7
Degu mežs	138.4
Gardenes masīvs	36.3
Mucenieku mežs	2.3

Informācija ievadīta
informācijas sistēmā EDUS
Braide

SANEMTS
Dobeles novada pašvaldība
2012. g. 13. decembrī
Nr. 2-2/2644

AS SEB banka, kods UNLALV2X, konts LV10 UNLA 0003 0304 6754 4 (LVL)
AS Swedbank, kods HABALV22, konts LV82 HABA 0001 4070 5213 3 (LVL), LV55 HABA 0021 4070 5213 3 (EUR, USD)
AS DNB Banka, kods RIKOLV2X, konts LV58 RIKO 0002 0131 6131 1 (LVL)
AS Citadele banka, kods PARXLV22, konts LV64 PARX 0000 3804 1101 6 (LVL)
AS Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, kods NDEALV2X, konts LV90 NDEA 0000 0815 4431 0 (LVL)

Vienotais reģ. nr. 40003466281
 PVN reģ. nr. LV40003466281

AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS VALSTS MEŽI"
Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, Latvija, tālrunis 67802075, fakss 67805430, e-pasts: lvm@lvm.lv

Pokaiņu masīvs	494.6
Tanku masīvs (Gardene)	84.8
Zebrus masīvs	887.7
Vilkukalna-Krievukalnu masīvs	1288.7

3. Lūdzam iekļaut *Vides pārskata 42.lpp. pie sadaļas Meži* arī Zemgales mežsaimniecības izveidotās un apsaimniekotās Sabiedrībai nozīmīgās vietas Dobeles novadā – Krievkalni, Mucenieku mežs, Ružu ezers, Īleš bunkurs un to kartogrāfisko materiālu.

4. Meža teritorijas (M)
Mežsaimnieciska
Izmantošana
 Šobrīd TP teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir formulējums :
 Mežā būvēti vai ierīkoti objekti meža apsaimniekošanas un aizsardzības vajadzībām, kā arī rekreācijai un savvaļas dzīvnieku dārzu uzturēšanai

lūdzam mainīt formulējumu uz pilno:
Meža teritorijas (M)
Mežsaimnieciska
Izmantošana

Meža apsaimniekošana un izmantošana;
meža infrastruktūras ierīkošana un izbūve -mežā būvēti vai ierīkoti objekti meža apsaimniekošanas un aizsardzības vajadzībām, kā arī rekreācijai un savvaļas dzīvnieku dārzu uzturēšanai

5. Teritorijas plānā nav informācijas par AS Latvijas valsts meži autoceļiem. Lūdzam iekļaut tabulu 98.lpp. sadaļā Mežu ceļi – precīzais kopgarums ir 148 km un kartogrāfisko materiālu pielikumā, kā arī informāciju par rekonstrukcijai un būvei plānotajiem meža autoceļiem Dobeles novadā.

Meža ceļi Dobeles novadā

Nosaukums	Garums m	Platums m	Segums
Apšenieku ceļš	941	4.5	grants
Auniņu ceļš	1039	4.5	grants
Ausātu ceļš	3619	4	bezseguma
Ausātu ūdenskrātuves ceļš	1854	4	bezseguma
Bataru ceļš	1853	4.5	grants
Bēnes trase	2476	4.5	grants

AS SEB banka, kods UNLALV2X, konts LV10 UNLA 0003 0304 6754 4 (LVL)
 AS Swedbank, kods HABALV22, konts LV82 HABA 0001 4070 5213 3 (LVL), LV55 HABA 0021 4070 5213 3 (EUR, USD)
 AS DNB Banka, kods RIKOLV2X, konts LV58 RIKO 0002 0131 6131 1 (LVL)
 AS Citadele banka, kods PARXLV22, konts LV64 PARX 0000 3804 1101 6 (LVL)
 AS Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, kods NDEALV2X, konts LV90 NDEA 0000 0815 4431 0 (LVL)

Vienotais reģ. nr. 40003466281
PVN reģ. nr. LV40003466281

LATVIJAS VALSTS MEŽI

AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS VALSTS MEŽI"

Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, Latvija, tālrunis 67802075, fakss 67805430, e-pasts: lvm@lvm.lv

Bites ceļš	1479	4.5	grants
Cepļišu ceļš	1374	3.5	bezseguma
Cerību torņa ceļš	3133	3.5	bezseguma
Ciematu ceļš	1204	5	grants
Ciroles ceļš	1946	4.5	bezseguma
Čagu ceļš	2845	5.5	bezseguma
Degu ceļš	506	3	bezseguma
Dišleru ceļš	1847	4.5	grants
Dobeles mežniecības ceļš	2896	3.5	bezseguma
Dzelzceļnieku ceļš	986	4	grants
Elkukalna ceļš	761	3	bezseguma
Franku ceļš	1757	3	bezseguma
Garlauku ceļš	905	4	grants
Geriku ceļš	1170	3	bezseguma
Īsais ceļš	91	6	grants šķembas
Janku ceļš	1569	3.5	bezseguma
Jaunais ceļš	906	4.5	grants
Jostu ceļš	3016	5.5	grants šķembas
Kaķenieku ceļš	1386	3	bezseguma
Kalnciema šoseja - Melnbikši	1080	4.5	bezseguma
Kalnu ceļš	2862	3	bezseguma
Kapu meža ceļš	1092	4.5	grants
Karjeru ceļš	1607	3	bezseguma
Kasparu ceļš	247	3	bezseguma
Krūmiņu ceļš	356	3	bezseguma
Ķīļa ceļš	1712	3.5	bezseguma
Lapsu ceļš	1185	3	bezseguma
Lapsu ceļš	575	3	bezseguma
Legzdiņa stīga	3454	4.5	bezseguma
Lejupceļš	2056	3	bezseguma
Liekņu ceļš	133	4	bezseguma
Lielkuģu ceļš	1567	3.5	grants šķembas
Liepu cels II	703	4	bezseguma
Lūšu ceļš	524	4.5	grants
Mangāju ceļš	5291	5	grants šķembas
Meniķa ceļš	793	2.5	bezseguma
Meženieku ceļš	7652	5.5	grants
Mežružu ceļš	937	3.5	bezseguma
Mežsarmu ceļš	360	4	bezseguma
Mucenieku ceļš	1477	3.5	bezseguma
Namiķu ceļš	2726	4.5	grants
Pakaišu muižas ceļš	2410	4.5	grants
Penkule-Zvani	3161	5.5	grants
Pētervalde - Mežvidi	1062	4	grants

AS SEB banka, kods UNLALV2X, konts LV10 UNLA 0003 0304 6754 4 (LVL)
AS Swedbank, kods HABALV22, konts LV82 HABA 0001 4070 5213 3 (CVL), LV55 HABA 0021 4070 5213 3 (EUR, USD)
AS DNB Banka, kods RIKOLV2X, konts LV58 RIKO 0002 0131 6131 1 (LVL)
AS Citadele banka, kods PARXLV22, konts LV64 PARX 0000 3804 1101 6 (LVL)
AS Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, kods NDEALV2X, konts LV90 NDEA 0000 0815 4431 0 (LVL)

LATVIJAS VALSTS MEŽI

AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS VALSTS MEŽI"

Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, Latvija, tālrunis 67602075, fakss 67805430, e-pasts: lvm@lvm.lv

Pētervlade - Ūsiņu purvs	4907	5.5	grants
Pliķu stīga	2017	4.5	grants šķembas
Pokaiņu aplis	5356	4	grants
Pokaiņu ceļš	1182	4	bezseguma
Poldera ceļš	4402	4	bezseguma
Priedaiņu ceļš	87	3.5	bezseguma
Priedīņu ceļš	742	3.5	bezseguma
Robežstīgas ceļš	2356	4	bezseguma
Ružu ceļš	3486	5	bezseguma
Sarmu dambis	5313	4	bezseguma
Sesku ceļš	1728	5.5	grants
Sievu ceļš	4874	5.5	grants šķembas
Silakalnu ceļš	3292	3.5	bezseguma
Silķu meža ceļš	495	3	bezseguma
Skaparu ceļš	810	3	bezseguma
Spindeļu stīga	2226	4.5	grants
Strautiņu ceļš	429	4	grants
Stūraišu ceļš	1227	3.5	bezseguma
Svilpju ceļš	323	4	bezseguma
Tītarkalnu ceļš	4571	5	grants
Vāju ceļš	2630	4.5	bezseguma
Vanagu ceļš	331	2.5	bezseguma
Vecais Slagūnes ceļš	1888	4.5	grants
Vidusceļš	315	3	bezseguma
Zaļais ceļš	789	3	bezseguma
Zebrenes trase	4146	5.5	bezseguma
Zebrus ezera ceļš	524	4	grants
Ziemeļu ceļš	1121	4	grants

kopā 148 km

Plānotie meža autoceļi Dobeles novadā
būve vai rekonstrukcija

Nosaukums	Garums, m	Veids	Gads
Sievu ceļa atzars	1218	būve	2017
Liepu cels II	2898	rekonstrukcija	2017
Mežružu ceļš	1724	rekonstrukcija	2017
Zemaču ceļš	2170	rekonstrukcija	2015
Anota ceļš	1919	būve	2015
Sarmu dambis	5314	būve	2018
Ausātu ceļš	5183	būve	2014

AS SEB banka, kods UNLALV2X, kods LV10 UNLA 0003 0304 6754 4 (LVL)
 AS Swedbank, kods HABALV22, kods LV82 HABA 0001 4070 5213 3 (ĒVL), LV55 HABA 0021 4070 5213 3 (EUR, USD)
 AS DNB Banka, kods RIKOLV2X, kods LV58 RIKO 0002 0131 6131 1 (LVL)
 AS Citadele banka, kods PARXLV22, kods LV64 PARX 0000 3804 1101 6 (LVL)
 AS Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, kods NDEALV2X, kods LV90 NDEA 0000 0815 4431 0 (LVL)

Vienotais reģ. nr. 40003466281
PVN reģ. nr. LV40003466281

LATVIJAS VALSTS MEŽI

AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS VALSTS MEŽI"

Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, Latvija, tālrunis 67805430, fakss 67805430, e-pasts: lvm@lvm.lv

Dzelzceļmaļas ceļš	912	būve	2017
Ķīļa ceļš	1462	rekonstrukcija	2013
Kaķenieku ceļš	3517	rekonstrukcija	2014
Kundziņu ceļš	1090	būve	2015
Bērzbeķes ceļš	695	būve	2017
Leļupceļš	1965	rekonstrukcija	2019
Jurģu ceļš	2814	būve	2013
Mežsargu ceļš	1349	būve	2013
Strautiņu ceļš	1228	būve	2013
Baznīcas ceļš	1139	būve	2017
Poldera ceļš 55.kv.	2233	rekonstrukcija	2018
Ružu ceļš	4941	rekonstrukcija	2016
Strēlnieku ceļš	923	būve	2015
Vecais bānīša ceļš	3832	rekonstrukcija	2016
Dobeles mežniecības ceļš	2622	būve	2019
Avotiņu ceļš	1140	būve	2017
Cerību torņa ceļš	3308	rekonstrukcija	2019
Rumbu ceļš	2384	būve	2019
Ceplīšu ceļš	668	rekonstrukcija	2017
kopā	58.6 km		

Izpilddirektors

V. Ostrovskā 29122834

I.Rozītis

LATVIJAS VALSTS MEŽI

AS SEB banka, kods UNLALV2X, konts LV10 UNLA 0003 0304 6754 4 (LVL)
AS Swedbank, kods HABALV22, konts LV62 HABA 0001 4070 5213 3 (LVL), LV55 HABA 0021 4070 5213 3 (EUR, USD)
AS DNB Banka, kods RIKOLV2X, konts LV58 RIKO 0002 0131 6131 1 (LVL)
AS Citadele banka, kods PARXLV22, konts LV64 PARX 0000 3804 1101 6 (LVL)
AS Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, kods NDEALV2X, konts LV90 NDEA 0000 0815 4431 0 (LVL)

			<p>noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, lūdzam Vides pārskatā aktualizēt informāciju atbilstoši šiem noteikumiem. Vides pārskata 37.lpp. sadaļā „Risinājumi un ieteikumi” precizēt informāciju atbilstoši šo noteikumu 58.punktam.</p> <p>3. Vides pārskata 37.lpp. ir norādīts nepareizs 2000.gada 5.decembra noteikumu Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” numurs, lūdzam to precizēt.</p> <p>4. Vides pārskata 38.lpp., sadaļā „Aizsargājамie koki” papildināt apakšsadaļu „Risinājumi un ieteikumi” ar teikumu, ka aizsargājamo koku aizsardzības un izmantošanas kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.2.apakšnodaļā.</p> <p>Kopumā, izvērtējot Vides pārskata projektu, ir ņemti vērā Administrācijas iepriekš sniegtie nosacījumi teritorijas plānojuma izstrādei.</p> <p>Administrācija atbalsta Vides pārskata tālāku virzību ar nosacījumu, ja tiek ņemti vērā un rediģēti šajā vēstulē norādītie priekšlikumi.</p>	<p>Precizēts.</p> <p>Papildināts.</p>
4.	Zemgales plānošanas reģions	nav saņemts	–	–
5.	AS „Latvijas Valsts meži” ²³	13.12.2012.	<p>[...]</p> <p>Plānotās izmantošanas grafiskajā daļā un Vides pārskata tabulās 43.-44.lpp. iekļaut smilts-grants un smilts atradni „Ausāti”.</p>	<p>Vides pārskata 10.tabulā „Būvmateriālu izejvielu atradnes Dobeles novadā” uzskaitītas visas Dobeles novadā konstatētās derīgo izrakteņu atradnes, taču detalizēta informācija norādīta tikai par tām atradnēm, kurās tiek iegūti</p>

²³ Priekšlikumi sniegti institūcijas atzinumā par Dobeles novada teritorijas plānojuma 1.redakciju

		<p>2. Lūdzam ievietot Vides pārskatā informāciju par Zemgales mežsaimniecības izdalītajiem rekreācijas mežiem Dobeles novadā, izsakot to sekojoši: „AS „Latvijas Valsts meži” savos apsaimniekojamos mežos ir izdalījusi Rekreācijas mežu teritorijas, kuru apsaimniekošana paredzēta saskaņā ar individuālajiem apsaimniekošanas plāniem katrai no šīm teritorijām. Uz 2012.gadu Dobeles novadā ir izstrādāts viens plāns Vilkukalnu – Krievukalnu rekreācijas masīvam, notiek arī citu plānu izstrāde un tie ir kopējā Meža apsaimniekošanas plāna sastāvdaļa. Sīkāku informāciju un kartogrāfisko materiālu var apskatīt AS „Latvijas Valsts meži” mājas lapā sadaļā pie Meža apsaimniekošanas plāniem”.</p> <p>3. Lūdzam iekļaut Vides pārskata 42.lpp. pie sadaļas „Meži” arī Zemgales mežsaimniecības izveidotās un apsaimniekotās Sabiedrībai nozīmīgās vietas Dobeles novadā – Krievkalni, Mucenieku mežs, Ružu mežs, Īles bunkurs un to kartogrāfisko materiālu.</p>	<p>derīgie izrakteņi. Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzi „Derīgo izrakteņu atradnes”, atradne „Ausāti” Dobeles novada Auru pagastā pašlaik netiek izmantota.</p> <p>Papildināts atbilstoši sniegtajai informācijai.</p> <p>Daļēji ņemts vērā. Papildināts atbilstoši pieejamajai informācijai.</p>
--	--	---	---

3.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja atzinums

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

2013.gada 5.februāra

Atzinums Nr.6

Par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskatu

Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam (turpmāk arī Teritorijas plānojums) Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) 2013.gada 17.janvārī. Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja Dobeles novada pašvaldība sadarbībā ar SIA „Metrum”. Atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Birojs 2011.gada 6.decembrī pieņēma lēmumu Nr.84 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Dobeles novada teritorijas plānojumam 2013.–2025.gadam, pamatojoties uz pašvaldības sniegto informāciju par Teritorijas plānojumā paredzēto darbību potenciālo saistību ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikuma darbību īstenošanu. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Bikstu pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2007.gada 8.janvāra atzinums Nr.2) un Penkules pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2007.gada 15.maija atzinums Nr.43).

Izvērtējot Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk arī MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverta informācija par Dobeles novada Teritorijas plānojuma izstrādes galvenajiem mērķiem, sniegts īss plānošanas dokumenta satura izklāsts, kā arī norādīta tā saistība ar nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem.
2. Vides pārskatā atbilstoši MK noteikumu 8.2.punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata sagatavošanas procedūra, kā arī pielietotā metodoloģija un izmantotā informācija, kā arī sabiedriskās apspriešanas gaita un tās rezultāti. Sabiedriskās apspriešanas materiāli, kā arī sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums ir ievietots Vides

pārskata 2.pielikumā. Saskaņā ar autoru norādīto, Vides pārskatā ir iestrādāti sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi.

3. Vides pārskata 3.nodaļā sniegts novada esošā vides stāvokļa apraksts, norādīts uz galvenajiem vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem, kā arī iespējamām izmaiņām, ja sagatavotais plānošanas dokuments netiktu īstenots. Pārskatā ietverts vispārīgs Dobeles novada administratīvās teritorijas raksturojums, sniedzot informāciju par novadā ietilpstošajām teritoriālajām vienībām (Dobeles pilsētu un Annenieku, Auru, Bērzes, Bikstu, Dobeles, Jaunbērzes, Krimūnu, Naudītes, Penkules un Zebrenes pagastiem), apdzīvojuma struktūru, demogrāfisko situāciju, kā arī novadā esošajiem dabas apstākļiem un resursiem. Raksturojot zemes dziļu resursus, cita starpā norādīts uz to, ka Dobeles novadā (Annenieku, Bikstu un Zebrenes pagasti) atrodas daļa no valsts nozīmes zemes dziļu nogabala „Dobeles struktūra” teritorijas; tā kopējā platība ir 99,2km². Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā norādīts, ka saskaņā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras 2010.gadā veikto pētījumu „Ģeoloģiskā un ekonomiskā izpēte par dabasgāzes pazemes krātuves iespējamo izveidi Latvijā, Dobeles rajonā” šajā teritorijā perspektīvā varētu tikt izveidots starptautiskas nozīmes infrastruktūras objekts – Dobeles gāzes krātuve, jo tajā ir labvēlīgi ģeoloģiskie apstākļi šāda projekta īstenošanai. Minētajā dokumentā (skat. <http://www.liaa.gov.lv>) norādīts, ka „Dobeles dabasgāzes krātuves izveide ar mērķi uzglabāt dabasgāzi Latvijas vajadzībām nav iespējama, jo šīs funkcijas šobrīd ar pietiekamu rezervi nodrošina Latvijas teritorijā izvietotā Inčukalna pazemes gāzes krātuve. Līdz ar to ekonomiskās izpētes pirmās daļas ietvaros tiek analizēta Dobeles struktūras izmantošana dabasgāzes krātuves ierīkošanai ar perspektīvu to integrēt starpvalstu vienotajā gāzes apgādes sistēmā”, secinot, „ka par vispiemērojamāko un visperspektīvāko Dobeles dabasgāzes krātuves integrācijas variantu ir uzskatāms atsevišķa jauna gāzes transporta „koridora” izbūve, kas savienotu Krievijas Federāciju ar Centrāleiropas valstīm caur Latviju”. Šajā dokumentā atzīmēts, ka valsts nozīmes zemes dziļu nogabalā „Dobeles struktūra” atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas (*Natura 2000*) teritorija – lielākā daļa dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” teritorijas. Teritorijas plānojuma grafiskajā materiālā „Dobeles novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” valsts nozīmes zemes dziļu nogabals „Dobeles struktūra” nav attēlots. Vides pārskatā ietverta informācija par virszemes ūdens resursiem, to kvalitāti, kā arī galvenajiem kvalitāti ietekmējošiem faktoriem. Autori, atsaucoties uz Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu 2009.–2015.gadam, norādījuši, ka lielākai daļai Dobeles novadā esošo ūdensobjektu ir slikta vai ļoti slikta ūdens ekoloģiskā kvalitāte, vienlaikus vēršot uzmanību tam, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 1. un 2.pielikumu 11 ūdensobjektos („L106 SP Vecbērzes poldera apvadkanāls”, „L107 Lielupe”, „L109 Bērze”, „L111 Bērze”, „L114 Bikstupe”, „L117 SP Auce”, „L118 Auce”, „L120 Tērvete”, „L121 Skujene” un Zebrus ezers) punktveida piesārņojuma (notekūdeņos esošo biogēnu dēļ), izkļiedētā piesārņojuma un/vai hidromorfoloģisko pārveidojumu dēļ pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli līdz 2015.gadam. Ņemot vērā to, ka virszemes ūdensobjekti ir nozīmīgs rekreācijas resurss, autori vērsuši uzmanību arī peldūdeņu kvalitātes nodrošināšanai un ūdensobjektu piekrastes atbilstošai apsaimniekošanai. Pārskatā norādīts, ka

- Dobeles novada teritorijā uz Bērzes upes ir izbūvētas 4 mazās hidroelektrostacijas, t.i., Annenieku HES, Bikstu – Paleju dzirnavu HES, Bērzes HES un Dobeles HES, vienlaikus vēršot uzmanību tam, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra noteikumu Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” 1.pielikumu uz Bērzes upes ar šo noteikumu stāšanos spēkā ir aizliegts veidot jebkādas jaunus mehāniskus šķēršļus, būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus. Vides pārskatā raksturoti novada pazemes ūdens resursi un norādīts uz faktoriem, kas potenciāli var ietekmēt to kvalitāti. Autori vērsuši uzmanību pazemes ūdens piesārņojuma riskam, kas pastāv neatbilstošas ūdensapgādes urbumu apsaimniekošanas rezultātā, norādot uz nepieciešamību veikt ūdensapgādes urbumu inventarizāciju un neizmantoto urbumu tamponēšanu. Ūdenssaimniecības sistēmas raksturojumā ietverta informācija par centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tīklu nodrošinājumu un pakalpojumu pieejamību novada teritorijā, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu nodrošinājumu un to tehnisko stāvokli, kā arī īstenotajiem un plānotajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Autori ieteikuši pašvaldībai risināt jautājumu par ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izveidi vasarnīcu teritorijās. Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, norādīts uz galvenajiem stacionārajiem (katlu mājas, ražošanas uzņēmumi) un mobilajiem (autotransports, dzelzceļa transports) piesārņojošo vielu emisijas avotiem, vienlaikus atzīmējot, ka to emisiju apjoms kopumā nav vērtējams kā nozīmīgs. Kā galvenie trokšņa avoti identificēti autotransporta kustība un ražošanas uzņēmumu tehnisko iekārtu darbība. Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu novadā, norādīts uz galvenajām problēmām (nelegāla atkritumu deponēšana, atkritumu apjoma pieaugums, nepietiekoši organizēta atkritumu savākšana un šķirošana attālajās viensētās) un veicamajiem pasākumiem sistēmas uzlabošanā. Vides pārskatā ietverta informācija par Dobeles novada Zebrenes pagastā esošā bīstamo atkritumu poligona „Zebrene” un Auru pagastā esošās Gardenes bīstamo atkritumu novietnes darbību, kā arī norādīts uz to, ka ir uzsākts Gardenes bīstamo atkritumu novietnes likvidācijas process un tajā esošie atkritumi tiek pārvesti uz bīstamo atkritumu poligonu „Zebrene”. Pārskatā ietverta informācija par Dobeles novadā noteiktajām piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, rūpnieciskā un ekoloģiskā riska teritorijām, kā arī veicamajiem pasākumiem un Teritorijas plānojumā iestrādātajiem risinājumiem piesārņoto/potenciāli piesārņoto vietu sanācijai un iespējamo risku novēršanai/mazināšanai.
4. Vides pārskata 4.nodaļā raksturots vides stāvoklis teritorijās, kuras autoru skatījumā potenciāli var ietekmēt plānošanas dokumenta īstenošana (īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgas teritorijas, lauku un mežu teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, attīstības centri un apbūves teritorijas, alternatīvo enerģiju attīstības teritorijas). Autori norādījuši uz Teritorijas plānojumā paredzētajiem risinājumiem un darbībām šajās teritorijās, vienlaicīgi vēršot uzmanību uz to īstenošanas pozitīvajām un/vai iespējamām negatīvām vides ietekmēm. Pārskatā norādīts, ka Dobeles novadā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – dabas liegumi „Zebrus un Svētes ezers”, „Līvberzes liekņa” un „Skujaines un Svētaines ieleja”. Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē Ministru kabineta 2006.gada

16.maija noteikumi Nr.390 „Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, dabas liegumu „Līvberzes liekņa” un „Skujaines un Svētaines ieleja” – vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi; visām teritorijām ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Dobeles novadā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas šobrīd nav pakļautas ievērojamai antropogēnai ietekmei; Teritorijas plānojums neparedz darbības, kas varētu tieši mazināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bioloģisko daudzveidību un ainaviskās vērtības, papildus atzīmējot, ka Teritorijas plānojumā netiek mainīts zemes izmantošanas veids *Natura 2000* teritorijās. Autori vērsuši uzmanību tam, ka pirms tādu darbību īstenošanas, kurām var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, to ietekme vērtējama Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” noteiktajā kārtībā. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir noteiktas trīs ainaviski vērtīgās teritorijas (teritorijas ar īpašiem noteikumiem) – Bērzes, Sesavas un Auces upju ielejas un plānošanas dokumenta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk TIAN) izvirzītas prasības šo teritoriju saglabāšanai un aizsardzībai. Saskaņā ar Pārskatā norādīto, ~59% no Dobeles novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes, turklāt novadā ir liels augstvērtīgo lauksaimniecības zemju īpatsvars. Dobeles novadā (Jaunbērzes pagastā) atrodas arī daļa no Vecbērzes poldera teritorijas, kas ir noteikta kā nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija. Autori atzīmē, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 11.janvāra noteikumiem Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” visa Dobeles novada administratīvā teritorija ir noteikta kā īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem. Raksturojot „lauku zemju (L)” plānoto (atļauto) izmantošanu, autori vērsuši uzmanību lauksaimniecības teritoriju apmežošanas iespējām, iesakot pašvaldībai katrā atsevišķā gadījumā izvērtēt lokālā ainavu plāna izstrādes nepieciešamību, kā arī TIAN iekļautajiem aprobežojumam jaunveidojamo cūku vai mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksu izvietojumam novada teritorijā. Saskaņā ar Pārskatā norādīto, meži aizņem ~29% no novada kopplatības; mežsaimniecības nozare novadā ir vāji attīstīta. Autori vērsuši uzmanību Teritorijas plānojumā paredzētai meža teritoriju izmantošanai, atzīmējot, ka pašvaldībai katrā konkrētā gadījumā ir jāizvērtē meža zemes transformācijas pamatotība citos zemes izmantošanas veidos, īpaši apbūvei. Raksturojot derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, autori atkārtoti snieguši informāciju par novadā sastopamajiem derīgajiem izrakteņiem, atradnēm un to pašreizējo izmantošanu, kā arī norādījuši uz to, ka Teritorijas plānojumā atsevišķi nav noteiktas konkrētas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma TIAN, derīgo izrakteņu ieguve atļauta rūpniecības apbūves teritorijās (R) un kā papildizmantošana arī ūdeņu teritorijās (Ū), lauku zemēs (L) un mežu teritorijās (M). Pārskatā apkopota informācija par Teritorijas plānojuma TIAN iestrādātajiem risinājumiem ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai. Pārskata autori papildus devuši savus ieteikumus pašvaldībai saistībā ar jaunu derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanu un atbilstošu prasību izvirzīšanu. Autori informē, ka Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir pārskatītas un precizētas iepriekš noteiktās Dobeles pilsētas un ciemu robežas,

- vairākām apdzīvotām vietām, kurās dominēja lauku teritoriju attīstības raksturs, ņemts ciema statuss. Jaunas apbūves teritorijas koncentrētas Dobeles pilsētas un ciemu robežās, tās paredzot vietās, kuras robežojas ar esošajām apbūves teritorijām (ir nepieciešamā infrastruktūra), vai arī vietās, kur vēsturiski apbūve tikusi plānota; jaunas apbūves koncentrācija ārpus esošajiem blīvi apdzīvotajiem centriem netiek atbalstīta. Jaunas lielas rūpnieciskās apbūves teritorijas nav paredzētas. Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā norādīts, ka, ņemot vērā infrastruktūras pieejamību, kā arī esošo un perspektīvo autoceļu un dzelzceļa infrastruktūru, par perspektīvām rūpniecības teritorijām ir uzskatāmas: teritorija Dobelē Lauku ielas un Elektriības ielas rajonā un Auru pagasta Gardenē. Autori vērsuši uzmanību tam, ka lauku teritorijās atļauta ražošanas objektu (lauksaimnieciskā, rūpnieciskā ražošana, t.sk. biogāzes ražotņu un koģenerācijas staciju) būvniecība, tāpēc pirms paredzētās darbības pašvaldībai jāpievērš īpaša uzmanība to iespējamam izvietojumam, kā arī visu ar vides aizsardzības saistīto normatīvo aktu ievērošanai. Lauku, ražošanas un tehniskās apbūves teritorijās ārpus ciemiem atļauta jaunu fermu (kūšu) un lielfermu būvniecība, ja tiek nodrošinātas veterinārās, higiēniskās, dzīvnieku labturības un vides aizsardzības prasības, un tiek veikti pasākumi aizsardzībai pret troksni, smakām un neestētiskiem skatiem. Teritorijas plānojumā ir noteikti nosacījumi un prasības vēja elektrostaciju būvniecībai, t.sk. noteiktas funkcionālās zonas, kurās atļauta vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu līdz 5kW, no 6kW līdz 10kW un lielāku par 10kW izvietošana (šajā gadījumā nepieciešams izstrādāt detālplānojumu). Pārskatā apkopota informācija par normatīvo regulējumu šīs darbības realizācijai, apzinātas galvenās ar vēja elektrostaciju būvniecību un ekspluatāciju saistītās ietekmes. Autori informē, ka Dobeles novada pašvaldība līdz šim nav saņēmusi ierosinājumus par vēja elektrostaciju būvniecību novada teritorijā. Birojs norāda uz nepieciešamību papildināt Vides pārskata 4.nodaļu, konkretizējot un detalizējot informāciju par tām teritorijām, kurām, salīdzinājumā ar iepriekš plānoto, paredzēts veikt izmaiņas to plānotajā (atļautajā) izmantošanā, t.sk. arī dzīvojamās vai cita veida apbūves teritorijās un pašreiz pieejamās informācijas robežās norādīt, vai un kā veiktās izmaiņas ir saistītas vai var būt saistāmas ar vides ietekmēm nākotnē, raksturojot tās pašlaik pieejamās informācijas apjomā.
5. Saskaņā ar Vides pārskata 5.nodaļā „Ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītās vides problēmas” norādīto, Teritorijas plānojums ir izstrādāts tā, lai pēc iespējas samazinātu/novērstu vides ietekmes, t.sk. esošās, un saglabātu/uzlabotu esošo vides stāvokli. Autori vērsuši uzmanību tam, ka pirms konkrētu plānoto darbību īstenošanas tām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, turklāt akcentējot to, ka ietekmes uz vidi novērtējums veicams pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā.
 6. Vides pārskatā apkopota informācija par starptautiskiem un nacionāliem vides politikas dokumentiem un tajos izvirzītajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem, norādot uz to integrāciju Dobeles novada Teritorijas plānojumā. Autori secina, ka Teritorijas plānojums kopumā atbilst ilgtspējīgas attīstības pamatnosacījumiem un vides aizsardzības mērķiem.
 7. Vides pārskata 7.nodaļā „Plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums” ietverts Teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonu

raksturojums, sniedzot ieskatu par TIAN iekļautajām prasībām un nosacījumiem teritoriju izmantošanai, un iespējamo vides ietekmju mazināšanai, kā arī vispārīgi raksturotas ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītās iespējamās tiešās un netiešās, īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās, kā arī summārās (kumulatīvās) ietekmes. Saskaņā ar Pārskatā norādīto, Teritorijas plānojuma īstenošanas tiešās un netiešās ietekmes saistītas, galvenokārt, ar izmaiņām novada apdzīvojuma struktūrā un attīstībā, plānoto lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju izmantošanu, komunālās infrastruktūras attīstību, iespējamo vēja elektrostaciju būvniecību, uzņēmējdarbības, t.sk. derīgo izrakteņu ieguves un tūrisma attīstību. Autori atzīmē, ka Teritorijas plānojumā paredzētās darbības vērstas uz dabas resursu saglabāšanu, vides un iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, slodzes uz vidi ierobežošanu vai samazināšanu, nepieciešamo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, zemes izmantošanas un vides aizsardzības jautājumu tiesiskuma un vides kvalitātes mērķu sasniegšanas nodrošināšanu. Līdz ar to Teritorijas plānojuma īstenošanai kopumā sagaidāma pozitīva ietekme uz vidi. Vienlaikus autori atzīmē, ka pirms konkrētu darbību veikšanas detalizēti jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme, nepieciešamības gadījumā veicot ietekmes uz vidi novērtējumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

8. Atbilstoši MK noteikumu 8.8.punktā noteiktajam, Vides pārskatā ietverta informācija par Dobeles novada Teritorijas plānojumā iestrādātajiem risinājumiem plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi novēršanai vai mazināšanai, akcentējot saistošajos normatīvajos aktos un Teritorijas plānojuma TIAN izvirzīto prasību ievērošanu. Autori vērsuši uzmanību arī uz galvenajiem problēmjautājumiem un attiecīgi norādījuši uz veicamajiem pasākumiem vides ietekmju novēršanai vai samazināšanai, kas realizējami Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā.
9. Vides pārskatā vērtētas Dobeles novada Teritorijas plānojumā paredzētās darbības; kā alternatīva vērtēta tikai plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments, kas vairākos aspektos vērtēta negatīvi.
10. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Teritorijas plānojumā nav paredzētas darbības, kuru īstenošana varētu radīt tiešu negatīvu būtisku ietekmi uz pašvaldības teritorijā esošajām Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Teritorijas plānojumā nav paredzēta tādu objektu būvniecība, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.
11. Atbilstoši MK noteikumu 8.13.punkta prasībām Vides pārskatā ietvertas rekomendācijas Dobeles novada Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nodrošināšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Dobeles novada Teritorijas plānojuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Vides pārskata 2.pielikumā ir pievienoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. pārskats par sabiedrības līdzdalību, organizēto sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli, valsts institūciju izdotie atzinumi par Teritorijas plānojuma 1.redakciju un Vides

pārskata projektu, kā arī sniegts sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums, norādot uz attiecīgu Vides pārskata papildināšanu (2.7.pielikums „Ziņojums par institūciju atzinumu ievērošanu”). Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi ir iestrādāti Vides pārskatā.

Sabiedriskās apspriešanas laikā tika organizētas 4 sanāksmes, kurās to dalībnieki tika iepazīstināti un varēja izteikt viedokli gan par Teritorijas plānojuma 1.redakciju un Vides pārskata projektu, gan par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2030.gadam. Sanāksmēs (atbilstoši sanāksmju protokolliem) tika diskutēts, t.sk. par lauksaimniecības zemju apmežošanas iespējām, ciema statusa noteikšanu apdzīvotajām vietām, no ciema robežām izslēgto lauksaimniecības zemju izmantošanu, plānotiem alternatīvās enerģijas izmantošanas risinājumiem novada teritorijā; viedoklis vai komentāri par sagatavoto Vides pārskata projektu netika izteikti. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemts neviens rakstisks iesniegums (priekšlikumi, atsauksmes) par sagatavoto Vides pārskata projektu.

Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde (turpmāk Jelgavas RVP) norādījusi, ka, Dobeles novada Teritorijas plānojuma 1.redakcijā ir ņemtas vērā Jelgavas RVP 2011.gada 6.aprīlī izsniegtajos nosacījumos Nr.3.3.2.-6/296 izvirzītās prasības. Jelgavas RVP nav būtisku priekšlikumu Vides pārskata projekta papildināšanai. Veselības inspekcijas Zemgales kontroles nodaļa norādījusi, ka neiebilst Dobeles novada Teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Vides pārskata risinājumiem. Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija (turpmāk DAP) norādījusi uz nepieciešamību Vides pārskatā veikt vairākus redakcionāla rakstura precizējumus un papildinājumus, vienlaikus norādot, ka ir ņemti vērā DAP iepriekš sniegtie nosacījumi teritorijas plānojuma izstrādei un atbalsta, pēc atbilstošu labojumu veikšanas, Vides pārskata projekta tālāku virzību. Saskaņā ar Vides pārskata 2.7.pielikumu „Ziņojums par institūciju atzinumu ievērošanu”, Vides pārskats ir papildināts.

Izvērtētā dokumentācija:

SIA „Metrum” 2013.gada 17.janvāra vēstule Nr.121/a/10-2013, Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 6.decembra lēmums Nr.84 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

5. Ministru kabineta 2006.gada 16.maija noteikumi Nr.390 „Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
6. Ūdens apsaimniekošanas likums.
7. Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”.
8. Aizsargjoslu likums.
9. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
10. Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Rekomendācijas:

1. Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskats jāpapildina, ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.
2. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Dobeles novada pašvaldībai, pilnveidojot un īstenojot Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013.–2025.gadam, ņemt vērā Vides pārskatā un sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus.
3. Dobeles novada pašvaldībai, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam pieņemšanu minēto Ministru kabineta noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
 - kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
4. Lai konstatētu Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas novērtējums un vismaz divreiz plānošanas periodā (2018. un 2025.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukšēvics

SIA „METRUM”
Reģ. Nr.40003388748
Elizabetes iela 20, Rīga, LV-1050
(Rīgas Centrālais birojs)
Tālr.67609020, fakss 67609044
E-pasts: metrum@metrum.lv
www.metrum.lv

Projektu vadītāja, BsC.env.sc. Vita Jevdokimova

Vāka fotoattēlu avots: Dobeles novada pašvaldības mājas lapa www.dobelev.lv

*Eiropas Sociālā fonda finansētais projekts
„Dobeles novada teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana”,
Līgums Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/089*

*Darbības programma 2007.–2013.gadam: Cilvēkresursi un nodarbinātība;
Prioritāte: 1.5. Administratīvās kapacitātes stiprināšana;*

*Pasākums: 1.5.3. Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību administratīvās un attīstības plānošanas kapacitātes stiprināšana.
Aktivitāte:1.5.3.2. Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana*

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!